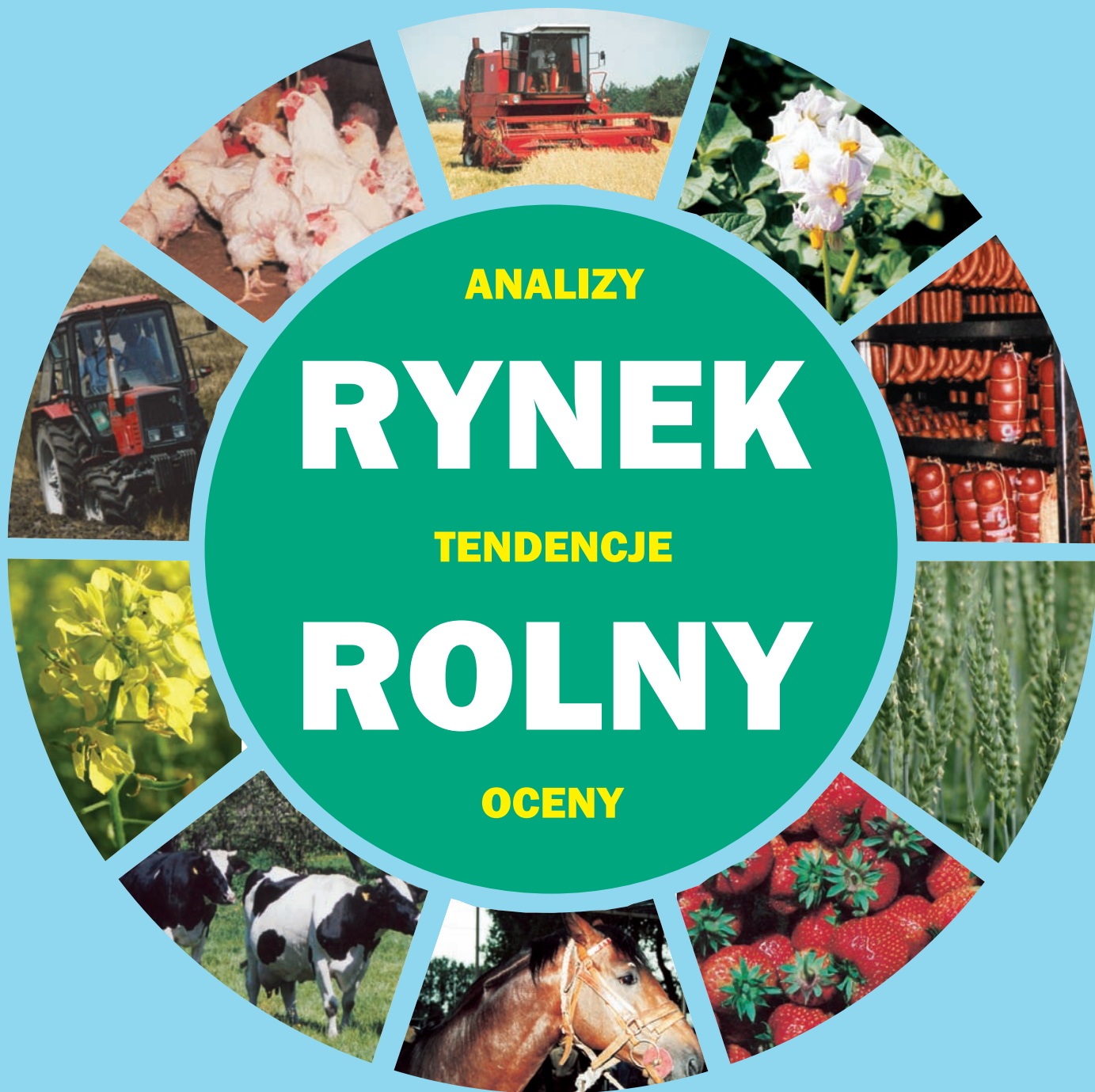

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 1 (263)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

STYCZEŃ 2013

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

STYCZEŃ 2013

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (22) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (22) 505 46 66, faks: (22) 827 19 60
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W 2012 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się, po trzech bardzo dobrych pod tym względem latach. Wzrost cen skupu podstawowych surowców rolniczych nie nadążał za wzrostem cen środków produkcji, aczkolwiek w drugiej połowie roku dynamika tych ostatnich wyraźnie osłabła. Według nieostatecznych danych, ceny skupu podstawowych surowców rolniczych w okresie od stycznia do grudnia (w porównaniu z grudniem 2011 r.) praktycznie nie zmieniły się, podczas gdy ceny detaliczne środków produkcji wzrosły o 3,4%. Skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł więc 96,8 punktu, podczas gdy w poprzednich trzech latach wahał się od 108,6 do 111,5 punktu, w reakcji na dramatyczne rozwarcie nożyc cen jakie miało miejsce w 2008 r. Mimo to okres ostatnich czterech lat należy uznać za wyjątkowo korzystny dla rolnictwa, bowiem ceny otrzymywane przez polskich rolników rosły wyraźnie szybciej niż środków produkcji.

Wyraźnie zmniejszyło się tempo wzrostu cen środków produkcji, pod wpływem znacznie wolniejszego niż w roku ubiegłym wzrostu cen nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii. Obniżki światowych cen ropy naftowej i gazu oraz szybszy od popytu wzrost podaży nawozów w kraju i na świecie spowodował, że ceny nawozów mineralnych w 2012 r. nominalnie wzrosły tylko o 5,1%, wobec 18,6% w roku poprzednim. W sumie nominalne ceny nawozów spadły w latach 2009-2012 o 2,3%, a realnie o 15%. Należy jednak pamiętać, że ten spadek cen nastąpił po okresie dynamicznych podwyżek w 2008 r. i w latach poprzednich. W rezultacie ceny nawozów mineralnych w grudniu 2012 r. nominalnie były ponad 2,5-krotnie, a realnie prawie 2-krotnie wyższe niż w grudniu 2004 r.

Bezpośrednie nośniki energii w grudniu 2012 r. średnio były droższe niż w grudniu 2011 r. o 1,5%, podczas gdy w 2011 r. wzrost ich cen wyniósł 12%. Znacznie zmniejszyła się także dynamika wzrostu cen materiałów budowlanych, natomiast przyspieszeniu uległo tempo wzrostu cen pestycydów, których ceny w roku ubiegłym prawie nie zmieniły się. Dynamika wzrostu cen maszyn rolniczych utrzymała się na ubiegłorocznym poziomie. Przeciętne podwyżki cen detalicznych środków produkcji w ciągu 12 miesięcy 2012 r. wyprzedzały inflację (2,7%), co oznacza ich kolejne realne podrożenie.

Łączny nominalny wzrost cen detalicznych środków produkcji w latach 2009-2012 wyniósł 12,4%, na co złożył się 28% wzrost cen energii, ponad 19% wzrost cen maszyn, prawie 14% wzrost cen pestycydów i 5% wzrost cen materiałów budowlanych, przy ponad 2% spadku cen nawozów mineralnych. Realnie ceny środków produkcji zmalały w tym okresie o 2,3%. Dla rolników ważniejsze było to, że znacznie szybciej rosły w tym czasie ceny skupu podstawowych surowców rolniczych, a opłacalność produkcji rolniczej mierzona relacjami cen otrzymywanych przez rolników i przez nich płaconych uległa wyraźnej poprawie. Skumulowany wskaźnik nożyc cen dla lat 2009-2012 wyniósł ponad 127 punktów. Ceny koszyka skupu podstawowych surowców rolniczych wzrosły bowiem od grudnia 2008 do grudnia 2012 o ponad 43%, mimo tego, że w 2012 r. prawie nie zmieniły się.

Stabilizacji cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2012 r. towarzyszył umiarkowany wzrost cen detalicznych żywności (o 3,3%), która jednak realnie zdrożała, bowiem inflacja wyniosła 2,7%. Co gorsza wzrost cen detalicznych żywności wyprzedzał także wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które wg nieostatecznych danych nominalnie utrzymały się na poziomie grudnia roku poprzedniego, a realnie zmalały o 2,5%. Wyraźne zmniejszenie dynamiki cen detalicznych żywności w 2012 r. spowodowało, że w całym 4-leciu nominalny wzrost cen żywności wyniósł 16,3% i był o 1,2% wyższy niż inflacja i tylko nieznacznie ustępował podwyżkom wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, które w tym czasie nominalnie wzrosły o ponad 17%, a realnie o niespełna 2%.

Na stabilizację cen skupu podstawowych surowców rolniczych w 2012 r. złożyły się spadki cen większości produktów pochodzenia zwierzęcego, którym towarzyszył wzrost cen zbóż i ziemniaków.

Wzrost cen skupu zbóż po raz kolejny w ostatnim 4-leciu zdecydowanie wyprzedzał podwyżki cen produktów zwierzęcych, w tym zwłaszcza zwierząt żyjących (trzoda chlewna, drób), przyczyniając się tym samym do znacznego wzrostu kosztów produkcji zwierzęcej i pogorszenia opłacalności chowu zwierząt.

Mimo lepszych od przewidywanych zbiorów zbóż ceny skupu pszenicy wzrosły prawie o 30%, kukurydzy prawie o 1/4, a jęczmienia o 13%. Jedynym zbożem które staniało w okresie od grudnia 2011 r. do grudnia 2012 r. było żyto, którego ceny w roku ubiegłym przekraczały ceny pszenicy, ale jego znaczenie jako paszy systematycznie maleje. Kolejne podwyżki spowodowały, że w całym ocenianym 4-leciu ceny zbóż wzrosły nominalnie o 74% (jęczmień) do 125% (kukurydza), a realnie o 52% do 196%. Ceny skupu podstawowych zbóż chlebowych, jakimi są pszenica i żyto zostały podwojone, a realnie wzrosły o 81-82%.

Po silnym wzroście cen skupu żywca wieprzowego w roku ubiegłym (o ponad 43%) ceny te we wrześniu i październiku 2012 r. osiągnęły rekordowe poziomy (ponad 5,90 zł/kg w.ż.), ale w grudniu były o 1,3% niższe niż w grudniu 2011 r. Realnie żywiec wieprzowy staniał więc o 3,9%, podczas gdy ceny zbóż paszowych wzrosły w tym czasie o około 13-23%. Wzrost cen żywca wieprzowego wyraźnie ustępował podwyżkom cen zbóż także w całym 4-leciu 2009-2012, kiedy nominalnie wynosił 22,3%, a realnie 6,3%.

Jeszcze mniej wzrosły w 2012 r. ceny skupu drobiu, które w grudniu 2012 r. nominalnie były o 3,8% niższe niż przed rokiem o tej porze, a realnie o 6,3%. Mimo to podwyżki cen skupu drobiu w latach 2009-2012 o 10 pkt. proc. przewyższyły wzrost cen skupu trzody chlewnej, ze względu na znacznie mniejsze wahania cen w latach poprzednich. W konsekwencji realny wzrost cen drobiu w tym okresie wyniósł ponad 15%.

W 2012 r. zmalały także ceny skupu mleka, które mimo postępujących od września podwyżek w grudniu były niższe nominalnie o 3,3%, a realnie o 5,8% w porównaniu z grudniem 2011 r. Znaczący wzrost cen w latach poprzednich spowodował jednak, że w całym ocenianym 4-leciu ceny mleka nominalnie zostały podwyższone o prawie 41%, a realnie o ponad 22%.

Jeszcze bardziej wzrosły ceny skupu żywca wołowego. Wprawdzie dynamika wzrostu cen skupu bydła zdecydowanie zmalała w 2012 r., ale żywiec wołowy był jednym z nielicznych produktów zwierzęcych, którego ceny w grudniu były o 6,6% wyższe niż przed rokiem. W sumie w latach 2009-2012 nominalny wzrost cen skupu bydła wyniósł prawie 64 %, a realny 39,5%.

Coraz większe zainteresowanie rolników produkcją wołowiny wysokiej jakości oraz malejąca ilość urodzeń cieląt sprawiły, że rosnącym cenom skupu bydła towarzyszył jeszcze szybszy wzrost cen cieląt, które w ciągu 12 miesięcy 2012 r. zostały zwiększone nominalnie o prawie 11%, a realnie o prawie 8%. Spadek cen cieląt w 2010 r. spowodował, że ich nominalny wzrost w 4-leciu 2009-2012 był prawie o połowę mniejszy i wyniósł prawie 38%, a realnie nie sięgał 20 %.

W analizowanym czasie wzrosły również ceny skupu ziemniaków, które w grudniu 2012 r. były o prawie 16% wyższe niż w grudniu 2011 r. Realnie ceny te wzrosły o 12,8%. W 4-leciu 2009-2012 nominalny wzrost cen skupu ziemniaków wyniósł 14%, ale realnie zmalały one o prawie 1%. Mimo to stopniowo maleje zapotrzebowanie na ziemniaki ze strony rolnictwa i przemysłu, które są drożym w porównaniu ze zbożami źródłem energii.

2. W grudniu 2012 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej wprawdzie pogorszyły się w porównaniu z listopadem, ale nadal były lepsze niż w pierwszych czterech miesiącach drugiego półrocza br. oraz w grudniu 2011 r. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał w ciągu miesiąca o 0,4 pkt. proc. do 100,7 punktu, był jednak większy o 0,1 pkt. proc. niż w grudniu 2011 r. i wrześniu br., oraz o 0,8 pkt. proc. niż w październiku br. O spadku SWKR zadecydowało wyjątkowo pogorszenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, który zmalał o 0,3 pkt. proc. Natomiast wyrównany wskaźnik nożyc cen wzrósł w tym czasie o 0,1 pkt. proc. O niewielkiej poprawie wyrównanego wskaźnika nożyc cen zadecydowało zmniejszenie wyrównanego wskaźnika zmian cen detalicznych środków produkcji, który po raz kolejny zmalał o 0,1 pkt. proc. do 100 punktów. Wyrównany wskaźnik nożyc cen utrzymał się natomiast na poziomie listopada. Spadek cen skupu trzody chlewnej, drobiu oraz mleka jaki miał miejsce w listopadzie prawie zniwelował skutki podwyżek cen pozostałych podstawowych produktów rolniczych, a wyrównany wskaźnik cen skupu wyniósł podobnie jak w poprzednim miesiącu 100,3 punktu.

Na obniżkę wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu wpłynęło przede wszystkim sezonowe zmniejszenie wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego oraz obrotów handlowych z zagranicą. Sytuacja nie poprawiała relatywny wzrost cen żywności.

Zmiany cen jakie zostały dokonane od stycznia do grudnia 2012 r. nie były dla rolnictwa korzystne, bowiem wzrost cen skupu nie nadążał za podwyżkami cen środków produkcji. Skumulowany wskaźnik nożyc cen w końcu 2012 r. wyniósł prawie 97 punktów. W ubiegłym roku było to prawie 109 punktów.

W najbliższym miesiącu uwarunkowania rynkowe rolnictwa mogą ulec niewielkiej poprawie, mogą jednak nie być lepsze niż w styczniu 2012 r.

Jadwiga Seremak-Bulge

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen skupu (grudzień roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2012*	2011	2010	2009	2009 – 2012	
					XII 2008=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	100,1	104,1	105,4	106,6	117,1	101,8
Towary i usługi konsumpc.	102,7	104,7	103,1	103,7	115,0	100,0
Żywność	103,3	104,6	103,9	103,6	116,3	101,2
Środki produkcji	103,4	108,4	103,8	96,6	112,4	97,7
w tym nawozy mineralne	105,1	118,6	98,0	80,0	97,7	85,0
pestycydy	103,1	100,1	102,8	107,1	113,6	98,8
bezp. nośniki energii	101,5	112,0	111,8	100,7	128,0	111,3
maszyny	105,3	105,4	103,6	103,8	119,4	103,8
materiały budowlane	101,9	106,4	103,2	93,7	104,8	91,2
Nożyce cen koszyka skupu	96,8	108,7	111,5	108,6	127,4	*
Koszyk skupu	100,1	117,8	115,7	104,9	143,2	124,5
w tym pszenica	129,9	97,4	165,4	100,2	209,7	182,3
żyto	92,5	129,2	205,3	84,8	208,1	180,9
jęczmień	113,0	116,7	167,8	78,8	174,4	151,6
kukurydza	123,4	100,8	151,5	119,4	225,0	195,6
ziemniaki	115,8	91,9	102,8	104,2	114,0	99,1
bydło	106,6	123,1	111,2	112,3	163,9	142,5
trzoda chlewna	98,7	143,3	100,3	86,2	122,3	106,3
drób	96,2	127,9	103,7	103,8	132,4	115,2
cielęta	110,8	132,6	78,5	119,3	137,6	119,6
mleko	96,7	109,3	112,8	117,9	140,6	122,2

* dane wstępne Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

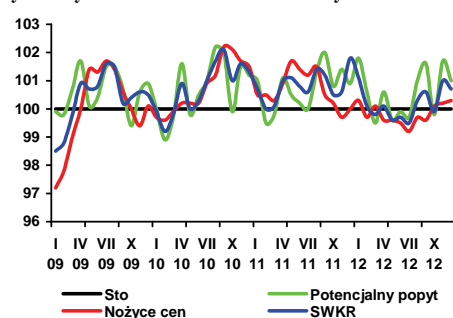
Wyszczególnienie	XII 12	XI 12	X 12	IX 12	VIII 12	VII 12	XII 11
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,7	101,0	99,9	100,6	100,3	99,5	100,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,0	101,7	99,8	101,6	101,0	99,7	101,4
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,3	100,2	100,1	99,6	99,7	99,2	99,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,3	100,3	100,2	99,9	100,1	99,7	100,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,1	100,2	100,3	100,4	100,5	100,3
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,2	100,2	100,3	100,2	100,0	99,6	100,6
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	101,0	100,2	99,7	100,6	100,0	98,2	100,6
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,7	102,6	99,6	102,9	102,1	100,5	101,3

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

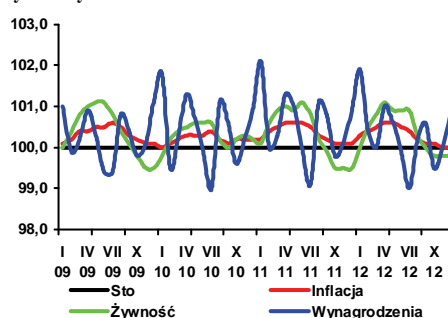
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

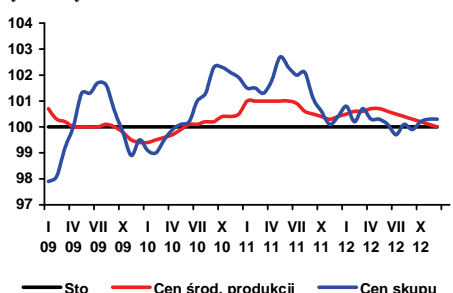
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

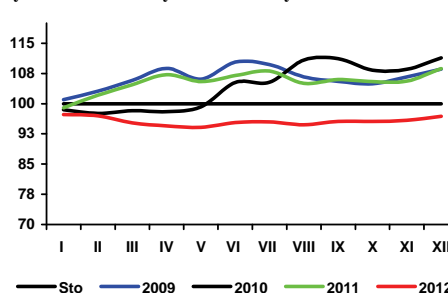
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Według wynikowego szacunku GUS z grudnia 2012 r., w minionym roku zebrano w Polsce ok. 28,5 mln ton zbóż ogółem, tj. o 6,6% więcej od zbiorów w 2011 r., w tym zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na ok. 24,4 mln ton, tj. o 0,6% więcej niż poprzednio. Na kształtowanie się produkcji zbóż korzystnie wpłynęły m.in. sprzyjające warunki podczas siewów zbóż ozimych, dobre plonowanie zbóż jarych oraz korzystne warunki pogodowe podczas zbiorów. Niekorzystne były natomiast zwłaszcza trudne warunki zimowania upraw, co spowodowało znaczne wymarżnięcie zbóż ozimych oraz konieczność zaorania ok. jednej czwartej ich powierzchni i zastąpienie ich niżej plonującymi zbożami jarymi. Zwiększył się więc istotnie udział zbóż jarych w powierzchni zasiewów zbóż. Plony zbóż ozimych były wyższe niż przed rokiem, ale ich zbiory zmalały. Wyższe były także plony zbóż jarych, a ich produkcja zwiększyła się o ponad 40%.

Znacząco, bo o prawie dwie trzecie wzrosła powierzchnia uprawy kukurydzy, a jej zbiory szacowane są na ponad 4,0 mln ton, tj. o ponad dwie trzecie powyżej od rekordowego dotychczas 2011 r. Jest to wielkość przewyższająca prognozy USDA z listopada i grudnia 2012 r.

Na światowy rynek zbóż w bieżącym sezonie wpłynął znaczący spadek produkcji w USA, Rosji, na Ukrainie i w południowej Europie. Według USDA światowa produkcja kukurydzy zmalała z 882 do 849 mln ton, a produkcja pszenicy spadła z 696 do 655 mln ton. Mniejsze były także zbiory jęczmienia i owsa. Zwiększyły się tylko zbiory żyta.

W UE łączna produkcja zbóż wyniosła 272 mln ton, wobec 284 mln ton poprzednio. Spadły zbiory pszenicy, kukurydzy i owsa, a wzrosły jęczmienia i żyta. Produkcja pszenicy wzrosła we Francji, a spadła w W. Brytanii i Hiszpanii. Zbiory zbóż paszowych zwiększyły się we Francji i Niemczech, a obniżyły w Hiszpanii, na Węgrzech i w Rumunii.

Światowe ceny zbóż są więc wysokie, choć po listopadowych podwyżkach, w grudniu doszło do niewielkiego ich spadku. Zmiany cen mają podobny przebieg w Europie i USA, ale za oceanem ceny zbóż są wyższe. Do końca sezonu poziom cen będzie nadal wysoki, pomimo zwiększenia zbiorów kukurydzy i jęczmienia w Argentynie i przy spadku produkcji zbóż w Australii.

Pomimo dobrych zbiorów zbóż w Polsce, na świecie sytuacja jest napięta, co skutkuje zwiększaniem się cen zarówno w kraju jak i za granicą. Spadek cen po zbiorach nie był tak wyraźny jak przed rokiem, a ceny zbóż w najbliższym czasie przekroczą rekordowe poziomy. Według danych MRiRW pod koniec grudnia stało się tak już w przypadku pszenicy paszowej, za które płacono ok. 1025 zł/t. Powyżej 1000 zł/t płacono również za pszenicą konsumpcyjną. Ceny żyta zbliżyły się do 800, a kukurydzy przekroczyły 900 zł/t.

Po przejściowym spadku cen kukurydzy w okresie jej zbiorów, powróciły one do poprzedniego poziomu. Według notowań MRiRW pod koniec grudnia 2012 r. ceny zbóż były wyższe niż pod koniec czerwca. Wyraźnie niższe są ceny żyta i owsa, a także jęczmienia konsumpcyjnego i browarnianego. W porównaniu z końcem grudnia 2011 r. tańsze były jedynie konsumpcyjne odmiany owsa i żyta, a najbardziej podrożały pszenica konsumpcyjna i paszowa (odpowiednio o 30 i 38%). Większość zbóż paszowych jest droższa od konsumpcyjnych. Pod koniec grudnia za jedną tonę pszenicy konsumpcyjnej można było kupić 1012 kg pszenicy paszowej, a w przypadku żyta i jęczmienia konsumpcyjnego i paszowego relacja ta wynosiła odpowiednio tylko 0,944 i 0,929.

W ciągu pięciu pierwszych miesięcy obecnego sezonu w Polsce skupiono 4,48 mln ton zbóż podstawowych, tzn. o 15% więcej niż przed rokiem. Niższy niż przed rokiem jest tylko skup pszenicy. Skup żyta i jęczmienia przekroczył już wielkości z całego poprzedniego sezonu, a skup pszenżyta jest dwukrotnie wyższy niż przed rokiem.

W wyniku dobrych zbiorów w Polsce, wzrasta zainteresowanie naszym ziarnem, zwłaszcza że jego ceny są niższe niż w krajach sąsiedzkich. Od lipca do października 2012 r. wywieziono z kraju już ok. 1,5 mln ton ziarna, w tym ponad 570 tys. ton pszenicy, prawie 220 tys. ton jęczmienia i ponad 200 tys. ton żyta. Sprzedano również 415 tys. ton kukurydzy (większość w październiku). Jest to znacząco więcej niż w całym I półroczu 2012 r. W tym czasie zmniejszył się natomiast import ziarna do 235 tys. ton, podczas gdy w I półroczu 2012 r. było to ponad 1 mln ton. Sprowadza się głównie pszenicę i kukurydzę.

W porównaniu do okresu sprzed roku, w trzecim kwartale 2012 r. obniżyła się produkcja mąki żytniej, przy spadku przemiatów. Większa była produkcja makaronów, mieszanek paszowych dla zwierząt, pieczywa i mąki pszennej.

W listopadzie wzrosły ceny przetworów zbożowych na poziomie producenta oraz ich ceny detaliczne. Nie zmieniła się cena detaliczna chleba mieszanego. W obecnym sezonie udział ceny zboża w cenie pieczywa ocenia się na ok. 16%. Wysokie ceny są również przyczyną spadku spożycia przetworów zbożowych, które w I półroczu 2012 r. wyniosło w wadze produktu 6,52 kg miesięcznie na osobę, wobec 6,66 kg przed rokiem.

Wysokie ceny zbóż powodują zwiększanie się do rekordowych poziomów cen paszowych mieszanek przemysłowych, które w listopadzie były o ok. 13% wyższe niż przed rokiem i przekraczały poziom czerwcowy o 6%. Szybciej drożeją koncentraty wysokobiałkowe.

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP	
	Skup				Targowiska					
2010	I-XII	594,0	406,9	590,1	492,8	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2011	I-XII	822,1	759,9	692,4	758,1	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2011	I-VI	937,0	776,1	900,1	782,4	984,2	786,5	912,2	855,5	X
2012	I-VI	850,6	818,4	808,2	822,2	926,6	825,0	888,1	759,1	X
	VII	861,6	735,9	766,7	755,4	1040,5	803,6	937,6	903,3	X
	VIII	754,8	683,9	655,1	755,7	981,4	777,8	884,1	865,8	X
	IX	767,7	750,7	697,3	735,0	903,5	787,4	820,3	819,6	X
	X	753,5	826,2	681,8	729,8	883,0	791,9	813,3	797,7	X
	XI	747,5	785,6	670,5	734,7	874,9	786,2	817,7	793,7	448,18
	XII	759,1	799,9	686,1	749,4	872,3	789,2	824,0	781,7	453,52
2012	I	782,5	780,4	717,3	788,6	871,1	787,8	834,5	785,6	443,48
	II	794,5	811,7	728,3	805,8	885,6	813,9	846,6	793,2	423,88
	III	802,5	820,9	744,3	816,2	906,9	827,0	884,7	826,8	419,12
	IV	898,3	815,7	814,5	857,7	957,3	837,8	928,3	847,5	423,03
	V	933,4	828,1	855,4	838,1	971,7	848,5	916,2	861,4	434,46
	VI	906,9	850,5	829,4	835,8	966,8	834,8	918,0	857,8	X
	VII	908,3	779,8	806,1	842,7	947,3	797,7	882,0	826,5	X
	VIII	897,0	730,9	800,9	819,4	947,7	779,2	860,5	821,9	X
	IX	915,0	723,0	805,8	820,0	959,1	796,2	864,9	849,3	X
	X	925,1	726,4	819,9	827,0	963,4	798,4	865,7	861,5	X
	XI	970,7	726,7	825,6	830,3	980,3	791,6	881,3	859,0	418,96
	XII ^a	1024,1	786,7	922,4	883,2	991,4	733,9	890,0	713,4	414,74

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2011	I-VI	1620,9	646,8	148,4	180,8	133,4	159,0	2133,6	990,3	371,2
2012	I-VI	1814,4	848,8	110,0	125,8	87,7	102,9	2174,0	1084,7	522,9
2010/11		4487,8	1927,3	499,9	634,4	333,6	532,9	6221,1	2979,1	1000,7 ^b
2011/12		4993,4	2364,0	429,8	599,4	306,3	378,2	6470,1	3205,6	1555,5
	VII	177,0	69,4	15,2	132,9	56,0	14,8	342,0	145,9	32,6
	VIII	1134,0	529,0	100,6	179,0	69,2	108,7	1547,4	747,9	10,2
	IX	820,3	421,4	81,8	69,6	42,5	69,2	1051,0	574,8	75,1
	X	379,3	184,2	71,7	38,8	23,2	35,0	528,4	252,4	470,7
	XI	360,7	179,0	29,7	27,4	15,3	22,5	444,1	224,6	324,1
	XII	307,7	132,2	20,6	25,9	12,4	25,0	383,2	175,4	119,8
2012	I	281,9	124,0	16,4	21,1	11,3	18,6	342,4	158,9	73,6
	II	322,3	144,9	18,7	22,1	13,0	19,3	385,2	181,0	95,6
	III	354,3	167,9	21,4	22,5	13,5	18,3	420,8	205,9	108,6
	IV	276,8	129,8	16,0	15,3	11,6	13,9	324,7	164,2	81,0
	V	322,4	158,3	21,1	25,6	21,7	18,7	392,2	211,4	86,2
	VI	256,8	124,0	16,5	19,2	16,6	14,1	308,7	163,3	78,0
	VII	282,6	116,7	87,0	164,5	79,5	34,6	570,4	251,3	66,7
	VIII	1104,6	401,0	279,6	329,5	187,7	188,5	1936,4	919,5	71,7
	IX	539,5	208,5	94,8	106,4	64,1	67,8	821,8	403,7	132,1
	X	426,6	136,4	63,5	71,6	41,5	45,4	614,0	258,9	766,4
	XI	372,8	110,5	50,5	74,0	53,6	37,1	539,8	234,5	498,5

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2010 ^b	I-XII	2759,5	2230,2	200,9	1674,9	177,2	7905,9
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2011	I-VI	916,4	675,8	69,6	475,2	75,8	3304,3
	VII	150,8	113,6	11,30	82,4	10,66	552,1
	VIII	170,6	126,3	12,39	83,4	11,52	553,5
	IX	173,2	129,0	12,16	83,0	12,69	542,9
	X	163,9	122,7	12,06	85,9	10,16	543,7
	XI	172,2	130,7	12,37	82,6	12,32	551,9
	XII	146,0	121,2	10,81	85,2	12,53	551,5
2012	I	147,2	109,5	12,33	78,8	12,68	545,6
	II	158,6	127,7	12,02	80,0	12,25	523,8
	III	168,5	136,2	12,03	84,1	12,72	584,8
	IV	142,1	116,0	12,73	80,8	9,67	615,3
	V	142,1	119,2	12,17	84,3	11,32	613,5
	VI	138,4	114,6	11,34	84,9	11,26	581,2
	VII	144,7	118,0	11,64	85,2	11,98	564,5
	VIII	159,6	129,9	11,57	88,0	12,04	575,6
	IX	157,5	129,4	10,07	86,9	11,90	542,9
	X	172,3	134,2	10,97	91,8	12,94	602,1
	XI	.	138	11,2	.	13,5	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2010	I-XII	1019,7	400,8	187,7	168,6	2057,2	693,0	6,7	140,8	294,0	1169,9
2011	I-XII	795,1	101,8	132,8	373,3	1530,6	835,1	47,1	230,5	476,8	1609,3
2011	I-VI	198,8	22,5	14,8	35,5	311,2	361,9	14,5	144,1	321,3	854,6
2012	I-VI	104,3	14,4	8,9	169,6	315,1	528,3	56,1	140,8	327,9	1063,7
2010/11		845,0	208,6	172,9	118,0	1523,3	654,2	19,4	217,8	481,6	1413,0
2011/12		700,5	93,7	126,9	507,4	1534,5	1001,4	88,7	227,1	483,5	1818,5
	X	97,96	12,64	24,05	85,52	234,2	48,04	6,60	7,04	22,48	85,1
	XI	143,52	8,56	9,00	142,54	317,3	58,74	4,34	7,98	43,15	115,1
	XII	75,27	7,19	17,37	85,08	200,7	60,36	7,43	9,23	14,47	92,5
2012	I	29,96	2,26	2,06	57,57	95,6	67,36	7,29	15,44	21,71	112,8
	II	24,24	1,35	2,24	32,96	67,9	67,54	9,08	22,60	37,42	137,4
	III	27,58	2,51	1,97	43,05	78,9	60,31	10,54	30,41	41,20	144,7
	IV	16,34	1,47	1,32	26,62	47,4	117,77	7,19	24,79	63,28	214,7
	V	2,09	3,86	1,42	5,67	14,3	160,03	13,35	24,02	95,81	296,8
	VI	4,46	5,81	1,04	5,69	17,8	64,13	9,65	26,36	76,09	177,8
	VII	130,16	9,45	27,35	33,34	205,6	41,19	4,37	22,80	31,78	100,9
	VIII	122,02	61,98	68,39	51,80	338,1	34,73	1,22	7,34	21,07	66,1
	IX	218,22	87,20	73,30	65,43	474,4	18,74	1,42	3,68	3,90	29,1
	X	102,15	47,39	49,57	264,07	487,4	12,25	0,27	7,90	17,86	39,1

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2010	I-XII	77,2	10,9	14,8	7,3	46,7	47,0	15,7	26,9	47,1	219,9
2011	I-XII	78,1	11,6	24,0	6,2	57,1	45,2	17,2	29,0	42,5	207,5
2011	I-VI	36,8	7,0	13,5	3,3	30,3	22,4	9,4	14,7	22,8	105,9
2012	I-VI	32,9	4,1	13,0	1,5	24,7	27,9	7,4	15,5	14,8	108,0
2010/11		74,0	12,5	21,5	7,6	51,7	49,6	17,3	28,7	44,8	210,5
2011/12		74,2	8,7	23,4	4,4	51,5	50,7	15,2	29,8	34,4	209,6
	X	5,69	0,90	1,71	0,39	5,14	3,83	1,08	2,45	2,80	18,34
	XI	7,85	0,69	1,93	0,87	6,12	3,98	1,14	2,65	1,92	16,80
	XII	7,21	1,02	1,84	0,73	1,74	2,95	0,97	3,02	2,64	13,49
2012	I	6,12	1,07	2,52	0,21	2,37	3,44	1,18	2,09	1,89	15,04
	II	6,80	0,89	2,12	0,23	2,85	4,03	1,01	1,97	2,05	10,36
	III	6,05	0,96	2,72	0,29	3,51	5,06	1,23	3,09	3,04	18,37
	IV	4,52	0,83	2,43	0,24	5,66	5,11	1,19	2,61	2,65	19,36
	V	4,38	0,83	2,05	0,34	4,19	5,16	1,26	3,14	3,06	23,48
	VI	4,63	0,98	2,34	0,19	6,09	5,79	1,19	2,25	1,95	26,62
	VII	4,75	1,12	2,16	0,29	6,01	5,00	1,28	2,17	3,21	24,77
	VIII	7,45	1,04	2,53	0,71	4,81	4,88	1,17	2,16	2,18	18,75
	IX	6,56	1,01	2,89	0,76	5,03	3,65	1,13	2,22	2,50	14,08
	X	7,77	1,42	3,10	0,25	3,54	5,15	1,23	2,69	2,90	14,54

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2010	I-XII	27,4	84,6	240,0	136,3	163,1	61,0	19,3	98,3	332,7	124,7
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2011	I-VI	13,3	48,1	128,4	66,1	87,8	29,8	13,0	50,9	188,9	66,4
2012	I-VI	14,1	42,1	134,7	63,3	92,8	32,5	9,9	53,5	195,6	68,7
2010/11		25,6	90,1	253,8	138,7	174,2	63,2	23,4	105,1	360,8	133,4
2011/12		28,7	84,9	268,4	130,7	181,2	66,4	21,0	108,7	384,4	141,7
	X	2,55	7,43	21,64	12,18	17,33	6,51	1,66	8,74	29,62	11,22
	XI	2,73	6,92	23,27	12,13	14,81	6,16	1,83	10,01	31,41	12,74
	XII	2,88	6,79	24,73	11,26	15,71	5,97	2,12	10,20	25,52	10,83
2012	I	2,87	6,94	20,22	9,08	16,00	5,88	1,52	9,29	31,68	13,07
	II	2,63	7,11	20,95	10,06	15,48	5,84	1,75	8,14	31,19	12,44
	III	2,89	8,50	22,90	11,02	16,54	5,28	2,25	9,24	32,77	12,83
	IV	2,68	6,22	24,66	10,58	14,66	5,86	1,55	8,89	33,01	11,54
	V	2,17	6,93	22,93	11,88	15,48	4,57	1,54	9,86	35,48	11,39
	VI	2,48	6,69	26,45	10,83	15,15	5,24	1,73	10,37	34,60	10,26
	VII	2,31	6,15	23,78	11,06	15,53	6,06	1,65	9,37	31,50	12,17
	VIII	2,27	6,37	23,16	10,86	16,38	4,11	1,75	11,15	32,52	13,38
	IX	1,74	6,49	24,11	10,18	16,21	4,51	1,49	10,73	28,02	11,94
	X	1,88	7,64	24,90	11,82	17,33	4,97	1,73	11,75	30,97	14,27

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2012r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2011	I-VI	1,40	2,25	1,78	4,00	3,55	4,36	4,77	5,50
2012	I-VI	1,26	2,34	1,87	4,34	3,71	4,52	4,83	5,76
	VII	1,37	2,32	1,75	4,14	3,59	4,44	4,82	5,63
	VIII	1,34	2,32	1,74	4,16	3,61	4,44	4,83	5,65
	IX	1,34	2,34	1,73	4,20	3,62	4,46	4,83	5,67
	X	1,32	2,33	1,72	4,22	3,62	4,48	4,85	5,71
	XI	1,28	2,34	1,72	4,22	3,62	4,50	4,84	5,72
	XII	1,27	2,32	1,72	4,26	3,62	4,50	4,85	5,70
2012	I	1,23	2,32	1,84	4,30	3,67	4,50	4,83	5,70
	II	1,20	2,35	1,83	4,32	3,66	4,50	4,81	5,75
	III	1,21	2,35	1,83	4,32	3,69	4,50	4,81	5,77
	IV	1,28	2,34	1,86	4,36	3,70	4,52	4,83	5,78
	V	1,33	2,36	1,92	4,36	3,75	4,52	4,85	5,76
	VI	1,32	2,37	1,93	4,32	3,76	4,52	4,87	5,79
	VII	1,33	2,38	1,89	4,32	3,77	4,52	4,88	5,80
	VIII	1,37	2,39	1,86	4,32	3,78	4,52	4,88	5,80
	IX	1,38	2,39	1,90	4,36	3,79	4,50	4,91	5,82
	X	1,36	2,37	1,88	4,40	3,79	4,50	4,92	5,82
	XI	1,40	2,41	1,90	4,46	3,81	4,50	4,93	5,84

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2011	I-XII	1493,9	1564,0	2161,0	1304,5	1755,8	1548,2	2265,5
2011	I-VI	1465,0	1530,7	2118,9	1272,3	1712,2	1517,2	2255,4
2012	I-VI	1566,9	1646,1	2259,3	1369,3	1851,9	1606,6	2365,6
	VII	1520,2	1594,4	2193,9	1344,2	1801,9	1580,5	2270,2
	VIII	1524,0	1590,2	2199,9	1346,4	1805,5	1587,8	2269,5
	IX	1509,9	1602,4	2199,1	1333,2	1804,1	1580,9	2265,0
	X	1512,5	1603,9	2218,5	1335,2	1799,4	1578,4	2274,7
	XI	1541,5	1598,4	2205,5	1331,8	1796,2	1574,1	2286,2
	XII	1528,1	1594,4	2201,2	1329,0	1788,7	1573,0	2287,9
2012	I	1521,5	1594,0	2202,8	1330,1	1789,8	1572,9	2297,4
	II	1530,8	1610,2	2225,7	1337,0	1820,8	1580,2	2316,1
	III	1547,3	1632,5	2237,1	1343,2	1835,2	1585,0	2328,5
	IV	1560,5	1658,7	2262,7	1363,2	1856,2	1603,1	2377,1
	V	1607,3	1683,1	2296,1	1405,0	1894,4	1633,0	2414,2
	VI	1634,0	1716,3	2331,2	1437,4	1914,9	1665,6	2460,2
	VII	1646,7	1740,7	2354,5	1454,2	1943,4	1688,2	2510,5
	VIII	1662,5	1765,0	2384,3	1482,0	1980,2	1716,4	2583,2
	IX	1700,5	1813,3	2414,2	1513,0	2005,8	1741,4	2673,4
	X	1722,8	1827,8	2421,7	1520,5	2012,2	1754,3	2712,4
	XI	1735,1	1828,0	2431,2	1515,5	2014,1	1755,8	2724,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
	IV	1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336
	V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210
	VI	1,620	1,743	2,772	0,787	2,011	3,441	2,250
	VII	1,673	1,732	2,825	0,785	2,101	3,549	2,403
	VIII	1,731	1,840	2,918	0,790	2,097	3,535	2,426
	IX	1,693	1,997	2,877	0,803	2,212	3,758	2,489
	X	1,686	2,038	2,872	0,814	2,233	3,805	2,417
	XI	1,694	2,053	2,908	0,823	2,275	3,904	2,344
	XII	1,684	2,051	2,899	0,846	2,435	4,191	2,426
2012	I	1,688	2,055	2,916	0,835	2,259	3,902	2,375
	II	1,643	2,056	2,846	0,829	2,306	3,994	2,296
	III	1,624	2,024	2,816	0,817	2,233	3,871	2,240
	IV	1,627	1,939	2,837	0,765	2,225	3,881	2,203
	V	1,656	1,950	2,845	0,725	2,220	3,815	2,175
	VI	1,722	1,981	2,947	0,697	2,284	3,910	2,277
	VII	1,823	2,052	3,147	0,687	2,207	3,810	2,321
	VIII	1,902	2,089	3,315	0,679	2,203	3,839	2,252
	IX	1,900	2,091	3,358	0,677	2,211	3,906	2,219
	X	1,904	2,089	3,397	0,684	2,186	3,900	2,147
	XI	1,914	2,055	3,441	0,701	2,100	3,774	2,065

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

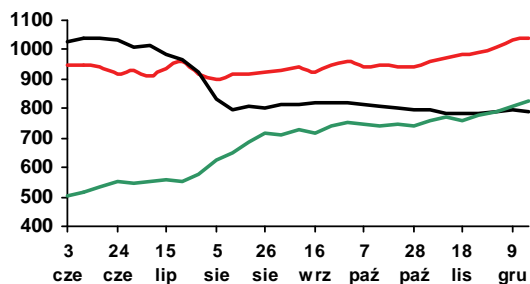
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
	IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
	V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
	VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228
	VII	202	234	178	185	197	172	221	225	219
	VIII	205	207	185	202	187	165	225	235	215
	IX	207	203	174	197	193	159	215	171	213
	X	187	207	164	188	181	160	163	154	146
	XI	187	172	159	183	183	146	141	147	145
	XII	180	176	161	183	178	150	148	147	145
2012	I	190	176	167	200	182	156	151	160	162
	II	203	181	188	202	195	165	158	167	173
	III	204	184	188	204	203	170	176	168	180
	IV	219	187	186	208	219	178	179	174	191
	V	218	205	193	207	208	165	191	171	208
	VI	215	199	195	197	204	169	174	179	190
	VII	252	220	226	239	220	201	186	213	207
	VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
	IX	255	238	234	234	228	211	174	224	228
	X	256	237	237	231	225	206	218	227	217
	XI	269	278	234	234	232	236	217	227	259
	XII	273	256	238	237	238	203	222	229	227

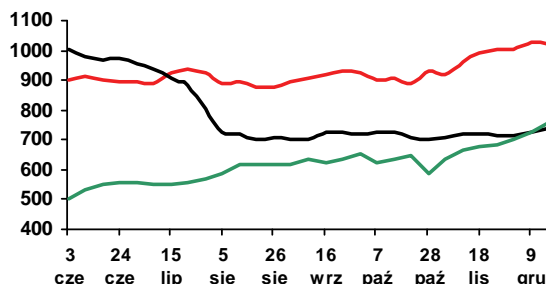
Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

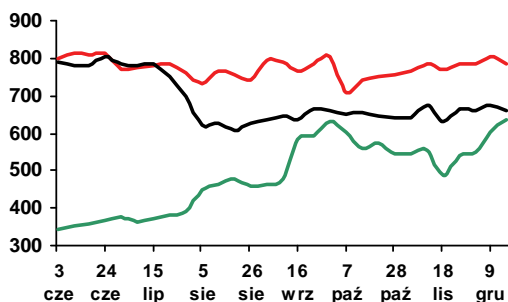
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

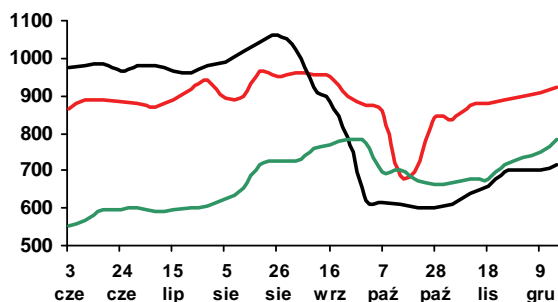
Rys. 2. Pszenica paszowa

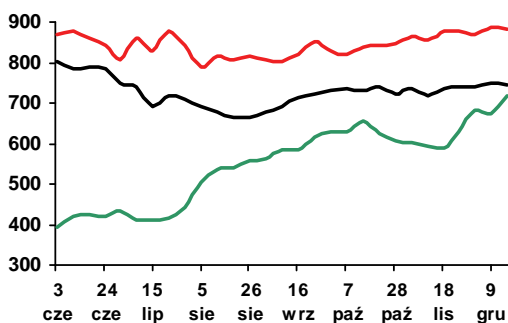
Rys. 3. Żyto paszowe

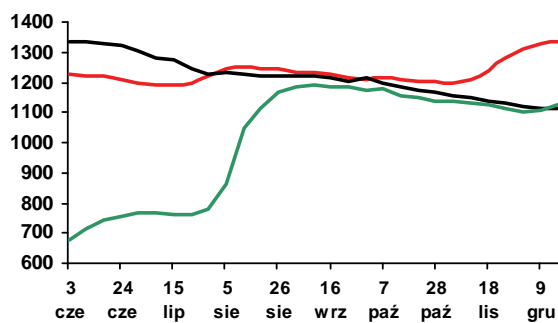
Rys. 4. Kukurydza paszowa

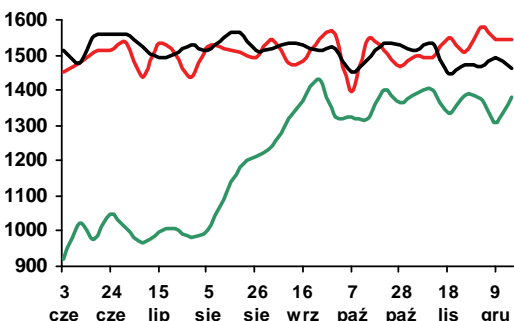
Rys. 5. Jęczmień paszowy

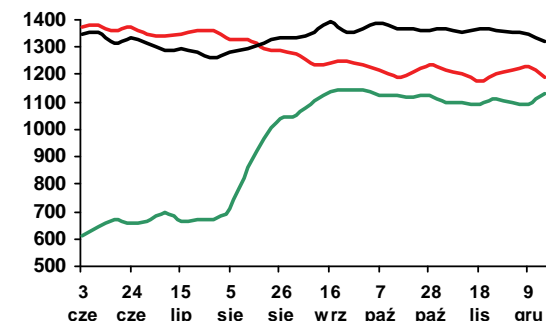
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2012 —

2011 —

2010 —

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2010-12; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Produkcja cukru z buraków cukrowych w sezonie 2012/2013 wyniesie ok. 1850 tys. ton i będzie taka sama jak przed rokiem. W okresie wrzesień-listopad br. cukrownie krajowe wyprodukowały 1210 tys. ton cukru, tj. o 0,5% więcej niż przed rokiem. Podobnie jak w sezonie 2011/2012 wystąpi problem z zagospodarowaniem cukru pozakwotowego, który przede wszystkim będzie eksportowany do krajów trzecich. Komisja Europejska może zezwolić także na sprzedaż części nadwyżek na rynek UE. Działania te nie rozwiążą ostatecznie problemu nadwyżek podaży. Koncerny cukrownicze prawdopodobnie zaliczą część nadwyżek na poczet produkcji w kampanii 2013/2014. Konsekwencją może być mniejsza kontraktacja surowca na przyszły sezon.

Polski przemysł cukrowniczy rafinuje coraz większe ilości trzcinowego cukru surowego. Rafinacja jest prowadzona w okresie między kampanijnym. W okresie marzec-sierpień br. import cukru surowego wyniósł ok. 180 tys. ton. Rafinacja umożliwia cukrowniom efektywniej wykorzystywać zasoby pracy i kapitału, ale równocześnie stanowi konkurencję dla produkcji cukru z buraków cukrowych.

Cena minimalna buraków cukrowych wynosi 26,29 EUR/tonę. Kurs euro stosowany do przeliczania ceny minimalnej i płatności cukrowych w bieżącym sezonie wynosi odpowiednio 4,1345 zł i 4,1038 zł. Aprecjacja złotego spowodowała, że cena minimalna wyniosła 108,70 zł/tonę i była o 5% niższa niż przed rokiem. Wartość płatności cukrowej wyniesie ok. 52,50 zł/tonę i będzie o 6,3% niższa niż w 2011 r. Obniżenie ceny minimalnej, nie jest jednoznaczne ze spadkiem cen skupu buraków. Wysokie ceny cukru oraz wysoka jakość surowca pozytywnie wpływają na ceny płacone rolnikom. Istotnym stymulatorem cen są także regionalne porozumienia branżowe zawarte między koncernami cukrowniczymi i plantatorami oraz rozporządzenie MRiRW¹ dotyczące warunków skupu. Wyjściowe ceny skupu w poszczególnych koncernach cukrowniczych wahają się od 137-162 zł/tonę. W niektórych koncernach w zależności od zawartych porozumień plantatorzy mogą uzyskać dopłaty, jeżeli ceny zbytu przekroczą poziom 444,4-454,4 EUR/tonę.

Uzyskaną nadwyżką koncerny te będą dzieliły się z plantatorami w proporcji 50%/50%. W 2012 r. prawdopodobnie poprawiła się więc dochodowość uprawy buraków w porównaniu z 2011 r.

W październiku br. nieznacznie spadły ceny cukru. Ceny zbytu cukru paczkowanego zmalowały o 0,6% do 3,42 zł/kg, a cukru w workach 50 kg nie zmieniły się (3,25 zł/kg). Ceny detaliczne od początku roku utrzymują się w granicach 3,95-3,98 zł/kg. W listopadzie br. średnia cena detaliczna spadła w porównaniu z październikiem o 0,3% do 3,96 zł/kg pod wpływem dużej podaży z kampanii 2012/2013. W kolejnych miesiącach spadkowa tendencja cen może się utrwaląć.

Eksport cukru w okresie styczeń-październik br. wyniósł 476 tys. ton, w tym na rynek unijny sprzedano 275 tys. ton. Duże ilości cukru pozakwotowego były eksportowane za pośrednictwem firm zarejestrowanych w UE, w tym w Niemczech (78 tys. ton). Duży był także eksport do Syrii (54 tys. ton) i Izraela (37 tys. ton) oraz do krajów WNP (65 tys. ton). Geny w eksporcie wahały się od 780 EUR/tonę w sprzedaży do UE oraz 480 EUR/tonę do państw trzecich.

Import cukru wyniósł ok. 226 tys. ton, z tego w okresie czerwiec-sierpień 126 tys. ton. W imporcie przeważa cukier trzcinowy do rafinacji z krajów rejonu Afryki, Karaibów i Pacyfiku: Kuba (74 tys. ton), Zambia (28 tys. ton), Jamajka (22 tys. ton). Cukier importowano także z państw UE (29 tys. ton), w tym z Francji (9 tys. ton). Geny importowe unijnego cukru były wysokie: 850 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano po niższych cenach ok. 400 EUR/tonę.

W grudniu br. utrzymała się lekka tendencja spadkowa światowych cen cukru, a powodem jest rosnąca podaż i zapasy końcowe. W sezonie 2012/2013 relacja zapasów końcowych do konsumpcji wyniosła 44%, wobec 41% w sezonie poprzednim. Ceny cukru białego wynoszą ok. 530 USD/tonę, a cukru surowego ok. 430 EUR/tonę. Obecny poziom cen utrzyma się przez dłuższy okres, gdyż notowania terminowe cen cukru białego w kontraktach na maj 2013 r. wynoszą 520 USD/tonę, a na połowę 2014 r. 540 USD/tonę.

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie warunków zakupu i dostawy buraków cukrowych przeznaczonych do produkcji cukru w ramach kwoty produkcyjnej cukru. Dz. U. z dn. 15 marca 2011 r., nr 57, poz. 292.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2010	X	527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58
	XI	540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48
	XII	734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17
2011	I	588,16	570,42	640,43	662,80	659,73	764,85
	II	594,53	593,63	-	675,53	670,47	841,76
	III	616,42	615,10	-	666,18	721,08	605,23
	IV	674,44	673,59	-	666,87	666,77	709,06
	V	709,47	709,10	-	604,25	596,67	857,64
	VI	707,04	706,79	-	426,32	738,14	377,00
	VII	689,73	692,17	672,20	577,95	863,04	426,79
	VIII	719,60	737,02	606,13	539,12	779,13	497,82
	IX	735,70	769,85	589,11	509,57	708,57	479,06
	X	674,54	777,54	535,75	670,54	668,99	698,71
	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	642,12	775,24	492,89	860,90	870,36	823,83
	II	612,50	769,80	497,14	756,09	827,25	713,70
	III	704,23	800,05	488,41	640,40	809,73	613,28
	IV	726,18	836,13	482,28	654,71	836,11	615,00
	V	568,45	826,64	475,14	731,64	880,46	707,75
	VI	645,29	793,82	448,22	793,78	867,49	753,79
	VII	614,50	779,73	466,39	592,27	816,59	579,61
	VIII	643,76	808,77	496,03	377,06	779,25	379,05
	IX	701,68	798,22	470,50	723,68	785,31	575,13
	X	684,15	784,72	457,59	708,10	755,19	624,92

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

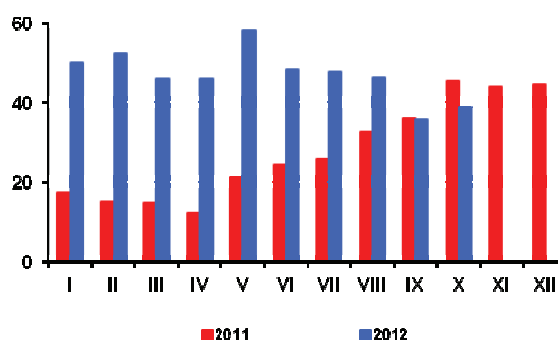
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2010	XI	2,28	2,50	1,60	2,95
	XII	2,44	2,64	1,60	2,88
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07
	II	2,98	3,53	1,59	3,39
	III	2,97	4,15	1,62	4,79
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01
	V	2,93	3,43	1,59	4,63
	VI	2,89	3,35	1,61	4,26
	VII	2,93	3,54	1,61	4,05
	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96

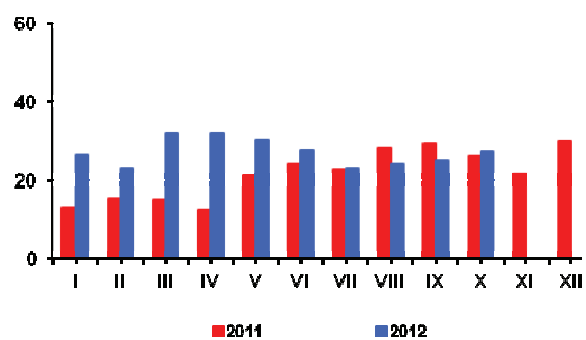
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

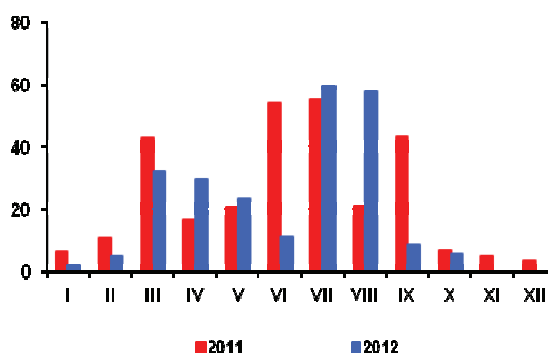
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

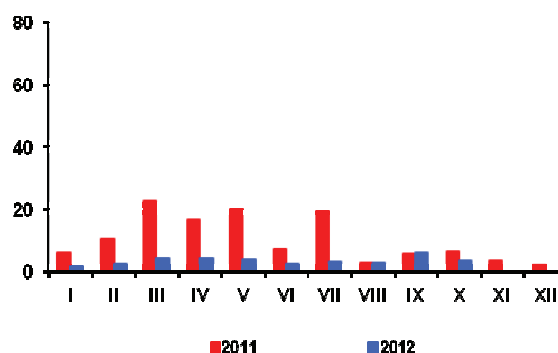
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

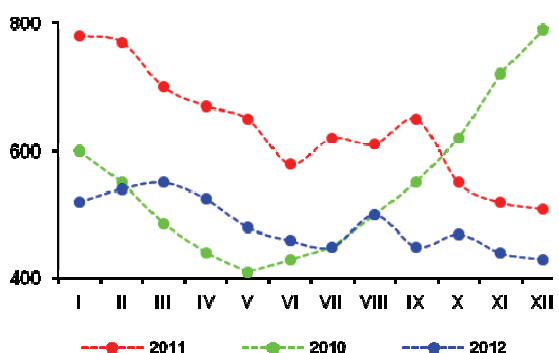
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

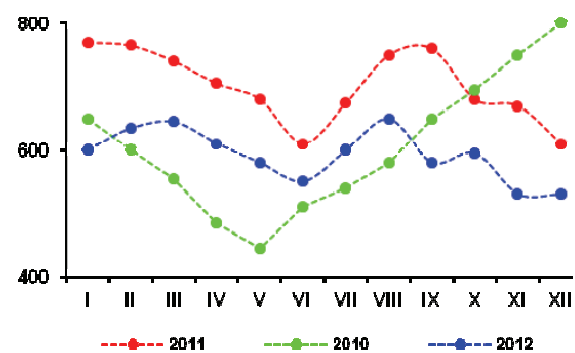
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

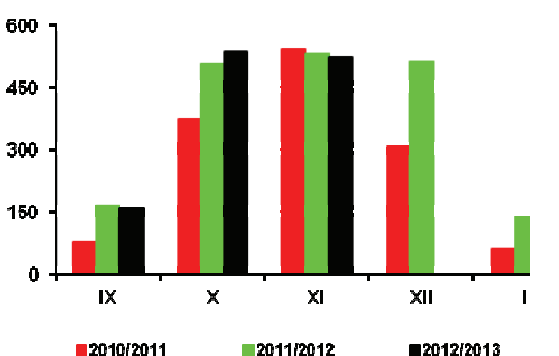
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Jak informuje MARS (zespół monitorujący stan zasiewów w UE), rzepak ozimy w kontynentalnej części Europy dotychczas uniknął szkód mrozowych. Oil World wstępnie prognozuje, iż w 2013 r. zbiory rzepaku w UE-27 wzrosną o 7,5% do 20,5 mln ton, w wyniku wzrostu areálu uprawy o 5,9% do 6,5 mln ha i plonów o 1,9% do 3,15 dt/ha. Areál uprawy rzepaku najbardziej wzrósł w Niemczech. Jest on też większy w Polsce, Rumunii, Bułgarii, w Czechach i Danii, a nieco mniejszy we Francji i Wielkiej Brytanii. Pomimo przewidywanego wzrostu, zbiory rzepaku w UE nadal będą prawdopodobnie niższe niż w latach 2009-2010, kiedy wyniosły odpowiednio 21,7 mln ton i 20,6 mln ton.

Na rynku europejskim w listopadzie nastąpiły dalsze spadki cen większości surowców oleistych. Potaniał rzepak i olej rzepakowy, natomiast ceny śruty rzepakowej wzrosły. W portach europejskich w listopadzie za rzepak płacono średnio 618 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 5 USD/tonę (o 0,8%) mniej niż przed miesiącem, lecz nadal o 22 USD/tonę (o 3,7%) więcej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował średnio 1188 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 29 USD/tonę (o 2,4%) tańszy niż przed miesiącem i o 102 USD/tonę (o 7,9%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła średnio 374 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 15 USD/tonę (o 4,2%) wyższa niż przed miesiącem oraz o 152 USD/tonę (o 68,5%) wyższa niż przed rokiem. Na początku trzeciej dekady grudnia ceny rzepaku, oleju i śruty rzepakowej kształtowały się następująco: 605,1155 i 395 USD/tonę.

Na rynku krajowym za rzepak płacono w grudniu średnio 2007 zł/tonę, tj. o 1,3% więcej niż przed miesiącem. Cena śruty rzepakowej wzrosła o 4,8% do 1122 zł/tonę, a cena oleju rzepakowego niekonfekcjonowanego zmalała o 3,2% do 4138 zł/tonę. W relacji do grudnia 2011 r. ceny rzepaku i śruty rzepakowej były wyższe odpowiednio o 4,4% i 71,3%, a cena oleju rzepakowego była o 7,2% niższa.

W październiku bardzo znacząco wzrósł krajowy przerób rzepaku. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 74 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 36% więcej niż w poprzednim miesiącu

i o 59% więcej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku, a w pierwszych dziesięciu miesiącach 2012 r. łącznie 394 tys. ton, tj. o 11% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego w pierwszych dziesięciu miesiącach 2012 r. wyniosła 436 tys. ton i była o 12% większa niż przed rokiem, a produkcja margaryn wzrosła o 5% do 331 tys. ton.

Eksport i import surowców i produktów oleistych w październiku był większy niż w poprzednim miesiącu. Wyjątkiem był spadek eksportu i importu rzepaku, a także obniżenie importu oleju rzepakowego. Od stycznia do października 2012 r. wywieziono: 203 tys. ton rzepaku (o 62% więcej niż w tym samym okresie 2011 r.), 118 tys. ton oleju rzepakowego (o 12% mniej), 486 tys. ton śruty rzepakowej (o 19% więcej) i 110 tys. ton margaryn (o 5% więcej). Przywieziono: 2886 tys. ton śrut oleistych (o 24% więcej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2011 r.), 443 tys. ton olejów roślinnych (o 5% więcej), 546 tys. ton nasion oleistych (o 18% więcej), w tym 427 tys. ton rzepaku (o 23% więcej) oraz 96 tys. ton margaryn (o 63% więcej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych od początku 2012 r. systematycznie rosły, choć wolniej niż w roku poprzednim. W listopadzie oleje roślinne podrożały jednak znacząco (o 0,8%), a ceny margaryn zmalały (o 0,3%). Za margaryny płacono w listopadzie o 2,1% więcej niż w grudniu 2011 r., a za oleje roślinne o 3,0% więcej. W tym czasie ceny masła zmalały o 6,4%, a ceny „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słoniny, smalcu) wzrosły o 9,3%.

Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych jedenastu miesiącach 2012 r. był o 4,4% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Tłuszcze roślinne podrożały tyle samo co cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi (4,4%), ale więcej niż tłuszcze zwierzęce (3,6%).

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	384 287	247 093	954 707	25,04	30,2	85,6
2011 I-XII	695 565	515 142	182 015	1028692	26,98	26,2	67,6
2011 X	46 522	50 241	22 530	74 233	1,95	48,4	62,7
XI	51 199	47 393	16 012	82 580	2,17	31,3	62,0
XII	57 387	44 191	21 057	80 521	2,11	36,7	71,3
2012 I	50 717	47 032	14 131	83 618	2,19	27,9	60,7
II	47 406	36 959	10 247	74 118	1,94	21,6	64,0
III	57 936	55 447	10 561	102 822	2,70	18,2	56,3
IV	33 882	48 485	4 967	77 400	2,03	14,7	43,8
V	34 494	38 487	6 055	66 926	1,76	17,6	51,5
VI	25 062	40 536	8 417	57 181	1,50	33,6	43,8
VII	15 585	36 416	7 934	44 067	1,16	50,9	35,4
VIII	50 762	49 493	11 861	88 394	2,32	23,4	57,4
IX	54 445	42 640	29 424	67 661	1,77	54,0	80,5
X	73 961	47 371	35 745	85 587	2,24	48,3	86,4
Zmiany w %							
<u>X 2012</u> IX 2012	35,8	11,1	21,5	26,5	26,5	x	x
<u>X 2012</u> X 2011	59,0	-5,7	58,7	15,3	15,3	x	x
<u>X 2012</u> XII 2011	28,9	7,2	69,8	6,3	6,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	817 513	39 521	231 490	625 544	16,39	28,3	130,7
2011 I-XII	695 565	85 490	164 628	616 427	16,15	23,7	112,8
2011 X	46 522	10702	19207	38017	1,00	41,3	122,4
XI	51 199	7999	14430	44768	1,17	28,2	114,4
XII	57 387	6233	16088	47532	1,25	28,0	120,7
2012 I	50 717	6310	11555	45472	1,19	22,8	111,5
II	47 406	6352	9055	44703	1,17	19,1	106,0
III	57 936	8559	7145	59350	1,56	12,3	97,6
IV	33 882	10895	3379	41398	1,09	10,0	81,8
V	34 494	8639	5372	37761	0,99	15,6	91,3
VI	25 062	8375	7105	26332	0,69	28,3	95,2
VII	15 585	7120	6162	16 543	0,43	39,5	94,2
VIII	50 762	9008	10712	49058	1,29	21,1	103,5
IX	54 445	10426	22266	42 605	1,12	40,9	127,8
X	73 961	9 201	34 867	48 295	1,27	47,1	153,1
Zmiany w %							
<u>X 2012</u> IX 2012	35,8	-11,7	56,6	13,4	13,4	x	x
<u>X 2012</u> X 2011	59,0	-14,0	81,5	27,0	27,0	x	x
<u>X 2012</u> XII 2011	28,9	47,6	116,7	1,6	1,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2010 I-XII	1 226 270	2 653 153	669 183	3 210 240	54,6	38,2
2011 I-XII	1 043 348	2 950 882	505 004	3 489 226	48,4	29,9
2011 X	69783	298 204	42 049	325 938	60,3	21,4
XI	76799	296 241	46 829	326 211	61,0	23,5
XII	86081	333 807	49 605	370 283	57,6	23,2
2012 I	76076	252 050	57 006	271 120	74,9	28,1
II	71109	253 896	46 416	278 589	65,3	25,5
III	86904	326 996	65 284	348 616	75,1	24,9
IV	50823	237 379	45 610	242 592	89,7	20,9
V	51741	339 602	32 863	358 480	63,5	14,4
VI	37593	351 275	19 589	369 279	52,1	10,2
VII	23378	282 022	36 739	268 661	157,2	8,7
VIII	76143	246 123	56 749	265 517	74,5	28,7
IX	81668	242 341	55 991	268 018	68,6	30,5
X	110 942	347 988	69 785	389 145	62,9	28,5
Zmiany w %						
<u>X 2012</u> <u>IX 2012</u>	35,8	43,6	24,6	45,2	x	x
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	59,0	16,7	66,0	19,4	x	x
<u>X 2012</u> <u>XII 2011</u>	28,9	4,2	40,7	5,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2010 I-XII	1 226 270	13 697	627 199	612 768	51,1	200,1
2011 I-XII	1 043 348	15 309	440 599	618 058	42,2	168,8
2011 X	69 783	1 753	35 419	36 117	50,8	193,2
XI	76 799	625	40 012	37 412	52,1	205,3
XII	86 081	525	43 378	43 228	50,4	199,1
2012 I	76 076	1 202	51 346	25 932	67,5	293,4
II	71 109	1 168	41 952	30 325	59,0	234,5
III	86 904	721	58 687	28 938	67,5	300,3
IV	50 823	2 075	40 093	12 805	78,9	396,9
V	51 741	2 391	27 249	26 883	52,7	192,5
VI	37 593	2 298	13 554	26 337	36,1	142,7
VII	23 378	1 213	21 872	2 719	93,6	859,9
VIII	76 143	1 495	42 474	35 164	55,8	216,5
IX	81 668	1 236	48 920	33 984	59,9	240,3
X	110 942	1 774	61 407	51 309	55,4	216,2
Zmiany w %						
<u>X 2012</u> <u>IX 2012</u>	35,8	43,5	25,5	51,0	x	x
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	59,0	1,2	73,4	42,1	x	x
<u>X 2012</u> <u>XII 2011</u>	28,9	237,9	41,6	18,7	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2010 I-XII	389 803	66 583	118 429	337 957	8,86	30,4	115,3
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,10	32,3	114,4
2011 X	35 159	8 030	12 856	30 333	0,80	36,6	115,9
XI	37 530	11 479	12 426	36 583	0,96	33,1	102,6
XII	27 944	7 798	10 676	25 066	0,66	38,2	111,5
2012 I	30 760	10 222	10 494	30 488	0,80	34,1	100,9
II	31 799	10 813	10 635	31 977	0,84	33,4	99,4
III	36 109	9 080	13 231	31 958	0,84	36,6	113,0
IV	28 390	7 901	10 515	25 776	0,68	37,0	110,1
V	29 875	8 992	10 330	28 537	0,75	34,6	104,7
VI	34 105	9 513	10 931	32 687	0,86	32,1	104,3
VII	30 770	8 102	8 656	31 708	0,83	28,1	97,0
VIII	35 402	9 594	10 822	34 751	0,91	30,6	101,9
IX	32 292	10 171	10 406	33 936	0,89	32,2	95,2
X	41 504	12 050	14 104	27 400	0,72	34,0	151,5
Zmiany w %							
X 2012 IX 2012	28,5	18,5	35,5	-19,3	-19,3	x	x
X 2012 X 2011	18,0	50,1	9,7	-9,7	-9,7	x	x
X 2012 XII 2011	48,5	54,5	32,1	9,3	9,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
2011 XI	1954,0	747,5	2,61
XII	1922,0	759,1	2,53
2012 I	2007,0	782,5	2,56
II	1962,0	794,5	2,47
III	1985,0	802,5	2,47
IV	2060,0	898,3	2,29
V	2077,0	933,4	2,23
VI	2012,0	906,9	2,22
VII	1946,8	908,3	2,14
VIII	1944,2	897,0	2,17
IX	1990,2	915,0	2,18
X	2003,0	925,1	2,17
XI	1982,0	970,7	2,04
Zmiany w %			
XI 2012 X 2011	-1,0	4,9	x
XI 2012 XI 2011	1,4	29,9	x
XI 2012 XII 2011	3,1	27,9	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

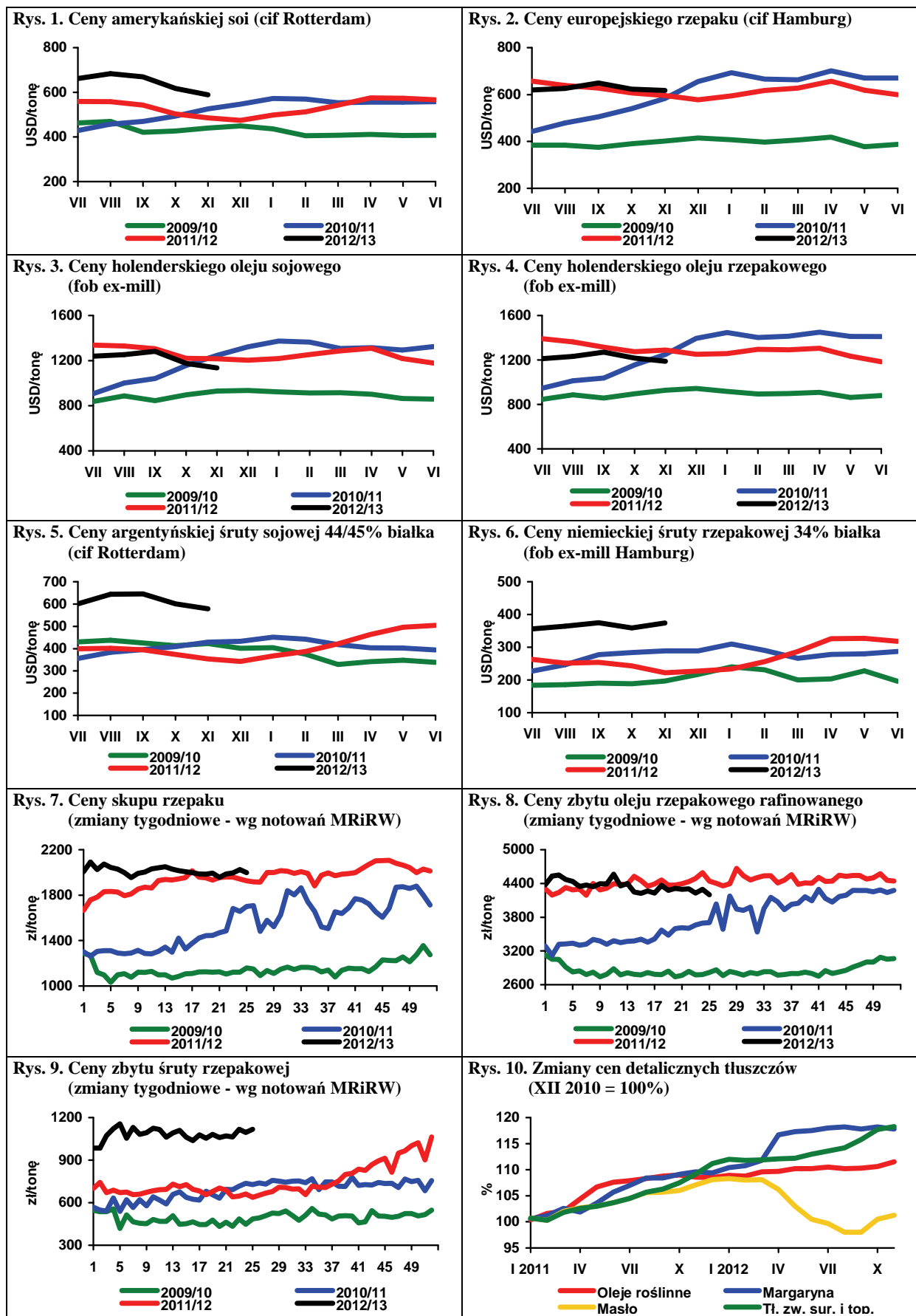
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2011 I-XII	5,29	7,06	16,91	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2011 XI	5,4	7,16	17,7	6,26	6,88	13,95	23,10	7,20
2011 XII	5,58	7,15	17,82	6,39	6,88	14,05	23,15	7,64
2012 I	5,57	7,41	17,65	6,34	6,89	14,13	23,20	7,84
II	5,57	7,35	17,19	6,44	6,87	14,20	23,20	7,92
III	5,54	7,31	16,73	6,46	6,92	14,18	22,70	7,96
IV	5,52	7,27	16,03	6,43	6,92	14,15	22,00	7,92
V	5,47	7,25	15,11	6,44	6,94	14,13	21,55	7,92
VI	5,54	7,23	15,04	6,49	7,01	14,13	20,90	7,92
VII	5,50	7,28	15,05	6,50	7,04	14,08	20,75	7,88
VIII	5,48	7,21	15,08	6,52	7,04	14,15	20,35	7,92
IX	5,46	7,20	15,39	6,56	7,04	14,13	20,40	7,96
X	5,50	7,20	15,70	6,60	7,05	14,15	21,05	8,08
XI	5,48	7,26	16,01	6,63	7,01	14,10	21,05	8,12
Zmiany w %								
<u>XI 2012</u> X 2011	-0,4	0,8	2,0	0,5	-0,6	-0,4	0,0	0,5
<u>XI 2012</u> XI 2011	1,5	1,4	-9,5	5,9	1,9	1,1	-8,9	12,8
<u>XI 2012</u> XII 2011	-1,8	1,5	-10,2	3,8	1,9	0,4	-9,1	6,3

^a do XII 2011 r. masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, od I 2012 r. masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Według wynikowego szacunku GUS z grudnia 2012 r. powierzchnia uprawy ziemniaków w 2012 r. wyniosła 373 tys. ha i była mniejsza niż w 2011 r. o 33 tys. ha (o 8,2%) oraz mniejsza o 152 tys. ha (o 28,9%) od średniej z lat 2006-2010. Plony ziemniaków były rekordowe i wyniosły 242 dt/ha, wobec 230 dt/ha w roku poprzednim i 188 dt/ha średnio w latach 2006-2010. Najwyższe plony uzyskano w województwach: opolskim (309 dt/ha), dolnośląskim (278 dt/ha), wielkopolskim (273 dt/ha) i łódzkim (266 dt/ha), a najniższe w świętokrzyskim (199 dt/ha). Zbiory ziemniaków w 2012 r. wyniosły nieco ponad 9,0 mln ton i były o 3,4% mniejsze od zbiorów w 2011 r. i o 8,5% niższe od średnich zbiorów z lat 2006-10.

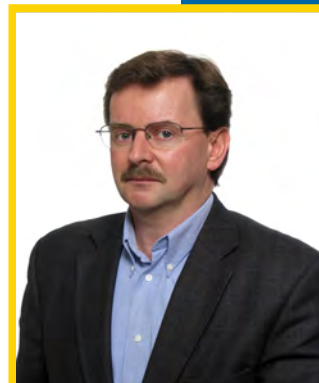
Spadek zbiorów w większości krajów UE był znacznie głębszy niż w Polsce. Według najnowszych ocen Potato Council w UE-5 (Belgia, Francja, Holandia, Niemcy i Wielka Brytania) produkcja ziemniaków konsumpcyjnych i do przetwórstwa (bez sadzeniaków i skrobiowych) zmniejszyła się w porównaniu z 2011 r. o prawie 17%. Największy spadek tej produkcji zanotowano w Wielkiej Brytanii (o 24%) i w Belgii (o 22%), a relatywnie najmniejszy w Niemczech (o ok. 10%). Wobec tak głębokiego spadku zbiorów, ceny ziemniaków w Europie Zachodniej są bardzo wysokie. W tygodniu poprzedzającym okres świąteczny średni poziom cen ziemniaków do przetwórstwa w kontraktach terminowych na kwiecień 2013 r. wynosił ok. 285 EUR/t, a na przełomie roku wzrósł do ok. 294 EUR/t. Wysokie ceny ziemniaków utrzymają się prawdopodobnie także w następnym miesiącu, ale spektakularnych wzrostów i rekordowych poziomów tych cen w bieżącym sezonie prawdopodobnie już nie będzie.

Tak wysoki poziom cen ziemniaków w krajach Europy Zachodniej wywiera presję na ich wzrost również na polskim rynku. Jednak w pierwszych miesiącach bieżącego sezonu, gdy podaż ziemniaków wczesnych była relatywnie duża, ceny ziemniaków w Polsce były bardzo niskie. Ich wzrost rozpoczął się w październiku, zwłaszcza w skupie i na rynkach hurtowych. Natomiast na targowiskach jeszcze w listopadzie ceny te były znacznie niższe niż przed rokiem, a ich przeciętny poziom wyniósł 60 zł/dt. W IV kwartale średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych wyniósł ok. 46 zł/dt, wobec 37 zł/dt w analogicznym okresie 2011 r. i 76 zł/dt dwa lata wstecz. W pierwszych dniach stycznia ceny hurtowe ziemniaków przekroczyły 60 zł/dt i w dalszej części sezonu nadal będą rosły.

W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2012 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 129,6 tys. ton, wobec 106,3 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wzrost, z 18,2 do 26,7 tys. ton, zanotowano też w eksporcie chipsów. Eksport suszu był wyższy blisko 2-krotnie i wyniósł 12,7 tys. ton. W jeszcze większym stopniu, z 23,2 do 54,2 tys. ton wzrosła sprzedaż na rynki zagraniczne skrobi i mąki ziemniaczanej. Zmalał natomiast eksport syropów skrobiowych (z 39,9 do 36,0 tys. ton), a dekstryn zwiększył się z 8,6 do 13,0 tys. ton. W dalszej części sezonu eksport przetworów ziemniaczanych prawdopodobnie będzie charakteryzować się dalszym wzrostem.

Import frytek w tym okresie był wyraźnie mniejszy i wyniósł 31,1 tys. ton, wobec 47,0 tys. ton. Import chipsów zmniejszył się z 7,4 do 7,0 tys. ton, a suszu z 2,8 do 2,3 tys. ton. W 2012 r. mniejszy był także import skrobi nieprzetworzonych, wzrósł natomiast przywóz skrobi modyfikowanych i syropów skrobiowych. W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2012 r. sprowadzono 211,3 tys. ton syropów skrobiowych i 74,1 skrobi modyfikowanych, wobec odpowiednio: 204,0 i 63,9 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku. Przywóz skrobi ziemniaczanej był podobny jak przed rokiem i wyniósł 10,2 tys. ton, natomiast import skrobi pszennej zmalał z 42,0 do 24,3 tys. ton, a kukurydzianej z 35,0 do 31,7 tys. ton.

Eksport ziemniaków konsumpcyjnych w pierwszych czterech miesiącach bieżącego sezonu wyniósł 22,6 tys. ton, z tego 11,3 tys. ton sprzedano do Rumunii i 7,4 tys. ton do Mołdawii. Spośród krajów Europy Zachodniej odbiorcą polskich ziemniaków była Wlk. Brytania, gdzie wyeksportowano niespełna 1 tys. ton ziemniaków. Średnia cena uzyskana w eksporcie wyniosła 317 zł/tonę. W tym okresie sprowadzono ok. 8,9 tys. ton ziemniaków, głównie z Niemiec i Belgii, w średniej cenie 1214 zł/tonę, a więc 4-krotnie wyższej niż średni poziom cen ziemniaków wyeksportowanych.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	117	910	3 071
IX	149 000	289 100	282 800	12 923	35 524	32 852
X	297 900	302 700	324 000	32 774	42 123	46 999
XI	166 200	183 100	207 700	15 603	28 881	
XII	70 400	69 200		16	5 506	
RAZEM	609 100 ^b	959 400 ^b	1 076 800	61 433	112 944	82 922

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2011 I	88	24	23 340	2 097	557	4 284	690	8 393	1 572	742
II	219	-	15 975	1 982	328	3 744	849	9 119	1 981	782
III	261	624	13 693	1 687	550	4 435	1 034	10 579	1 945	739
IV	115	815	3 880	1 666	1 651	3 836	778	10 867	1 783	740
V	271	240	2 056	1 124	1 480	3 971	665	10 319	1 711	564
VI	1 087	-	2 020	2 084	1 169	4 280	681	11 339	2 269	600
2011 VII	582	-	4 210	2 222	1 660	3 990	920	10 844	1 923	318
VIII	47	-	184	1 018	13	5 131	1 004	13 014	1 874	338
IX	41	-	597	3 125	1 705	3 201	1 166	11 815	1 595	1 034
X	62	-	1 269	6 270	1 466	3 048	809	10 035	1 531	1 392
XI	63	-	1 135	6 227	2 006	3 980	1 001	11 668	1 805	1 355
XII	78	-	1 067	5 044	1 740	2 329	777	13 817	2 344	693
2012 I	13	385	580	4 499	1 841	3 340	846	10 631	2 279	1 370
II	13	371	732	5 018	1 060	3 168	911	9 877	3 498	2 011
III	173	690	5 567	5 045	1 220	4 151	1 318	11 605	2 758	1 155
IV	50	1 020	3 285	3 807	1 332	3 413	1 304	10 724	3 099	997
V	137	1	656	4 232	1 028	3 393	1 307	13 263	2 259	1 289
VI	381	1	1 287	3 977	942	3 632	1 247	13 362	2 495	1 530
VII	140	1	1 188	3 235	329	3 597	1 472	14 551	2 827	1 061
VIII	181	0	3 233	7 283	373	3 885	1 314	16 853	2 787	813
IX	443	1	7 316	7 349	331	3 661	1 416	15 000	2 494	1 171
X	122	1	10 431	9 775	502	3 750	1 505	13 761	2 192	1 335

Źródło: opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2011 I	919	534	15 492	571	4 988	12 687	5 519	3 205	605	219
2011 II	789	1 233	14 050	1 323	7 427	12 218	5 399	3 535	807	337
2011 III	4 797	6 935	25 887	1 354	9 163	25 078	7 058	5 060	1 102	340
2011 IV	7 131	7 495	27 408	1 423	8 682	20 702	6 173	4 627	879	440
2011 V	24 675	3 101	42 759	913	8 273	27 833	6 173	6 705	726	239
2011 VI	10 625	271	24 818	640	9 437	21 779	5 943	7 226	835	242
2011 VII	169	537	16 426	1 024	8 311	18 156	6 613	6 509	504	291
2011 VIII	23	-	1 819	993	7 345	20 975	6 326	3 737	849	266
2011 IX	20	-	1 212	914	10 028	26 761	7 897	3 163	711	280
2011 X	13	-	1 132	755	8 357	17 844	6 785	3 236	409	152
2011 XI	16	67	1 685	678	8 298	20 121	7 154	2 719	513	158
2011 XII	64	-	1 416	647	7 220	18 361	6 851	2 631	655	140
2012 I	160	197	794	940	6 828	21 104	6 754	2 828	259	212
2012 II	657	442	3 781	1 101	4 926	19 133	7 297	3 150	226	220
2012 III	2 276	6 411	7 691	1 055	5 479	27 276	8 301	3 226	958	381
2012 IV	4 000	6 051	9 477	1 203	6 630	20 927	7 371	3 253	859	158
2012 V	18 874	873	26 486	1 414	6 504	24 813	7 349	3 769	766	258
2012 VI	4 808	201	15 955	987	6 120	23 062	7 814	3 467	790	173
2012 VII	168	129	4 926	1 711	4 819	18 359	6 643	2 598	666	160
2012 VIII	25	23	2 257	362	5 127	21 749	7 668	3 103	895	278
2012 IX	11	22	152	947	5 113	16 563	7 169	2 658	835	226
2012 X	52	25	1 156	507	5 355	18 300	7 692	3 053	699	189

Źródło: opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

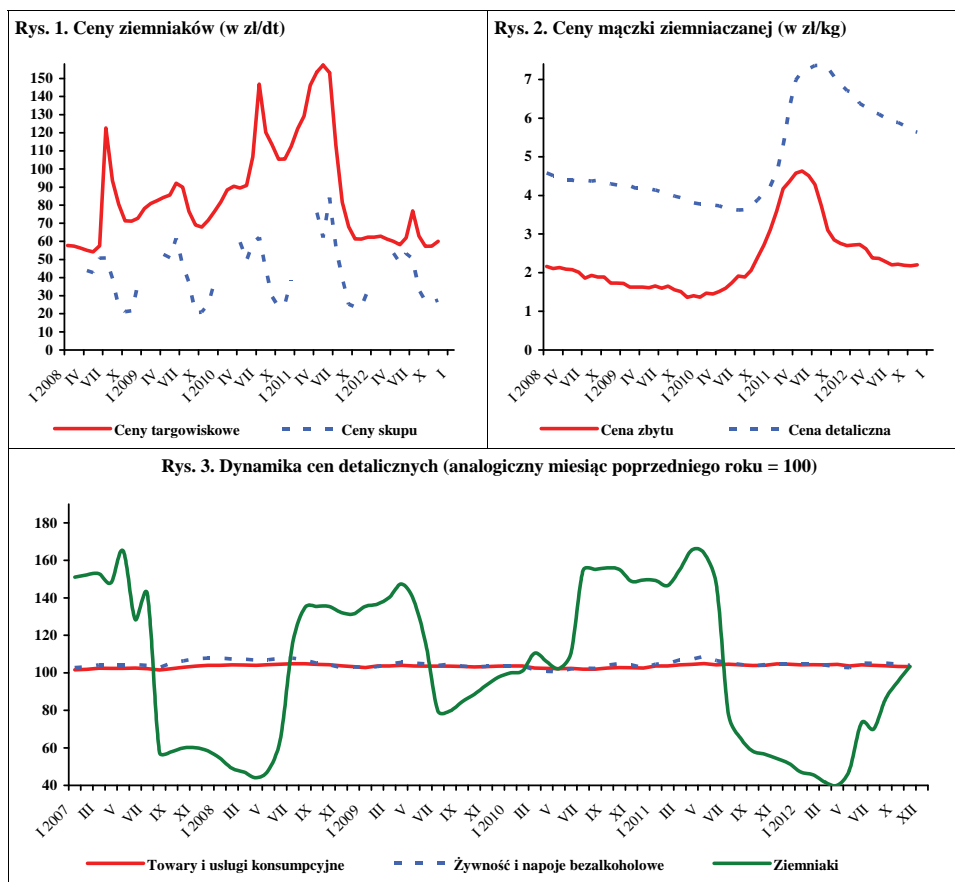
Wyszczególnienie	Rodzaj	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2011	2012	2012	2012	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	23,8	26,9	26,2	27,6	116,0	105,3
	targowiskowa	61,3	57,3	57,4	60,0	97,9	104,5
	detaliczna (zł/kg)	0,77	0,72	0,73	0,77	100,0	105,5
	importowa	53,3	107,1	110,0	.	206,4	102,7
	eksportowa	35,7	26,4	32,6	.	91,3	123,2
Relacje cen	skup / targowisko	0,39	0,47	0,46	0,46	118,5	100,8
	targowisko / detal	0,80	0,80	0,79	0,78	97,9	99,1
	skup / detal	0,31	0,37	0,36	0,36	116,0	99,9
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,76	2,19	2,18	2,20	79,7	100,9
	detaliczna (zł/kg)	6,87	5,80	5,69	5,63	82,0	98,9
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,54	9,22	9,16	9,08	95,2	99,1
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	35,30	35,10	35,20	101,7	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,50	9,64	9,58	9,56	100,6	99,8

Źródło: dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2011	2012			wsk. zmian cen	
		listopad	wrzesień	październik	listopad	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	70,7	62,9	59,1	59,6	84,3	100,8
2	Kujawsko-pomorskie	58,2	56,5	56,8	60,3	103,6	106,2
3	Lubelskie	60,6	59,3	55,4	58,0	95,7	104,5
4	Lubuskie	87,7	70,9	73,2	69,1	78,8	94,4
5	Łódzkie	45,2	45,9	49,5	50,6	111,9	102,3
6	Małopolskie	58,6	53,8	56,5	60,9	103,9	107,7
7	Mazowieckie	60,0	57,5	58,1	59,3	99,0	102,1
8	Opolskie	54,5	60,7	59,4	63,8	117,1	107,5
9	Podkarpackie	63,1	59,3	58,9	65,2	103,4	110,7
10	Podlaskie	60,2	54,4	49,5	53,0	88,0	107,0
11	Pomorskie	68,1	67,5	66,4	67,9	99,7	102,2
12	Śląskie	64,4	59,6	61,7	67,9	105,5	110,1
13	Świętokrzyskie	50,9	47,2	45,5	45,4	89,2	99,7
14	Warmińsko-mazurskie	81,8	67,0	62,0	69,7	85,2	112,6
15	Wielkopolskie	58,2	53,7	55,6	55,7	95,6	100,2
16	Zachodniopomorskie	75,5	67,7	69,7	72,2	95,6	103,5
maksimum		87,7	70,9	73,2	72,2	x	
minimum		45,2	45,9	45,5	45,4		
różnica w %		93,9	54,4	60,7	59,1		

Źródło: dane GUS.

Źródło: dane GUS.

W grudniu 2012 r. w porównaniu z listopadem, wzrosły ceny skupu większości warzyw. Spośród warzyw kierowanych na rynek produktów świeżych wzrosły ceny skupu: pomidorów szklarniowych (o 27%), buraków (o 12%), marchwi i pieczarek. Niższe natomiast były ceny kapusty białej (o 10%) i cebuli (o 6%). W zakładach przetwórczych droższa była kapusta biała (o 21%) i cebula obierana (o 6%). Nie zmieniły się ceny marchwi na kostkę i buraków. Firmy eksportujące podniosły ceny ziemniaków (o 41%), cebuli (o 16%), selerów (o 13%), buraków, kapusty czerwonej, białej i pekińskiej. W handlu hurtowym najbardziej podrożały pomidory spod osłon (o 37%) i ogórki spod osłon (o 20%), a w mniejszym stopniu: buraki, cebula, kapusta biała i marchew.

W grudniu 2012 r. w relacji do grudnia ubiegłego roku, w skupie warzyw do bezpośredniego spożycia, do przetwórstwa i na eksport odnotowano wzrost cen: cebuli (w zależności od przeznaczenia o 43-85%), kapusty białej (o 52-72%), marchwi (o 13-49%), buraków (o 21-25%), ponadto w skupie na eksport - ziemniaków (o 85%), kapusty czerwonej (o 29%) i selerów (o 17%). W skupie na eksport niższe były ceny pietruszki (o 26%) i kapusty pekińskiej (o 14%). W handlu hurtowym więcej płacono za kapustę białą (o 76%), cebulę (o 59%) oraz marchew i buraki (po 17%), a mniej za ogórki (o 26%) i pomidory spod osłon (o 10%).

W listopadzie 2012 r. w porównaniu z październikiem br. nastąpił wzrost cen detalicznych papryki (o 53%), kalafiorów (o 24%) i pomidorów (o 10%) oraz niewielki spadek cen: selerów, pieczarek i marchwi. Ceny cebuli, kapusty białej i buraków, a także przetworów warzywnych utrzymały się na poziomie zbliżonym do ubiegłego miesiąca.

W porównaniu z listopadem 2011 r. najbardziej zwyżkowały ceny detaliczne kapusty białej (o 36%) i selerów (o 10%), a w mniejszym stopniu (do 7%): marchwi, pieczarek i cebuli. Obniżyły się natomiast ceny detaliczne: kalafiorów (o 13%) i pomidorów (o 5%). Podobny jak w ubiegłym roku był poziom cen buraków i papryki. Spośród przetworów warzywnych najbardziej wzrosły ceny detaliczne szpinaku mrożonego (o 6%) i keczupu (o 4%). Zmiany cen pozostałych przetworów nie przekraczały 3%.

W październiku 2012 r. w stosunku do października 2011 r. średnie i duże zakłady przetwórcze wyprodukowały

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

wały mniej o 40% marynat i o 7% konserw warzywnych, a więcej o 32% warzyw mrożonych i o 11% soku pomidorowego.

W październiku 2012 r. eksport warzyw świeżych wynosił 43,2 tys.t, a jego wartość – 24,4 mln EUR. W stosunku do października 2011 r. eksport warzyw zwiększył się o 18%, a jego wartość o 43%. Więcej wyeksportowano kalafiorów (2,5-krotnie), ogórków (o 85%), pomidorów (o 20%) i cebuli (o 8%), a mniej kapusty (o 29%) i marchwi (o 12%). W tym czasie eksport przetworów warzywnych wyniósł 51,4 tys. t, a jego wartość 36,0 mln EUR, co oznacza wzrost wolumenu sprzedaży o 8%, a wartości wpływów z eksportu o 18%. Zwiększył się wolumen sprzedaży: marynat (o 16%), mrożonek (o 12%) i konserw (o 3%), a zmniejszył suszy (o 21%).

Import warzyw świeżych w październiku 2012 r. wyniósł 10,4 tys. t, a jego wartość – 8,6 mln EUR. W stosunku do października ubiegłego roku przywóz warzyw świeżych obniżył się o 15%, a jego wartość o 4%. Mniejszy import zanotowano w przypadku marchwi (o 47%), pomidorów (o 37%), czosnku (o 37%), papryki (o 27%), ogórków (o 18%) i cebuli (o 14%), a więcej przywieziono kapusty (o 41%). W tym okresie zakupiono 18,2 tys. t przetworów warzywnych o wartości 17,4 mln EUR, tj. o 10% więcej i o wartości o 9% wyższej niż w październiku 2011 r. Na wzrost importu przetworów warzywnych wpłynął znacznie wyższy zakup suszy (o 65%), koncentratu pomidorowego (o 41%) i marynat (o 16%). Niższy był natomiast zakup mrożonek (o 9%) i konserw warzywnych (o 2%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2011 XI	0,45	1,10	0,23	0,58	0,45	-	-	-	4,13	-	5,32
XII	0,46	1,07	0,25	0,61	0,47	-	-	-	5,38	-	5,53
2011 I-XII	1,04	1,80	1,06	0,95	0,96	1,17	0,74	0,82	3,65	1,67	4,87
2012 I	0,51	1,10	0,28	0,68	0,47	-	-	-	8,20	-	5,01
II	0,51	1,06	0,33	0,80	0,51	-	-	-	6,15	-	4,73
III	0,47	1,06	0,35	0,87	0,49	-	-	-	5,45	-	5,11
IV	0,46	1,06	0,32	0,88	0,47	-	-	-	7,63	-	5,30
V	0,52	1,10	0,33	1,34	0,51	-	-	-	5,85	-	5,02
VI	0,66	1,67	0,40	2,09	0,55	-	-	-	4,12	-	4,87
VII	1,27	2,03	0,40	1,86	0,55	1,13	1,15	-	2,58	1,27	5,46
VIII	0,73	1,70	0,40	0,96	0,51	1,39	1,10	1,24	1,81	2,13	6,08
IX	0,74	1,40	0,49	0,76	0,48	1,70	1,15	1,45	2,10	1,60	5,88
X	0,64	1,28	0,52	0,74	0,50	-	-	1,55	3,07	1,76	5,77
XI	0,72	1,23	0,48	0,73	0,52	-	-	-	4,15	-	5,39
XII	0,68	1,23	0,43	0,76	0,58	-	-	-	5,26	-	5,43
2012 I-XII	0,60	1,33	0,39	0,96	0,51	1,35	1,13	1,37	4,70	1,66	5,34
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2012</u> <u>XI 2012</u>	94	100	90	104	112	x	x	x	127	x	101
<u>XII 2012</u> <u>XII 2011</u>	148	115	172	125	123	x	x	x	98	x	98

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2011 XI	0,51	0,23	0,23	0,20	0,60	-	1,42	0,95	-	-	-
XII	0,53	0,23	0,23	0,20	0,57	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,89	0,76	0,35	0,32	0,68	0,70	1,54	1,07	1,24	0,54	0,35
2012 I	0,48	0,25	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
II	0,48	0,26	0,25	0,20	-	-	-	-	-	-	-
III	0,47	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,46	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,54	0,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,63	-	-	-	-	0,73	1,65	-	1,33	-	-
VIII	0,68	0,37	-	0,20	-	0,73	1,62	1,10	1,41	0,52	0,33
IX	0,69	0,39	0,25	0,23	-	0,72	1,44	0,95	-	0,50	0,33
X	0,69	0,36	0,25	0,23	-	-	1,42	0,89	-	0,60	0,33
XI	0,72	0,29	0,26	0,25	0,65	-	1,60	1,10	-	-	-
XII	0,76	0,35	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,60	0,31	0,25	0,22	0,65	0,73	1,52	0,95	1,37	0,52	0,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2012</u> <u>XI 2012</u>	106	121	100	100	x	x	x	x	x	x	x
<u>XII 2012</u> <u>XII 2011</u>	143	152	113	125	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2011 XI	3,00	-	0,66	0,22	0,36	-	0,41	1,58	0,78	0,28	1,35	0,30	0,22
XII	-	-	0,72	0,24	0,35	-	0,39	1,75	0,81	0,27	1,35	0,29	0,26
2011 I-XII	2,72	0,70	1,32	0,86	0,90	3,49	0,73	1,99	1,44	0,78	1,72	0,80	0,58
2012 I	-	-	0,89	0,23	0,34	-	0,46	-	0,74	0,26	1,36	0,33	0,24
II	-	-	1,03	0,22	0,41	-	0,64	-	0,77	0,25	1,30	0,37	0,24
III	-	-	1,05	0,20	0,36	-	0,69	-	0,83	0,23	1,88	0,33	-
IV	-	-	1,02	0,19	0,36	-	0,65	-	0,90	0,25	2,36	0,33	-
V	5,35	-	1,00	0,24	0,37	-	0,82	-	0,90	0,26	-	0,27	-
VI	3,23	0,80	1,45	0,53	-	-	1,28	-	-	0,47	-	0,25	0,53
VII	2,50	0,76	0,84	0,38	-	-	1,40	-	-	0,88	-	0,38	0,45
VIII	2,37	0,85	0,95	0,44	-	2,95	0,84	-	1,20	0,59	1,90	0,34	0,30
IX	2,65	0,93	0,91	0,43	-	2,88	0,62	-	0,90	0,45	1,38	0,33	0,28
X	3,34	-	0,78	0,40	-	3,02	0,61	-	0,80	0,43	1,20	0,33	0,29
XI	-	-	0,61	0,38	0,42	3,20	0,59	1,30	0,84	0,43	1,20	0,33	0,34
XII	-	-	0,62	0,39	0,45	-	0,58	1,30	0,95	0,50	-	0,35	0,48
2012 I-XII	3,24	0,84	0,93	0,34	0,39	3,01	0,77	1,30	0,88	0,42	1,57	0,33	0,35
Wskaźnik zmian w %													
<u>XII 2012</u> <u>XI 2012</u>	x	x	102	103	107	x	98	100	113	116	x	106	141
<u>XII 2012</u> <u>XII 2011</u>	x	x	86	163	129	x	149	74	117	185	x	121	185

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2011 VII	2 457	33 754	19 818	12 577
VIII	3 195	64 549	20 094	16 863
IX	3 086	73 970	34 777	7 734
X	2 301	63 343	28 035	6 302
XI	3 147	53 611	14 000	4 397
XII	2 320	39 253	10 923	3 395
2011 I-XII	37 436	509 365	200 484	70 162
2012 I	2 280	39 531	8 938	3 457
II	2 571	38 528	9 243	2 842
III	3 803	43 003	12 645	3 820
IV	2 787	32 119	8 508	2 259
V	3 202	30 813	8 245	1 686
VI	2 622	30 959	12 904	1 368
VII	1 821	39 597	17 555	10 990
VIII	3 511	54 158	19 826	12 993
IX	2 339	73 404	19 251	5 422
X	2 544	83 983	26 091	3 805
Wskaźnik zmian w %				
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	111	132	93	60

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012							$\frac{X\ 2012}{X\ 2011}$ (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X				
Warzywa ogółem	32661	38334	36470	30718	31433	414376	30162	31444	33952	33776	48326	36337	45988	42768	42320	43180	118			
Cebula	7654	9749	9427	10616	10588	114988	10383	9875	9540	8187	8797	8092	7681	7665	8817	10143	108			
Kapusta	1505	2901	4025	2066	2220	51274	2530	3381	4131	6028	8667	6753	6166	5709	3437	2846	71			
Marchew	877	1306	1939	2357	3570	29344	2574	2641	1829	1647	1764	769	3340	3233	2387	1701	88			
Ogórki	3561	1002	316	344	436	13339	447	351	533	992	913	1387	3309	3087	1369	586	185			
Pomidory	10109	11834	9947	3626	2120	74399	914	866	865	6807	18131	8479	15007	12298	12253	11982	120			
Kalafiory	2856	2829	1972	750	321	16519	318	599	657	398	518	4025	4714	2115	3600	5019	254			
Przetwory ogółem	35843	41389	47511	53395	45106	495296	47565	53596	62517	45773	42070	42401	38446	40923	47607	51398	108			
Susze	1829	2120	3280	3260	2047	24854	2188	1998	2199	1616	2095	2161	2190	1955	2209	2580	79			
Marynaty	2353	2909	2958	4028	3264	33534	2232	2635	3267	3515	2734	2394	2546	2985	3079	3429	116			
Konserwy	2697	3823	6070	6633	6323	49030	3852	7425	10340	4810	3529	3811	4386	4083	4699	6235	103			
-kapusta kwasz.	391	592	1062	1448	2531	10837	1092	4273	6796	930	746	626	633	406	574	674	63			
Mrożonki	24636	27745	30176	33820	28910	327424	34527	35871	40569	30687	27975	28052	24272	26885	28646	33912	112			
Pieczarki i ich przetwory ogółem	15094	16015	18257	19045	20246	212660	19194	19824	23051	18702	18873	16322	15251	15164	16097	19473	107			
Warzywa ogółem	15412	19124	17051	12573	12142	201044	10833	11397	14115	18966	33779	20238	22378	19707	22794	24434	143			
Cebula	2568	3261	3069	3343	3066	40251	2939	2601	2747	2422	2164	2468	2462	2257	3122	3274	107			
Kapusta	263	494	530	373	312	15941	387	500	649	863	1319	1196	851	714	656	537	101			
Marchew	205	312	345	511	819	6735	610	680	431	372	478	379	1282	796	530	388	112			
Ogórki	960	476	296	301	411	7000	340	312	861	962	892	825	1335	1179	697	574	194			
Pomidory	6055	7677	7049	2860	1808	51886	876	765	930	7162	18853	7072	10257	7698	8924	10392	147			
Kalafiory	1246	1593	1140	471	153	8675	184	363	429	325	421	2126	2237	1100	1944	2946	259			
Przetwory ogółem	24792	28428	30420	34677	28406	346224	29495	31678	36457	29975	28098	27495	25568	27829	30071	36035	118			
Susze	2636	3190	3257	3781	2755	35862	3538	3042	3285	2557	2990	2987	3030	2880	3181	4036	124			
Marynaty	2023	2673	2453	3614	2732	29009	1776	2103	2742	2969	2299	1954	2126	2499	2683	3245	132			
Konserwy	2816	3715	5145	5600	4326	44410	3270	4332	4979	4361	3471	3510	3673	3945	4505	5990	116			
-kapusta kwasz.	223	322	574	686	761	5754	420	952	1233	464	401	305	397	213	351	402	70			
Mrożonki	13402	14456	15037	16638	14571	180495	16425	17179	19854	15227	13589	13182	11825	13666	14863	17789	118			
Pieczarki i ich przetwory	22215	23371	25494	26487	28361	303316	26960	27580	32168	27213	28423	23611	22658	21858	23775	28180	111			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012										X 2012 X 2011
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X							
	9270	8015	12228	32348	42892	473656	44427	40453	57242	49342	46773	32194	16002	7835	5509	10396							
Warzywa ogółem	2435	2090	2396	2965	4475	89501	3530	3335	6026	3346	8047	12846	6479	3762	2017	2058							
Cebula	136	26	24	139	85	15774	52	205	783	2161	1757	1430	471	47	42	34							
Kapusta	1055	272	221	279	393	40704	2042	3567	4935	4669	4255	5909	842	153	195	117							
Marchew	39	637	2614	5046	5706	37973	6141	4340	3983	2506	1211	418	372	274	424	2139							
Ogórki	1166	742	1264	10244	16100	123090	16916	13557	17777	15086	15308	4136	2303	1333	729	797							
Pomidory	1872	1914	2091	4341	4349	45823	4258	4521	4868	4976	4768	3214	3624	617	774	1610							
Papryka	676	629	297	347	669	6275	137	326	439	963	821	663	614	417	165	204							
Czosnek	19136	18466	16633	18612	15490	212016	14437	15967	19454	16612	18027	17596	19580	19729	17486	18213							
Przetwory ogółem	2527	3950	3237	3524	2997	39940	2980	3687	3766	3104	2938	2526	1833	3436	2637	2936							
Mrożonki	1937	1292	1007	1255	760	17976	1035	888	1458	1207	1813	1132	2474	3295	1234	1657							
Susze	1120	1430	1123	1630	1627	15830	1394	1045	1498	1565	1270	1518	908	781	1004	1306							
Marynaty	4349	3539	4286	5253	3685	46102	2302	2659	5277	2374	2815	2986	3048	3949	3964	4191							
Konserwy																							
-kukurydza																							
-konserw.	2498	1599	2063	3007	1923	21160	802	1119	2349	855	1072	880	858	1516	2124	1795							
Koncentrat pomid.	6825	6054	4402	4963	4747	64586	4696	5205	5210	6110	6744	6917	9504	6696	6861	6186							
Warzywa ogółem	6238	5623	8922	25469	35616	346231	39084	40487	54592	43158	40887	20003	10328	4839	4109	8566							
Cebula	475	486	417	467	578	17473	688	540	1818	615	1136	1123	590	389	321	443							
Kapusta	30	4	4	99	29	7137	31	87	341	1002	564	151	73	11	19	11							
Marchew	296	142	125	194	248	11913	505	935	1511	1307	1770	2884	390	73	123	83							
Ogórki	28	332	1813	4259	3993	29721	4770	5266	4754	2076	908	186	192	82	162	1392							
Pomidory	1056	936	1695	8399	15557	114012	16891	14609	20137	16190	16534	4057	1929	1536	1074	1575							
Papryka	2164	1409	1689	3980	5146	61065	5644	6890	8363	6591	8292	6495	4226	576	628	1588							
Czosnek	739	595	393	355	945	11030	204	513	634	1262	1225	1049	1033	765	328	354							
Przetwory ogółem	18142	17726	15958	18239	15564	204327	14921	14460	19527	16255	17366	16741	17602	17235	16727	17449							
Mrożonki	1775	2955	2536	2730	2474	30671	2460	2248	2824	2412	2475	2006	1511	2340	2206	2489							
Susze	3154	2662	2254	2663	2117	35286	2660	1945	3471	2972	2798	2289	2948	2741	2003	2354							
Marynaty	1078	1324	1214	1578	1505	15248	1465	968	1299	1395	1168	1371	900	805	1013	1153							
Konserwy	4830	4363	4561	5835	4456	52238	2984	3314	5900	3164	3629	3791	3818	5063	4739	5053							
-kukurydza																							
-konserw.	2389	1501	1818	2776	1798	19241	772	1094	2297	997	1091	917	897	1630	2295	1966							
Koncentrat pomid.	5055	4304	3055	3568	3374	46788	3350	3769	3833	4246	5043	5012	6718	4874	4786	4560							

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2011 VIII	0,33	0,17	0,23	0,27	0,62	0,44	1,48	0,80	0,57	0,53
IX	0,33	0,16	0,24	0,49	0,65	0,56	1,49	0,80	0,55	0,51
X	0,34	0,13	0,18	0,95	0,73	0,58	1,14	0,78	0,53	0,49
XI	0,32	0,18	0,22	0,90	0,79	0,63	1,42	0,76	0,46	0,48
XII	0,29	0,14	0,23	0,98	0,86	0,48	1,43	0,75	0,29	0,49
2011 I-XII	0,36	0,26	0,24	0,79	0,82	0,62	1,43	0,78	0,59	0,52
2012 I	0,28	0,15	0,24	0,76	0,96	0,58	1,45	0,70	0,38	0,45
II	0,26	0,15	0,26	0,89	0,88	0,60	1,42	0,74	0,22	0,45
III	0,29	0,16	0,24	1,61	1,08	0,65	1,47	0,74	0,18	0,42
IV	0,30	0,14	0,22	0,97	1,05	0,82	1,47	0,77	0,50	0,47
V	0,25	0,15	0,27	0,98	1,04	0,81	1,51	0,75	0,54	0,50
VI	0,30	0,18	0,49	0,60	0,84	0,53	1,45	0,79	0,49	0,44
VII	0,32	0,14	0,38	0,41	0,69	0,47	1,50	0,77	0,63	0,47
VIII	0,29	0,13	0,25	0,38	0,63	0,52	1,47	0,79	0,52	0,50
IX	0,35	0,19	0,22	0,51	0,73	0,54	1,50	0,80	0,61	0,49
X	0,32	0,19	0,23	0,98	0,87	0,59	1,46	0,82	0,60	0,51
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2012</u> IX 2012	91	100	105	192	119	109	97	103	98	104
<u>X 2012</u> X 2011	94	146	128	103	119	102	128	105	113	104

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2011 VIII	1,10	0,46	0,79	0,73	1,22	1,01	1,47	1,38	1,78
IX	0,62	0,43	0,79	0,62	2,23	0,97	1,51	1,87	2,34
X	0,50	0,50	0,68	0,52	4,33	0,96	4,42	2,70	2,47
XI	0,47	0,38	0,71	0,58	-	-	5,50	4,01	-
XII	0,46	0,29	0,69	0,59	-	-	8,89	5,16	-
2011 I-XII	1,10	1,22	1,08	1,11	2,63	0,98	3,61	4,58	2,05
2012 I	0,44	0,30	0,70	0,59	-	-	10,00	-	-
II	0,45	0,33	0,80	0,66	-	-	11,61	-	-
III	0,44	0,33	0,82	0,64	-	-	6,63	-	-
IV	0,44	0,33	0,77	0,61	-	-	4,87	8,29	-
V	0,47	0,37	1,05	0,59	3,74	-	5,16	5,94	-
VI	0,78	0,44	1,89	0,74	2,17	-	1,73	4,07	2,31
VII	1,03	0,44	1,63	0,63	1,39	2,50	1,23	2,63	1,54
VIII	0,88	0,45	1,23	0,65	2,22	1,90	1,38	1,89	2,60
IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
XII	0,73	0,51	0,81	0,69	-	-	6,60	4,63	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>XII 2012</u> XI 2012	107	106	104	108	x	x	120	137	x
<u>XII 2012</u> XII 2011	159	176	117	117	x	x	74	90	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2011 IX	3,07	12,44	3,48	3,91	3,62	6,85	1,87
X	3,10	12,25	3,32	3,82	3,64	6,87	1,90
XI	3,12	12,27	3,41	3,83	3,71	6,71	1,90
XII	3,11	12,23	3,40	3,74	3,66	6,73	1,88
2011 I-XII	3,13	12,27	3,53	3,95	3,61	6,64	1,86
2012 I	3,23	11,74	3,40	3,76	3,69	6,48	1,93
II	3,27	11,83	3,37	3,71	3,65	6,53	1,96
III	3,24	11,93	3,34	3,64	3,63	6,50	2,00
IV	3,26	11,99	3,37	3,62	3,60	6,56	2,00
V	3,24	12,12	3,41	3,58	3,60	6,61	2,02
VI	3,19	12,47	3,42	3,57	3,52	6,59	2,01
VII	3,20	12,49	3,40	3,48	3,53	6,65	2,00
VIII	3,19	12,52	3,42	3,45	3,49	6,66	2,00
IX	3,24	12,44	3,30	3,40	3,63	6,62	1,98
X	3,27	12,43	3,32	3,42	3,66	6,61	1,96
XI	3,33	12,43	3,39	3,50	3,68	6,69	1,97
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2012</u> X 2012	102	100	102	102	101	101	101
<u>XI 2012</u> XI 2011	107	101	99	91	99	100	104

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2011 IX	1,81	0,88	1,63	1,42	3,54	4,50	4,94	2,77	3,03	3,21	7,19
X	1,50	0,79	1,52	1,35	3,16	4,08	5,38	3,61	4,61	3,36	7,14
XI	1,41	0,76	1,51	1,32	2,99	4,05	6,93	5,31	-	4,28	7,16
XII	1,40	0,76	1,50	1,30	2,93	4,03	-	6,66	-	5,16	7,67
2011 I-XII	2,24	1,94	2,05	1,94	4,83	5,45	9,29	5,59	3,08	4,78	7,11
2012 I	1,38	0,74	1,55	1,29	2,88	4,18	10,60	8,07	-	6,00	7,63
II	1,38	0,74	1,70	1,32	2,95	4,65	11,15	8,02	-	6,56	7,41
III	1,36	0,75	1,89	1,33	3,01	5,78	12,67	8,35	-	6,56	7,55
IV	1,34	0,77	2,01	1,33	3,10	6,26	11,58	8,83	-	5,88	7,63
V	1,34	0,79	2,30	1,37	3,41	6,75	11,99	7,85	-	5,65	7,42
VI	1,87	0,94	3,54	1,95	4,14	7,97	14,87	5,96	3,97	3,97	7,34
VII	2,39	2,12*	3,40	1,81	4,60	7,47	9,83	4,25	2,67	2,73	7,57
VIII	1,99	2,16*	2,22	1,52	4,21	6,17	5,67	3,68	2,41	3,23	7,81
IX	1,63	1,05	1,79	1,38	3,70	4,98	4,50	3,47	2,97	3,03	7,73
X	1,44	1,02	1,62	1,32	3,43	4,43	4,55	4,59	4,41	3,00	7,60
XI	1,45	1,03	1,61	1,32	3,30	4,24	6,96	5,05	-	3,73	7,48
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2012</u> X 2012	101	101	99	100	96	96	153	110	x	124	98
<u>XI 2012</u> XI 2011	103	136	107	100	110	105	100	95	x	87	104

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wietliwarzynny ^a
2011 IX	5,52	14,25	7,70	9,30	8,12	9,80	3,85	5,90	8,97	4,26
X	5,73	14,30	7,74	9,32	8,10	9,85	3,85	5,92	9,00	4,25
XI	5,58	14,35	7,88	9,30	8,16	9,90	3,83	5,93	8,94	4,22
XII	5,50	14,15	7,88	9,42	8,30	9,90	3,82	5,75	8,49	4,23
2011 I-XII	5,53	14,10	7,63	9,25	8,05	9,82	3,84	5,89	8,78	4,27
2012 I	5,61	14,25	7,92	9,50	8,32	9,90	3,82	5,93	8,83	4,24
II	5,62	14,35	7,96	9,54	8,30	9,90	3,81	6,03	8,97	4,20
III	5,60	14,30	8,00	9,52	8,34	9,95	3,83	6,00	9,09	4,21
IV	5,52	14,25	7,90	9,50	8,32	9,95	3,82	5,98	8,80	4,21
V	5,56	14,50	7,98	9,52	8,38	9,95	3,82	6,05	9,14	4,20
VI	5,57	14,65	8,10	9,50	8,42	10,00	3,85	6,08	9,17	4,22
VII	5,58	14,75	8,18	9,50	8,36	10,15	3,85	6,08	9,20	4,21
VIII	5,61	14,80	8,18	9,50	8,38	10,15	3,85	6,08	9,17	4,21
IX	5,62	14,75	8,14	9,44	8,40	10,20	3,86	6,18	9,17	4,18
X	5,57	14,55	8,18	9,38	8,36	10,30	3,85	6,20	9,29	4,12
XI	5,62	14,50	8,32	9,34	8,42	10,25	3,88	6,13	9,14	4,18
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{XI\ 2012}{X\ 2012}$	101	100	102	100	101	100	101	99	98	101
$\frac{XI\ 2012}{XI\ 2011}$	101	101	106	100	103	104	101	103	102	99

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

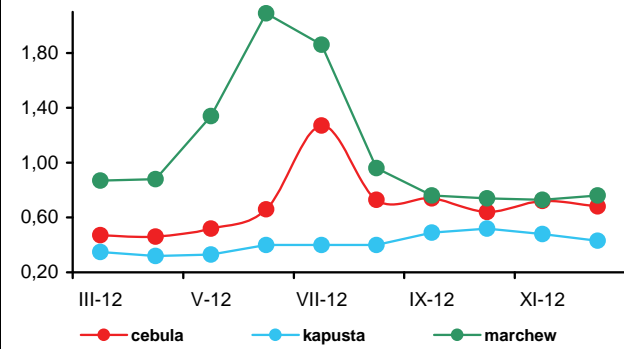
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

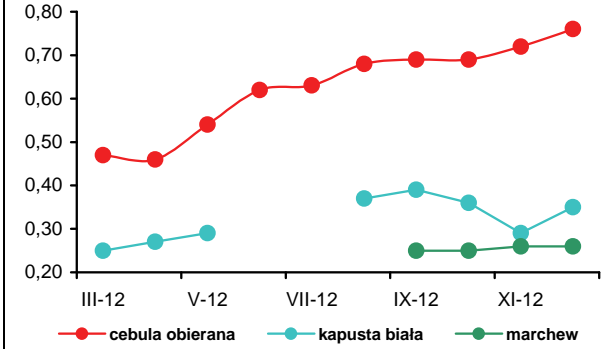
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2011 IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45
VII	58	59	39	29	35	48
VIII	41	61	40	30	40	50
IX	45	68	39	31	48	-
X	44	67	40	32	-	-
XI	42	57	38	29	-	-
XII	48	55	39	30	-	-
2012 I	51	58	42	32	-	-
II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-
X	52	64	48	45	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

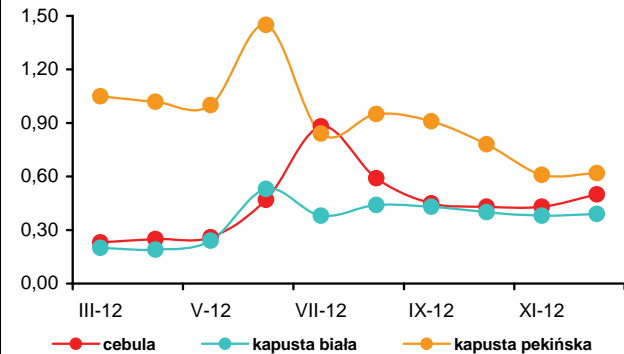
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

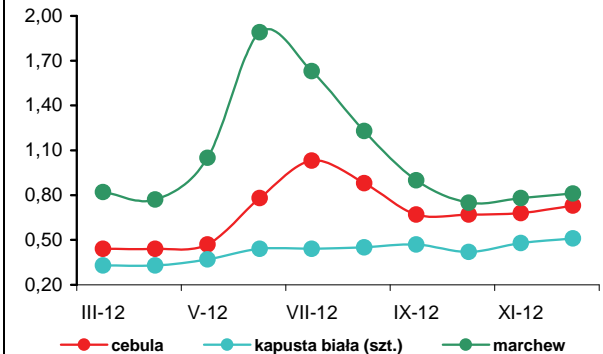
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

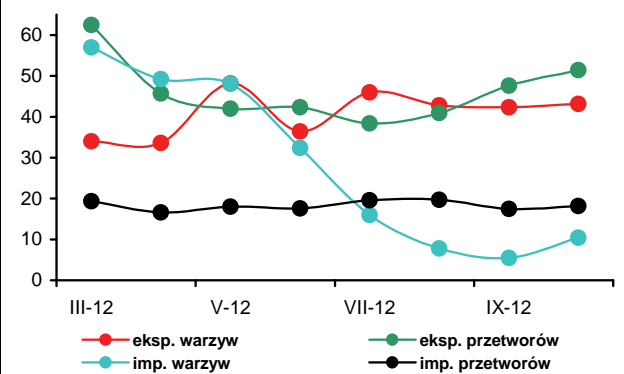
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

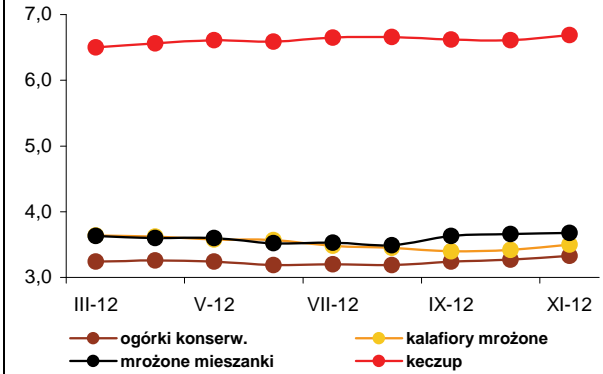
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

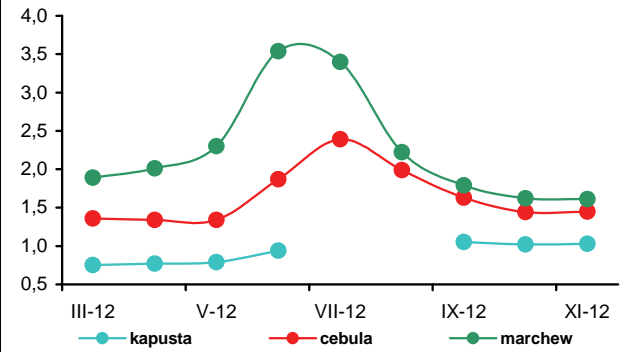
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

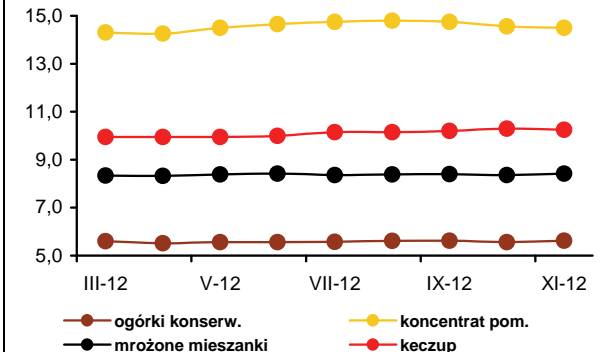
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W grudniu 2012 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych i w skupie na eksport były o 5% niższe niż w grudniu roku poprzedniego. Ceny skupu jabłek oferowane przez spółdzielnie ogrodnicze zmniejszyły się o 15%, a przez zakłady przetwórcze o 51%. Ceny gruszek płacone producentom były wyższe od 25% (w hurcie) do 58% (w skupie na eksport). Na rynkach hurtowych droższe niż w grudniu 2011 r. były cytryny (o 29%), banany i winogrona (o 15%) oraz mandarynki (o 7%) i pomarańcze (o 1%).

W porównaniu do listopada 2012 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych i płacone przez firmy eksportowe wzrosły (odpowiednio o 8 i 9%), a potaniały w spółdzielniach ogrodniczych (o 15%). Na rynkach hurtowych wyższe były ceny winogron (o 40%), a tańsze były mandarynki (o 18%), pomarańcze (o 17%) i cytryny (o 6%). Nie zmieniły się ceny bananów.

W listopadzie 2012 r. wyższe niż w listopadzie 2011 r. były średnie ceny zbytu wszystkich soków objętych analizą, w tym najbardziej (o 15%) wzrosły ceny soku jabłkowego. Potaniały dżemy produkowane z czarnych porzeczek (o 14%) i z truskawek (o 1%). W listopadzie 2012 r. w relacji do listopada roku poprzedniego ceny detaliczne owoców i ich przetworów były wyższe średnio o 3,8%, przy wzroście cen żywności o 3,9%. Ceny owoców strefy umiarkowanej obniżyły się o 1,3%, owoce południowe podrożały o 9,3%, a przetwory owocowe (bez owoców suszonych) o 6,8%. O spadku cen owoców strefy umiarkowanej zadecydowało obniżenie cen jabłek (o 5,0%) i owoców jagodowych (o 5,6%). Wyższe były ceny pozostałych owoców, a zwłaszcza śliwek (wzrost o 10,7%) i pozostałych owoców pestkowych (o 5,9%). W listopadzie wyższe niż w październiku 2012 r. były ceny detaliczne winogron (o 17%) i gruszek (o 10%). Obniżyły się natomiast ceny mandarynek (o 22%), cytryn (o 8%), pomarańcz (o 4%), bananów (o 3%) i jabłek (o 2%).

Produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w firmach średnich i dużych w październiku 2012 r., podobnie jak w październiku roku poprzedniego pozostała na poziomie 37,6 tys. ton. Mniejsza była produkcja soków pitnych z owoców cytrusowych (o 14%), wzrosła natomiast o 40% produkcja soków pitnych jabłkowych. Produkcja soków zagęszczonych była większa o 47%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 3%. Mniejsza była produkcja owoców mrożonych (o 10%) oraz dżemów (o 1%). W miesiącach I-X 2012 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w relacji do tego samego okresu roku poprzedniego o 8% do 334,2 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 13%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 88%, owoców mrożonych o 3%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 2%. Nie zmieniła się produkcja dżemów.

W październiku 2012 r. rozmiary eksportu owoców świeżych były o 69%, a przetworów owocowych o 26% wyższe niż w październiku roku poprzedniego. O wzroście eksportu owoców świeżych zadecydowało zwiększenie sprzedaży jabłek (o 88%), a także truskawek (o 58%). W grupie przetworów owocowych najbardziej zwiększył się eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 50%), wiśni w puszkach (o 49%) i mrożonych owoców (o 36%). W wyniku wzrostu przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zwiększyły się bardziej niż wolumenu sprzedaży. Bardziej niż wolumen sprzedaży, wzrosły również wpływy z eksportu przetworów owocowych. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów zwiększyły się w relacji do października 2011 r. o 41% do 160,3 mln euro. Wolumen importu owoców świeżych był wyższy o 3%. Decydujące było zwiększenie przywozu prawie wszystkich owoców z wyjątkiem owoców cytrusowych (spadek o 13%). Przywóz owocowych przetworów zwiększył się o 25%. Większy był import owocowych soków zagęszczonych, mrożonek owocowych, owoców suszonych i puszkowanych ananasów, a mniejszy pozostałych przetworów. Łączna wartość importu owoców i ich przetworów wzrosła o 17% do 119,4 mln euro. Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 40,9 mln euro wobec 11,4 mln euro w październiku 2011 r. W okresie I-X 2012 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 364,0 mln euro, wobec 35,9 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był zwiększeniem wartości eksportu o 28% i obniżeniem wartości importu o 1%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2011 X	1,36	1,80	-	-	-	3,05	3,27
XI	1,30	2,45	-	-	-	-	-
XII	1,31	2,33	-	-	-	-	-
2011 I-XII	1,86	2,58	3,93	2,69^a	3,71	2,35	2,01^a
2012 I	1,40	2,34	-	-	-	-	-
II	1,47	2,52	-	-	-	-	-
III	1,52	2,64	-	-	-	-	-
IV	1,62	3,07	-	-	-	-	-
V	1,65	-	-	-	-	-	-
VI	2,17	-	5,42	-	-	-	-
VII	1,97	-	-	3,67	5,94	2,60	3,16
VIII	1,59	2,02	-	-	6,68	3,16	2,06
IX	1,45	1,92	-	-	-	3,01	2,42
X	1,35	1,98	-	-	-	-	3,05
XI	1,31	2,56	-	-	-	-	-
XII	1,12	2,93	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2012</u> <u>XI 2012</u>	85	114	x	x	x	x	x
<u>XII 2012</u> <u>XII 2011</u>	85	126	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2011 X	0,51	-	-	-	-	2,53	-	-	-	1,08
XI	0,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2011 I-XII	0,57	4,01^a	3,22^a	1,62^a	4,17^a	2,28^a	0,77^a	2,46^a	1,87^a	1,00^a
2012 I	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,65	4,65	3,71	1,35	1,98	2,42	-	-	-	-
VII	0,43	4,20	-	1,52	1,68	2,26	-	3,09	2,88	-
VIII	0,39	-	-	-	-	2,57	0,88	-	-	1,73
IX	0,37	-	-	-	-	3,23	1,21	-	-	2,28
X	0,39	-	-	-	-	3,63	-	-	-	-
XI	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XII 2012</u> <u>XI 2012</u>	84	x	x	x	x		x	x	x	x
<u>XII 2012</u> <u>XII 2011</u>	49	x	x	x	x		x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2011 XI	0,92	1,25	1,15	0,93	0,90	0,91	0,88	1,62	1,63	-	-	-
XII	1,05	1,50	1,41	1,02	0,97	0,97	0,98	1,85	1,82	-	-	-
2011 I-XII	1,58	1,79	1,88	1,86	1,73	1,79	1,59	1,92	1,93	4,84	5,13	1,53
2012 I	1,15	1,68	1,55	1,12	1,08	1,08	1,09	2,12	2,07	-	-	-
II	1,36	1,90	1,73	1,33	1,24	1,25	1,25	2,80	-	-	-	-
III ^a	1,43	1,91	1,84	1,42	1,36	1,36	1,36	2,25	-	-	-	-
IV ^a	1,36	1,88	1,73	1,33	1,27	1,27	1,26	-	-	-	-	-
V ^a	1,42	1,93	1,77	1,43	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
VI ^a	1,93	2,23	2,13	2,01	1,87	1,89	1,91	-	-	7,29	6,50	-
VII	2,04	2,20	2,18	2,09	2,02	2,15	2,01	-	-	4,78	6,25	-
VIII	1,09	-	-	-	-	-	-	2,01	-	-	-	-
IX	0,84	1,26	-	1,0	0,91	0,91	0,89	1,91	2,01	-	-	2,46
X	0,88	1,35	1,07	0,91	0,85	0,84	0,85	2,00	2,00	-	-	2,85
XI	0,92	1,58	1,35	0,90	0,83	0,83	0,83	2,33	2,14	-	-	-
XII	1,00	1,67	1,52	0,93	0,87	0,90	0,88	2,93	2,80	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XII 2012</u> <u>XI 2012</u>	109	106	113	103	105	108	106	126	131	x	x	x
<u>XII 2012</u> <u>XII 2011</u>	95	111	108	91	90	93	90	158	154	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2011 IX	7 876	8 798	24 571	31 067	27 643	4 889	5 744
X	6 154	8 717	22 663	49 203	14 535	4 230	4 915
XI	7 808	9 880	25 019	28 823	11 088	3 807	4 707
XII	6 321	10 915	20 098	15 439	10 231	3 410	4 776
2011 I-XII	77 228	108 923	257 353	149 686	302 807	51 569	60 369
2012 I	4 574	6 477	18 002	3 299	12 101	3 971	4 889
II	4 451	6 190	19 503	2 128	10 520	4 439	4 968
III	6 572	10 604	21 101	6 878	9 454	5 579	5 905
IV	6 440	9 003	19 593	3 783	8 744	4 111	5 061
V	6 904	8 518	11 386	9 930	11 331	5 112	5 417
VI	6 422	7 842	17 260	9 660	57 517	4 837	4 860
VII	4 475	5 566	18 664	15 447	93 908	4 333	6 279
VIII	6 798	8 368	23 949	34 868	52 096	4 323	4 793
IX	7 606	7 007	23 306	52 897	20 200	3 496	4 714
X	8 613	7 457	21 528	72 339	13 144	4 168	5 072
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2012</u> <u>IX 2012</u>	113	106	92	137	65	119	108
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	140	86	95	147	90	99	103

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011								2012*								X 2012 X 2011 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Owoce świeże	35 547	41 483	52 480	71 204	93 127	776 358	130 267	154 299	147 955	117 955	118 502	62 339	65 108	45 613	55 654	88 869	169
Jabłka	9 523	20 917	35 914	49 867	63 614	533 585	108 658	135 271	132 135	103 851	102 527	37 326	14 659	15 482	31 390	67 355	188
Gruszki	883	2 182	5 334	4 836	3 255	25 228	2 675	2 924	2 517	3 537	2 456	818	421	1 886	6 960	5 721	107
Truskawki	245	41	65	30	5	14 293	89	23	199	238	476	8 059	1 710	547	172	103	158
Śliwki	3 390	3 927	1 128	13	13	9 535	1	11	57	44	17	198	892	2 103	2 816	1 083	96
Maliny	5 138	5 842	1 103	142	42	17 461	229	90	149	152	153	775	4 551	3 690	3 130	1 456	132
Wiśnie	910	136	195	-	86	6 318	24	2	31	29	28	790	8 096	742	66	73	37
Przetwory owocowe	57 558	57 182	63 350	64 845	44 494	641 448	50 544	51 111	61 356	54 382	53 617	61 337	72 131	68 861	72 491	79 874	126
Zagęszczony sok jabłkowy	9 527	13 268	24 097	24 523	14 600	165 102	13 835	14 785	19 224	15 916	16 115	17 746	15 567	16 439	22 175	36 128	150
Truskawki w puszkach	579	472	513	477	657	7 761	368	637	589	463	700	1 003	567	503	522	527	103
Wiśnie w puszkach	841	880	402	359	336	4 892	257	326	490	360	545	367	738	655	296	599	149
Dżemy	2 364	2 739	2 111	2 632	2 262	27 869	2 101	2 379	2 468	2 125	2 607	2 685	2 350	2 335	2 577	2 415	114
Mrożonki	27 466	24 371	20 236	19 140	14 279	265 244	19 691	20 362	24 368	21 079	21 291	26 465	35 737	33 838	31 580	27 590	136
Owoce świeże	28 618	22 965	21 815	29 399	37 743	396 390	49 233	57 793	60 189	50 843	56 158	45 877	58 154	40 294	33 819	40 982	188
Jabłka	3 576	6 427	10 580	15 114	18 967	201 361	35 357	45 804	48 308	39 099	40 682	17 750	7 583	5 492	9 445	21 078	199
Gruszki	492	1 137	2 638	2 361	1 684	14 206	1 502	1 658	1 407	2 105	1 713	644	349	1 192	4 266	3 509	133
Truskawki	403	97	113	65	15	17 832	131	33	333	420	873	11 220	2 507	829	289	201	178
Śliwki	2 099	2 326	749	11	17	6 028	1	10	56	57	28	199	714	1 596	2 273	911	122
Maliny	3 989	4 661	935	233	80	15 178	312	167	217	251	210	618	3 044	3 156	3 387	1 959	209
Wiśnie	745	166	196	-	117	5 899	18	7	34	49	37	879	8 559	784	62	64	32
Przetwory owocowe	102 319	91 188	91 837	99 072	62 018	970 433	74 942	76 550	89 792	84 168	83 526	103 287	110 084	110 514	110 502	119 334	130
Zagęszczony sok jabłkowy	16 502	21 315	32 802	38 183	20 329	264 004	20 992	22 711	29 894	24 735	24 693	26 555	24 750	25 170	32 397	50 628	154
Truskawki w puszkach	883	719	767	714	1 013	11 527	600	974	946	800	1 237	1 519	930	817	857	1 022	133
Wiśnie w puszkach	1 024	1 173	525	558	494	6 634	382	539	695	519	781	509	949	1 022	498	917	175
Dżemy	3 882	5 311	3 653	4 652	3 690	46 261	3 714	3 878	4 458	3 873	4 663	4 583	3 785	3 985	4 382	4 146	114
Mrożonki	41 728	32 370	26 933	27 433	20 187	357 634	27 870	26 417	32 099	29 805	30 490	37 345	48 719	49 053	44 649	38 501	143

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2011												2012*												X 2012 X 2011 (%)
	2011												2012*												
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Owoce świeże	124 999	90 786	83 844	104 356	129 033	1 269 862	104 825	105 121	91 769	83 830	85 772	83 797	107 388	110 003	83 006	86 026									
Banany	16 513	17 519	19 227	23 816	17 126	231 866	15 787	14 369	17 855	18 713	21 239	19 312	15 859	17 851	12 454	19 503									
Owoce cytrusowe	10 239	13 214	27 406	50 403	88 096	466 935	69 978	64 772	42 742	34 506	23 504	12 576	9 476	8 703	11 483	23 750									
Brzoskwinie i nekt.	35 289	14 973	1 279	248	299	109 891	144	166	154	67	986	10 534	34 279	31 015	15 918	3 824									
Winogrona	18 246	16 478	10 920	8 200	3 594	85 509	1 874	2 716	6 383	5 006	4 500	1 200	4 344	14 260	15 274	14 699									
Arbuzy	21 029	3 782	251	296	648	98 992	391	500	1 271	2 776	11 587	18 262	25 167	18 324	3 528	831									
Jabłka	3 629	7 039	4 569	2 232	1 645	65 302	1 853	4 712	3 090	2 989	4 446	6 228	2 533	1 608	8 786	7 203									
Przetwory razem	24 423	28 438	24 596	26 912	26 763	300 945	18 456	20 173	27 576	21 230	23 532	21 496	23 150	25 620	30 822	30 709									
Soki zagęszczone	8 261	12 619	11 191	10 717	10 719	117 600	6 834	8 761	10 165	9 010	11 340	10 301	8 354	11 189	14 439	14 914									
-sok pomarańczowy	1 802	2 532	2 594	2 646	2 981	29 536	2 486	2 195	2 602	2 102	2 562	2 092	1 895	1 476	1 623	1 975									
Mrożonki	5 274	4 966	2 690	2 926	2 916	41 569	2 686	2 350	3 194	2 903	2 943	3 013	5 728	5 221	4 953	4 240									
Susze	1 107	1 904	1 443	2 356	1 068	14 760	1 216	1 102	1 126	538	733	888	1 365	1 304	1 513	2 504									
Dżemy	788	670	727	621	515	7 772	725	681	652	519	551	739	768	433	662	522									
Przetwory puszkow.	8 800	8 133	8 196	9 982	11 290	116 405	6 781	7 047	12 105	8 086	7 740	6 358	6 762	7 329	9 014	8 349									
-ananas	1 535	777	1 074	1 537	1 771	18 710	944	960	3 322	1 229	1 027	765	1 141	916	1 270	1 318									
-brzoskwinie	1 934	2 312	2 517	4 414	3 248	31 790	1 297	1 573	3 293	1 945	1 753	1 483	1 439	1 573	1 421	2 471									
Owoce świeże	74 962	65 599	64 768	78 012	83 088	896 276	65 992	70 869	73 294	69 610	71 064	64 281	77 221	75 710	66 699	73 088									
Banany	7 920	8 889	9 592	11 573	8 267	131 152	8 512	10 378	12 728	13 232	13 177	11 347	10 824	9 286	8 396	12 195									
Owoce cytrusowe	7 199	9 201	17 640	29 697	46 818	273 875	36 382	33 861	24 256	20 752	15 758	9 538	8 504	7 762	10 205	19 140									
Brzoskwinie i nekt.	20 157	9 718	968	137	183	73 082	106	149	202	79	1 264	9 411	24 958	21 731	11 225	2 828									
Winogrona	14 949	12 190	10 545	9 796	5 475	93 957	3 610	3 940	8 883	7 959	7 603	2 331	5 015	12 133	12 651	14 521									
Arbuzy	3 036	865	178	147	340	25 967	292	326	860	1 701	5 434	6 063	5 251	3 332	830	342									
Jabłka	1 591	1 445	950	1 161	1 014	37 531	1 063	2 379	1 956	2 017	2 578	4 067	2 019	818	1 243	1 064									
Przetwory razem	42 104	45 933	37 449	40 929	47 326	455 817	30 358	30 928	39 951	34 474	37 552	33 912	38 207	44 595	47 988	46 299									
Soki zagęszczone	11 566	18 314	15 122	15 997	17 114	171 718	10 301	11 859	13 557	12 634	16 234	13 859	11 330	17 738	19 411	17 316									
-sok pomarańczowy	3 347	4 752	5 118	5 412	6 205	54 370	4 235	4 064	5 193	4 124	5 616	4 285	3 806	2 919	3 123	3 603									
Mrożonki	13 268	9 336	4 595	5 450	4 645	74 075	3 913	3 678	4 955	4 649	4 571	4 700	11 383	9 545	7 691	6 836									
Susze	2 015	3 243	3 072	5 030	2 187	31 202	2 634	2 409	2 399	1 622	1 800	2 014	2 572	2 517	3 073	5 019									
Dżemy	1 419	1 095	1 378	1 102	965	13 394	1 236	1 170	1 470	964	1 055	1 337	1 188	963	1 157	1 058									
Przetwory puszkow	13 578	13 687	12 713	12 890	22 048	161 384	11 940	11 462	17 474	14 375	13 667	11 704	11 487	13 651	16 280	15 732									
-ananas	1 434	734	964	1 360	1 522	16 426	914	844	2 782	1 038	914	705	1 020	806	1 129	1 231									
-brzoskwinie	1 338	1 724	1 925	3 474	2 553	21 906	984	1 212	2 614	1 614	1 460	1 138	1 186	1 207	1 179	1 939									

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2011 IX	0,31	0,52	2,37	-	0,80	1,46	1,62	1,29	1,51	1,52	1,33
X	0,29	0,49	1,75	-	0,85	1,00	1,61	1,24	1,37	1,50	1,31
XI	0,30	0,49	2,17	1,99	1,64	-	1,55	1,21	1,51	1,61	1,69
XII	0,30	0,52	2,86	1,51	1,91	1,05	1,50	1,10	1,33	1,54	1,46
2011 I-XII	0,38	0,56	1,25	1,33	0,87	0,91	1,39	1,22	1,57	1,49	1,39
2012 I	0,33	0,56	1,46	1,31	1,37	0,77	1,51	1,22	1,52	1,63	1,49
II	0,34	0,57	1,48	1,45	1,84	3,91	1,49	1,11	1,54	1,53	1,65
III	0,37	0,56	1,68	-	1,46	1,09	1,53	1,09	1,56	1,61	1,42
IV	0,38	0,60	1,76	-	1,65	1,68	1,57	1,30	1,55	1,73	1,44
V	0,40	0,70	1,83	-	1,37	1,31	1,64	1,27	1,53	1,77	1,43
VI	0,48	0,79	1,39	0,85	0,80	1,11	1,50	1,28	1,50	1,51	1,39
VII	0,52	0,83	1,47	0,56	0,67	1,06	1,62	1,39	1,59	1,64	1,28
VIII	0,35	0,63	1,52	0,53	0,86	1,06	1,57	1,56	1,53	1,62	1,56
IX	0,30	0,61	1,68	1,19	1,08	0,94	1,72	1,64	1,46	1,64	1,68
X	0,31	0,61	1,95	1,10	1,35	0,87	1,60	1,52	1,40	1,94	1,53
Wskaźniki zmian cen (%)											
$\frac{X2012}{IX\ 2012}$	103	100	116	92	125	93	93	93	96	118	91
$\frac{X\ 2012}{X\ 2011}$	107	124	111	x	159	87	99	123	102	129	117

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2011 X	1,33	1,48	1,41	1,50	1,40	2,57	10,22	-	-	4,02	3,43	4,03	5,94	4,50	5,49
XI	1,36	1,48	1,43	1,51	1,41	2,73	11,38	-	-	-	3,58	3,89	4,94	4,50	6,75
XII	1,49	1,50	1,51	1,58	1,49	2,44	-	-	-	-	3,55	3,70	4,14	4,07	8,13
2011 I-XII	2,02	1,93	1,91	1,92	1,86	3,21	10,29	4,66	11,18	2,81	3,75	3,84	4,76	3,95	8,18
2012 I	1,54	1,52	1,57	1,59	1,54	2,77	-	-	-	-	3,95	3,71	4,21	3,82	14,16
II	1,64	1,60	1,65	1,60	1,65	2,95	-	-	-	-	4,77	3,58	4,35	3,55	13,11
III	1,76	1,69	1,79	1,82	1,69	2,92	-	-	-	-	4,85	3,61	4,44	3,66	11,16
IV	1,84	1,78	1,88	1,90	1,88	3,08	-	-	-	-	4,85	3,78	4,62	3,77	9,88
V	1,87	1,80	1,90	1,88	1,80	3,65	-	-	8,75	-	4,65	4,66	4,51	3,79	9,72
VI	2,25	2,10	2,18	2,20	2,10	3,34	6,25	-	8,44	-	4,37	5,72	6,13	4,13	11,07
VII	2,48	-	-	-	-	2,80	6,88	4,41	6,60	4,06	3,57	5,80	6,96	4,89	10,60
VIII	2,30	-	-	-	-	3,00	8,95	-	-	2,85	3,47	5,88	7,00	5,11	7,80
IX	1,46	1,55	1,58	1,49	1,42	2,81	10,21	-	-	-	4,24	5,86	7,39	4,91	6,48
X	1,36	1,48	1,42	1,38	1,42	2,75	11,30	-	-	5,13	4,36	5,58	6,75	4,92	6,34
XI	1,32	1,46	1,40	1,35	1,39	2,95	13,25	-	-	-	4,06	5,08	5,44	4,92	6,68
XII	1,42	1,48	1,44	1,38	1,40	3,04	-	-	-	-	4,08	4,77	4,45	4,10	9,35
Wskaźniki zmian cen (%)															
$\frac{XII\ 2012}{XI\ 2012}$	108	101	103	102	101	103	x	x	x	x	100	94	82	83	140
$\frac{XII\ 2012}{XII\ 2011}$	95	99	95	87	94	125	x	x	x	x	115	129	107	101	115

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2011 IX	8,37	-	8,80	1,89	2,25
X	8,23	-	8,87	1,92	2,26
XI	8,30	-	8,90	1,92	2,29
XII	8,03	-	8,80	1,97	2,32
2011 I-XII	7,81	6,34	8,36	1,86	2,21
2012 I	8,27	-	9,60	2,04	2,41
II	8,23	-	9,63	2,08	2,46
III	8,20	-	9,53	2,10	2,44
IV	8,17	-	9,50	2,12	2,46
V	8,10	-	9,50	2,13	2,47
VI	8,20	-	9,64	2,15	2,46
VII	8,23	-	9,67	2,15	2,47
VIII	7,47	-	9,70	2,14	2,47
IX	7,37	-	9,63	2,16	2,46
X	7,37	-	8,73	2,19	2,44
XI	7,17	-	8,77	2,20	2,46
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>XI 2012</u> X 2012	97	x	100	100	101
<u>XI 2012</u> XI 2011	86	x	99	115	107

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2011 IX	2,92	4,84	3,71	-	-	14,44	6,04	4,08	5,34	5,70	7,71
X	2,58	4,63	5,14	-	-	-	7,02	4,32	5,86	5,38	7,26
XI	2,46	4,78	-	-	-	-	8,68	4,51	5,77	5,08	5,67
XII	2,50	4,96	-	-	-	-	10,40	4,53	4,93	4,93	4,75
2011 I-XII	3,53	5,63	5,88	16,26	10,80	16,06	10,59	4,78	5,17	5,29	5,95
2012 I	2,59	5,10	-	-	-	-	15,25	4,64	4,82	4,91	4,84
II	2,69	5,16	-	-	-	-	14,05	5,47	4,75	4,78	5,07
III	2,90	5,20	-	-	-	-	11,61	5,75	4,75	4,73	5,47
IV	3,00	5,30	-	-	-	-	11,56	5,77	4,86	4,92	5,60
V	3,12	5,54	-	34,63	14,42	-	11,96	5,68	5,00	5,64	4,68
VI	3,72	6,29	12,68	12,58	8,04	-	13,37	5,43	5,24	6,71	6,63
VII	4,23	7,01	7,29	11,18	9,92	19,84	12,45	4,71	5,83	7,36	8,06
VIII	3,48	5,87	4,53	-	-	14,90	7,62	4,40	6,06	7,32	8,21
IX	2,68	4,72	4,20	-	-	13,90	6,31	4,96	5,95	7,27	8,33
X	2,40	4,68	5,80	-	-	-	6,85	5,08	5,86	6,69	7,81
XI	2,34	5,13	-	-	-	-	7,99	4,94	5,63	6,18	6,07
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XI 2012</u> X 2012	98	110	x	x	x	x	117	97	96	92	78
<u>XI 2012</u> XI 2011	95	107	x	x	x	x	92	110	98	122	107

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2011 IX	13,19	3,76	4,46	16,34	7,14	5,65
X	13,44	3,78	4,41	16,50	7,22	5,80
XI	13,50	3,75	4,42	16,26	7,28	5,94
XII	13,83	3,73	4,42	16,34	7,22	5,99
2011 I-XII	13,12	3,74	4,40	16,22	7,10	5,63
2012 I	13,94	3,77	4,47	16,58	7,30	6,18
II	13,94	3,80	4,50	16,62	7,40	6,24
III	14,22	3,80	4,49	16,46	7,36	6,29
IV	14,25	3,82	4,49	16,56	7,46	6,41
V	14,25	3,80	4,48	16,46	7,48	6,47
VI	14,37	3,81	4,51	16,46	7,48	6,49
VII	14,39	3,81	4,54	16,54	7,46	6,58
VIII	14,36	3,83	4,54	16,56	7,50	6,54
IX	14,42	3,85	4,55	16,54	7,44	6,52
X	14,14	3,85	4,53	16,86	7,40	6,54
XI	14,11	3,86	4,57	16,84	7,40	6,55
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2012</u> X 2012	100	100	101	100	100	100
<u>XI 2012</u> XI 2011	105	103	103	104	102	110

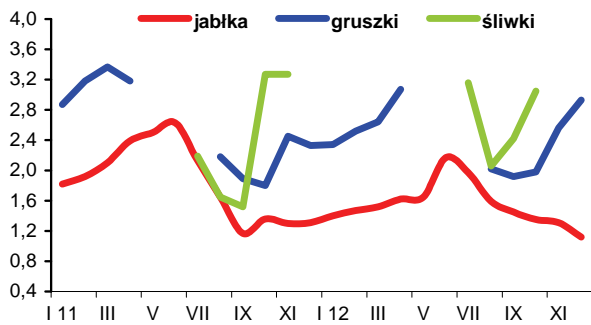
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

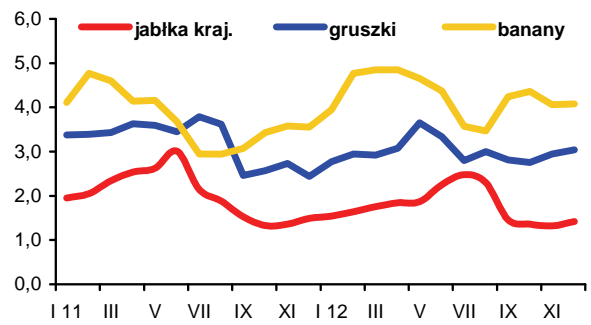
Miesiące	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2011 V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-
VII	79	64	-	50	66	54
VIII	77	66	-	55	68	48
IX	74	56	-	58	69	45
X	75	65	-	59	70	-
XI	79	66	-	61	74	-
XII	82	65	-	60	59	-
2012 I	85	68	-	65	62	-
II	85	65	-	60	58	-
III	88	68	-	66	59	-
IV	89	69	-	64	55	-
V	90	70	-	67	58	-
VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-
XII	79	72	-	64	55	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

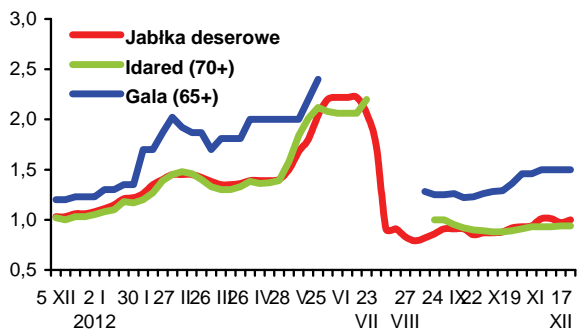
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2011 - 2012 r. (zł/kg)

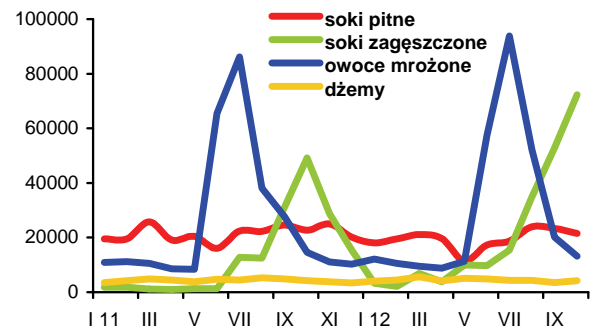
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2011 -2012 (zł/kg)

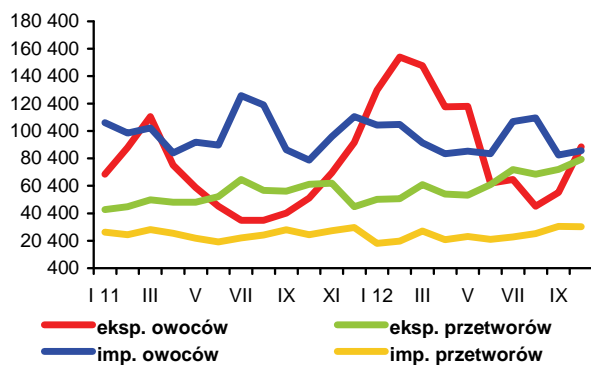
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XII 2011 r. do XII 2012 r. (zł/kg)

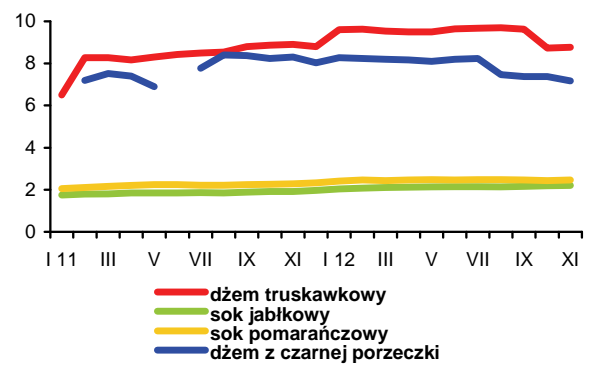
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2011 - 2012 r. (tony)

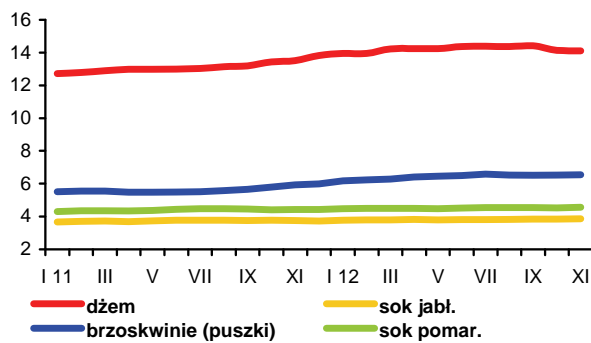
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2011 i 2012 r. (tony)

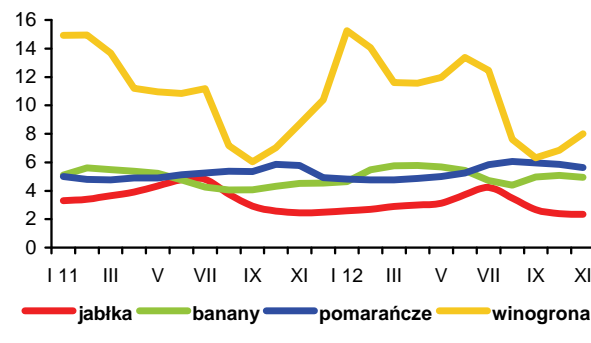
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2011 i 2012 r. (zł/kg)

Na światowych giełdach towarowych do listopada 2012 r. notowany był systematyczny wzrost cen trwałych produktów mlecznych. W połowie grudnia ceny masła ustabilizowały się na poziomie 3400-3800 USD/t (wg Dairy Markets). Nie zmieniły się również ceny kazeiny (9800-10460 USD/t). Potaniał natomiast ser Cheddar (o ponad 10% w ciągu miesiąca, do 4740-6660 USD/t) oraz chude i pełne mleko w proszku (po ok. 1%, odpowiednio do 3350-3550 i 3300-3550 USD/t).

Także na krajowym rynku w listopadzie kontynuowane były podwyżki cen. Przeciętna cena skupu mleka surowego wzrosła do 121,64 zł/hl, tj. o 3,3% w porównaniu z październikiem, ale była niższa o 4,1% niż w listopadzie 2011 r. Za mleko standardowe rolnicy otrzymywali 122,94 zł/100 kg. Średni poziom cen skupu mleka w okresie styczeń-listopad wyniósł 118,89 zł/hl, wobec 120,36 zł/hl w analogicznym okresie 2011 r. Na targowiskach za krowę mleczną płacono 2765 zł/szt., tj. o 5% mniej niż w październiku. Cena jałówki wzrosła nieznacznie do 2065 zł/szt. W stosunku do listopada 2011 r. krowy mleczne były droższe o ponad 2%, a jałówki o ponad 19%.

Na poziomie zbytu w listopadzie w porównaniu z październikiem wzrosły ceny prawie wszystkich przetworów mlecznych (z wyjątkiem jogurtu naturalnego (spadek o 1,5%) oraz serków homogenizowanych (spadek o 0,7-1,0%). Najbardziej, bo o 8% wzrosły ceny masła o zawartości 85% tłuszczu w blokach, kierowane przede wszystkim na eksport. Masło extra konfekcjonowane, kierowane głównie na rynek krajowy, zdrożało o 2,2%, a masło z dodatkiem oleju o 3,0%. Ceny serów dojrzewających wzrosły o 1,4-2,5%, mleka w proszku o 1,5-1,8%, a mleka płynnego o 0,6% do 1,6%. Jedynie ceny mleka pełnotłustego w folii nie zmieniły się. Śmietana, sery twarogowe oraz mleko skondensowane zdrożały w tym czasie o 0,1-0,4%, a jogurt smakowy o 1,1%.

Średni miesięczny wzrost cen detalicznych mleka i przetworów mlecznych wyniósł podobnie jak w październiku 0,2%. Najbardziej podrożało mleko zagęszczone i w proszku, sery dojrzewające i topione (po 0,5%) oraz napoje mleczne (o 0,3%), a minimalnie jogurty. Potaniało tylko pełne mleko spożywcze (o 0,2%). Wzrost cen masła wyniósł 0,8% i był o 1,7 pkt. proc. mniejszy niż przed miesiącem. W porównaniu z listopadem 2011 r. średni poziom cen nabiału wzrósł o 1,9%. Najsilniej wzrosły ceny mleka zagęszczonego i w proszku (o 7,2%) oraz jogurtów (o 3,1%), a najmniej serów twarogowych (o 0,8%). Masło potaniało w tym czasie o 5,5%.

Maleją dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego, które w listopadzie wyniosły ok. 709 mln l i były o 7,6% mniejsze niż we wrześniu, ale nieznacznie większe niż przed rokiem. Od stycznia do listopada skupiono ok. 8,8 mld l mleka, tj. o 6,5% więcej niż w tym samym okresie 2011 r.

Produkcja większości przetworów mlecznych w październiku była wyższa niż we wrześniu. Więcej wyprodukowano przede wszystkim mleka skondensowanego (o 25%), serów topionych (o 16%) i twarogów (o 11%). Produkcję mleka spożywczego, jogurtów, śmietany oraz

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

serów dojrzewających zwiększono o 1 4%, a pozostałych przetworów wytworzono mniej. Najbardziej zmalała produkcja mleka w proszku (pełnego o 25% i chudego o 14%) oraz serwatki (o 6%), a najmniej masła i fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 2-3%). W okresie styczeń-październik 2012 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r., produkcja wszystkich przetworów mlecznych była większa z wyjątkiem masła i jogurtów, których wyprodukowano o 3 4% mniej. Najsilniejszy wzrost dotyczył suszonej serwatki (o 24%), serów dojrzewających (o 14%) i mleka skondensowanego (o 11%). Produkcja mleka w proszku wzrosła o 5%.

W okresie pierwszych dziesięciu miesięcy 2012 r. lepsze niż w tym samym okresie 2011 r. były wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej. Eksport przetworów mlecznych zwiększył się o 2% do 1893 mln l w ekwiwalencie mleka surowego, a jego wartość o 3% do 1222 mln EUR. Wzrósł eksport większości przetworów, w tym najsilniej serów dojrzewających i topionych, pełnego mleka w proszku oraz lodów (o 22-24%). Eksport mleka płynnego i śmietany, kazeiny i serwatki zwiększył się o 15-17%, a serów twarogowych o 4%. Mniejszy był natomiast wywóz masła, chudego mleka w proszku oraz jogurtów i napojów fermentowanych (o 6-9%). Import przetworów mlecznych w analizowanym okresie zmniejszył się o 8% do 741 mln l w przeliczeniu na mleko surowe, a jego wartość o 2% do 442 mln EUR. Najgłębszy był spadek przywozu chudego mleka w proszku (o 28%), masła (o 22%) oraz jogurtów i napojów fermentowanych (o 14%), a najmniejszy serwatki (o 4%). Mniejszy był również import pełnego mleka w proszku oraz serów dojrzewających i topionych (o 7-9%). Silnie zwiększono natomiast przywóz mleka płynnego i śmietany, lodów (o 54-56%), kazeiny (o 40%), a nieznacznie serów twarogowych. W rezultacie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zwiększyła się o 9% do 1152 mln l w ekwiwalencie mleka surowego. Mniej korzystny był wzrost wartościowego salda wymiany (o 6% do 780 mln EUR), w wyniku niższych niż przed rokiem cen eksportowych prawie wszystkich produktów mlecznych.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2010 I-XII	8 761,0	106,59	.
2011 I-XII	9 042,8	121,20	.
2011 X	751,6	123,08	123,43
XI	707,0	126,87	127,94
XII	738,1	129,28	128,67
2012 I	768,5	126,96	126,31
II	717,2	126,85	127,07
III	796,4	126,40	125,05
IV	829,8	119,40	120,27
V	879,5	116,54	117,49
VI	844,1	113,93	115,56
VII	842,6	113,05	114,52
VIII	835,6	112,85	115,33
IX	786,3	115,19	116,24
X	767,0	117,80	118,85
XI	708,9	121,64	122,94
Wskaźnik zmian w %			
<u>XI 2012</u> X 2012	92,4	103,3	103,4
<u>XI 2012</u> XI 2011	100,3	95,9	96,1

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2010 I-XII	2 742,1	92,8	27,9	486,2	341,6	175,4	371,0	266,8
2011 I-XII	2 747,2	114,5	33,8	484,9	338,2	171,4	384,2	284,7
2011 ^a IX	215,5	11,0	2,2	41,2	26,1	15,2	29,3	25,9
X	225,1	8,6	2,4	38,1	28,6	15,6	29,9	25,1
XI	214,7	6,4	2,2	37,1	26,1	14,2	32,0	24,3
XII	226,0	9,7	2,3	30,4	29,4	15,3	29,2	24,6
2012 ^a I	213,0	9,1	2,6	40,1	24,8	15,5	31,4	24,7
II	207,6	6,8	2,4	37,2	25,0	13,9	31,2	24,0
III	232,7	7,3	2,5	45,1	28,7	14,1	37,2	24,2
IV	216,9	10,8	3,4	37,6	26,7	14,2	29,3	25,4
V	232,7	12,1	3,3	48,3	33,3	14,6	34,3	25,1
VI	222,9	14,1	2,6	38,2	34,6	15,0	29,5	25,4
VII	226,6	12,9	2,5	41,2	31,3	14,7	30,3	26,2
VIII	223,9	12,7	2,9	39,0	32,2	14,6	30,3	28,9
IX	213,8	9,2	2,7	36,6	28,6	14,4	29,2	26,0
X	219,4	7,9	2,1	37,0	29,0	14,0	32,5	26,9
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>X 2012</u> IX 2012	102,6	86,0	75,4	101,2	101,4	97,5	111,4	103,6
<u>X 2012</u> X 2011	97,5	92,0	86,0	97,2	101,3	89,6	108,6	107,2

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2011 X	1,77	2,01	9,99	13,56	17,00	17,52	0,81	5,57	10,01	14,05
XI	1,78	2,03	10,20	13,80	16,96	17,70	0,86	5,58	10,17	14,38
XII	1,79	2,04	10,41	14,02	17,04	17,82	0,88	5,62	10,19	14,59
2012 I	1,80	2,05	10,38	13,90	16,46	17,65	0,86	5,61	10,20	14,85
II	1,75	2,05	10,08	13,73	15,09	17,19	0,87	5,61	10,16	14,72
III	1,75	2,05	9,77	13,34	14,33	16,73	0,90	5,60	10,11	14,60
IV	1,75	2,04	9,20	12,44	13,73	16,03	0,90	5,60	10,13	14,33
V	1,75	2,04	8,91	12,34	12,78	15,11	0,92	5,57	10,15	14,01
VI	1,75	2,02	9,02	12,10	12,71	15,04	0,90	5,54	10,12	13,74
VII	1,75	2,02	9,12	12,16	12,72	15,05	0,90	5,53	10,12	13,57
VIII	1,76	2,00	9,51	12,26	12,77	15,08	0,88	5,56	10,10	13,47
IX	1,75	2,03	10,65	12,96	13,64	15,39	0,88	5,59	10,17	13,57
X	1,75	2,05	11,15	13,19	13,81	15,66	0,88	5,61	10,18	14,19
XI	1,75	2,07	11,35	13,39	14,92	16,01	0,89	5,62	10,19	14,51
XII ^a	1,80	1,89	10,69	12,58	13,59	15,64	.	5,15	9,17	14,18
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2012</u> <u>X 2012</u>	100,0	101,0	101,8	101,5	108,0	102,2	101,1	100,2	100,1	102,3
<u>XI 2012</u> <u>XI 2011</u>	98,3	102,0	111,3	97,0	88,0	90,5	103,5	100,7	100,2	100,9

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 17-23 XII 2012 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2011 X	2,58	2,78	13,63	3,21	4,57	0,70	1,15	1,63	13,39	19,01
XI	2,57	2,78	13,75	3,23	4,62	0,71	1,16	1,64	13,57	19,06
XII	2,59	2,78	13,70	3,24	4,63	0,71	1,18	1,63	13,59	19,25
2012 I	2,60	2,80	13,83	3,25	4,64	0,71	1,19	1,64	13,59	19,59
II	2,61	2,79	14,07	3,26	4,64	0,71	1,20	1,65	13,72	19,71
III	2,62	2,80	14,35	3,28	4,54	0,71	1,21	1,66	13,73	19,90
IV	2,62	2,79	14,54	3,29	4,44	0,71	1,21	1,65	13,66	19,70
V	2,62	2,80	14,68	3,29	4,31	0,72	1,21	1,66	13,76	19,62
VI	2,61	2,79	14,63	3,29	4,18	0,71	1,21	1,63	13,73	19,39
VII	2,60	2,77	14,71	3,28	4,15	0,71	1,22	1,64	13,77	19,25
VIII	2,60	2,76	14,75	3,27	4,07	0,71	1,23	1,64	13,75	19,10
IX	2,60	2,75	14,83	3,27	4,08	0,70	1,23	1,65	13,67	19,13
X	2,61	2,76	14,79	3,26	4,21	0,70	1,22	1,66	13,75	19,42
XI	2,60	2,75	14,80	3,27	4,21	0,71	1,22	1,66	13,69	19,50
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2012</u> <u>X 2012</u>	99,6	99,6	100,1	100,3	100,0	101,4	100,0	100,0	99,6	100,4
<u>XI 2012</u> <u>XI 2011</u>	101,2	98,9	107,6	101,2	91,1	100,0	105,2	101,2	100,9	102,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	108,2	152,2	26,9	259,0	126,5	44,3	44,9	14,3	67,0	30,8
2011 I-XII	108,3	151,8	34,1	257,0	122,6	55,4	50,9	14,4	80,1	38,5
2011 IX	13,1	13,9	2,3	28,5	10,4	3,8	4,5	1,0	5,5	2,8
X	14,0	14,0	2,1	29,5	10,3	2,5	4,0	1,6	6,3	2,5
XI	7,5	13,1	1,8	24,0	9,2	2,7	3,6	0,9	6,5	3,0
XII	7,2	12,8	1,8	20,1	8,5	4,5	3,5	1,0	6,9	2,1
2012 I	6,8	12,8	2,1	18,2	10,2	5,3	4,4	1,1	10,8	2,4
II	8,9	13,9	3,1	21,5	10,0	3,6	4,0	1,2	8,8	2,6
III	8,2	14,7	2,8	26,2	10,8	4,3	4,8	1,0	5,8	3,3
IV	8,3	13,5	3,0	22,0	9,3	5,2	4,1	0,8	6,4	2,8
V	10,6	15,0	4,6	26,1	10,5	4,2	4,2	0,8	6,0	3,1
VI	11,3	14,1	3,3	28,7	9,1	2,7	3,5	0,8	11,9	2,5
VII	11,8	15,6	2,9	27,4	8,7	3,6	4,0	0,8	10,3	3,6
VIII	13,2	16,5	2,5	24,4	9,0	3,3	4,6	0,9	12,3	3,0
IX	10,1	15,4	1,8	28,2	8,6	3,6	4,0	1,3	15,3	2,5
X	8,6	16,9	1,8	26,9	8,7	4,1	4,6	1,1	15,4	3,1
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2012</u> <u>IX 2012</u>	85,1	109,7	100,0	95,4	101,2	113,9	115,0	84,6	100,7	124,0
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	61,4	120,7	85,7	91,2	84,5	164,0	115,0	68,8	244,4	124,0

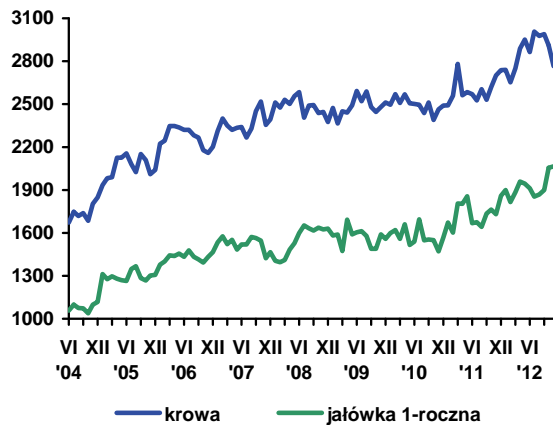
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

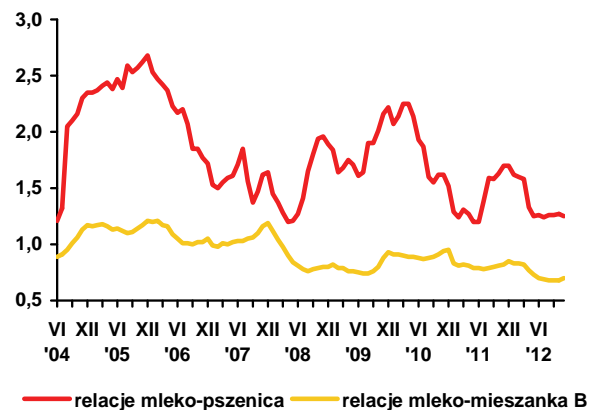
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2010 I-XII	2 041	2 895	3 188	623	989	1 785	3 138	3 591	653	1 040
2011 I-XII	2 324	3 199	3 940	739	1 011	1 764	3 351	4 320	756	1 144
2011 IX	2 381	3 234	4 264	696	1 024	2 470	3 504	4 630	887	1 245
X	2 270	3 100	4 024	607	969	2 274	3 361	4 490	785	1 214
XI	2 218	3 180	4 201	696	977	2 479	3 389	4 541	679	1 269
XII	2 363	3 214	3 828	737	956	1 704	3 486	4 417	639	1 227
2012 I	2 318	3 096	3 368	581	1 004	1 628	3 272	3 990	640	1 207
II	2 130	3 071	3 241	606	1 017	2 269	3 163	4 268	465	1 198
III	2 195	3 170	3 245	609	1 055	2 170	3 264	4 022	612	1 204
IV	2 209	3 130	2 740	581	1 084	1 737	3 341	3 895	558	1 202
V	2 144	3 122	2 536	552	1 054	1 992	3 445	3 879	582	1 235
VI	1 938	2 978	2 525	532	1 035	2 044	3 343	3 617	479	1 184
VII	1 891	2 966	2 557	563	1 049	2 025	3 294	4 119	489	1 060
VIII	1 929	3 052	2 773	590	1 074	2 380	3 211	3 726	421	1 122
IX	2 157	3 134	3 100	649	1 089	2 263	3 385	3 602	472	1 284
X	2 057	3 136	3 410	683	1 067	2 290	3 328	3 707	464	1 246
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2012</u> <u>IX 2012</u>	95,4	100,1	110,0	105,2	98,0	101,2	98,3	102,9	98,3	97,0
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	90,6	101,2	84,7	112,5	110,1	100,7	99,0	82,6	59,1	102,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

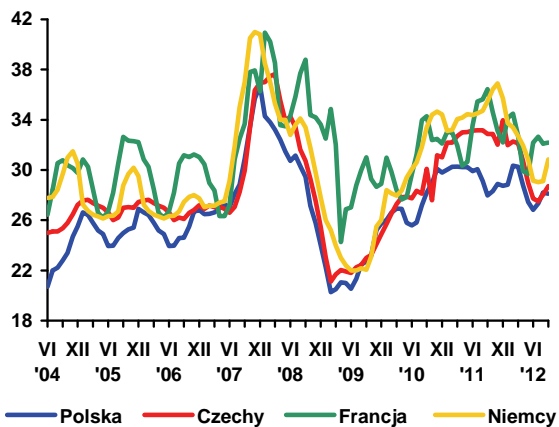
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

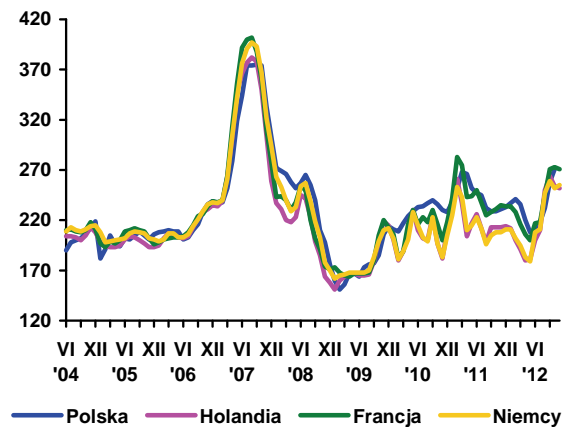
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

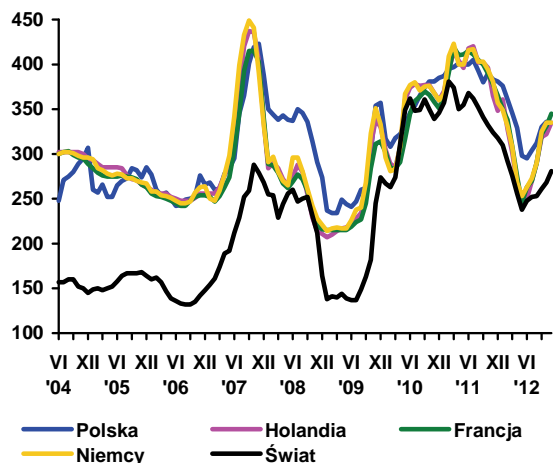
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

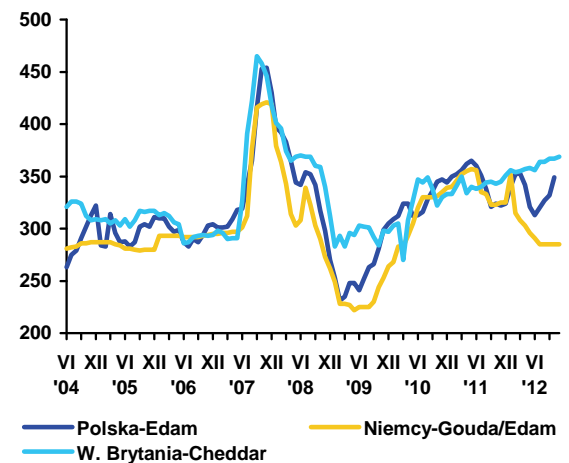
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W latach 2010-2012 produkcja wołowiny na świecie wahała się od 66,6 do 66,8 mln ton i nie wykazywała tendencji do wzrostu, podczas gdy produkcja drobiu i wieprzowiny rosła, mimo wysokich cen pasz. Wynikało to między innymi z pogłębiającego się, regionalnego zróżnicowania produkcji wołowiny. Jej wzrost miał miejsce w Indiach, w Brazylii, w Argentynie, w Australii, w Korei i równoważył postępujący spadek produkcji w USA, Kanadzie, Unii Europejskiej i Chinach. W tym okresie eksport wołowiny na świecie wzrósł o ponad 6% (do 8,3 mln ton w 2012 r.), a największy wzrost nastąpił w Indiach (o ok. 80%). Import wołowiny zwiększyła Arabia Saudyjska, Kuwejt, Egipt, Japonia, USA, Kanada, a Rosja pokrywała importem ponad 40% spożycia wołowiny. Wzrost obrotów handlowych wołowiną sprawił, że jej ceny zaczęły szybko rosnąć. Zwłaszcza, że ceny pozostałych gatunków mięsa na świecie były wysokie.

W UE-27 produkcja wołowiny zmalała w ciągu ostatnich trzech lat o ponad 460 tys. ton (do 7661 tys. ton), w tym w państwach piętnastki o ok. 400 tys. ton (do 6905 tys. ton). Mimo spadku produkcji, import był mniejszy o ok. 6%, bo w wyniku wysokich cen wołowiny jej spożycie zmniejszyło się średnio o ok. 1 kg/osobę (do 15,3 kg/osobę). Nadwyżki podaży w 2011 r. wynosiły 331 tys. ton i były o ok. 22% większe niż w poprzednim roku. W roku 2012 eksport wołowiny zmalał do 190 tys. ton, bo pogłębił się spadek produkcji.

Sytuacja popytowo-podażowa na rynku wołowiny w UE miała wpływ na polski eksport. Wartość eksportu mięsa wołowego wyniosła 717 mln EUR w ciągu dziesięciu miesięcy 2012 r. i była o ponad 5% większa niż w analogicznym okresie 2011 r., ale wolumen eksportu zmalał prawie o 2% (do 220,5 tys. ton). Eksport mięsa wołowego do UE-27 wyniósł 167,5 tys. ton i był o 13% większy niż przed rokiem, a do państw rozwijających się zmalał o 42% (do 33,8 tys. ton), w tym do Turcji o ok. 40% (do 32,9 tys. ton). Powodem było wycofanie przez Turcję preferencji celnych przyznanych UE.

Eksport cieląt wyniósł w tym okresie 153,1 tys. sztuk i był o ok. 79 tys. sztuk mniejszy niż przed rokiem. Ich sprzedaż do Holandii i Włoch zmalała o ok. 63 tys. (do 127,5 tys. sztuk). Opas bydła do wyższej wagi był mało opłacalny dla importerów z Holandii

i Włoch (wyższe koszty żywienia i siły roboczej). Wzrósł natomiast eksport bydła do 110 z 76 tys. sztuk w okresie I-X 2011 r.

Cena cieląt w eksporcie została podniesiona średnio o 11% (do 3,43 EUR/kg). Wzrost cen w eksporcie mięsa był mniejszy i wynosił: ok. 8% dla wołowiny chłodzonej (do 3,27 EUR/kg) i o ok. 3% dla wołowiny mrożonej (do 3,19 EUR/kg). W I połowie 2012 r. przeciętne ceny wołowiny wynosiły ok. 3,2 EUR/kg i wzrosły do 3,4 EUR/kg w miesiącach sierpień–październik 2012 r. Znalazło to odzwierciedlenie w dynamice krajowych cen skupu bydła, na którą miało również wpływ umacnianie się kursu złotego do euro (Tab.2).

W 2013 r. głównym rynkiem zbytu polskiej wołowiny nadal będą państwa UE, w których produkcja może zmniejszyć się o kolejny 1%, po 5% spadku w roku 2012 r. Utrzymanie konsumpcji na poziomie roku poprzedniego będzie wymagało większego o ok. 8% importu (do 290 tys. ton) i w takim samym procencie zmniejszenia eksportu do państw trzecich. Redukcja eksportu nastąpiła już w roku 2012 (o ponad 17% od I do VIII ub.). Możliwy jest także eksport do Rosji, która stając się członkiem WTO zachowała kontyngenty preferencyjne na import wołowiny, przyznając UE na rok 2013 kwotę w wysokości 89 tys. ton. W tej kwocie obowiązują preferencyjne cła, a UE zredukowała całkowicie subsydia do eksportu mięsa wołowego.

Geny wołowiny w 2013 r. będą nadal wysokie, a wskazuje na to nie tylko sytuacja popytowo-podażowa w UE, ale przede wszystkim implikacje rynku światowego. Ocenia się, że wzrost produkcji wołowiny na świecie może wynieść ok. 0,6%, pogłębią się różnice w tendencjach rozwoju produkcji tego gatunku mięsa. Jej wzrost będzie największy w Indiach (ok. 14%), a ok. 2% może wynieść w Australii i Brazylii. Według informacji FAPA/FAMU, eksport wołowiny na świecie może wzrosnąć o ponad 7%, a liderem będą prawdopodobnie Indie. Wołowina produkowana w Indiach jest nie tylko konkurencyjna cenowo w stosunku do wołowiny brazylijskiej, ale jest preferowana przez konsumentów w krajach Bliskiego Wschodu, Afryki i Azji między innymi z uwagi na bardzo małą zawartość tłuszczu. Duży wzrost importu prognozowany jest także w USA (o 11%) i w Kanadzie (o ponad 16%). Rosja, która jest największym importerem wołowiny na świecie zwiększy jej zakupy o ok. 1%. Będzie rósł import w krajach Azji, Indonezji i na Bliskim Wschodzie. Jedynie w Egipcie może on być mniejszy.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			ogółem	żywiec w ekw. mięsa	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	IX	13,8	27,0	2,4	22,2	2,1
	X	13,1	27,4	1,9	22,8	2,8
	XI	13,0	23,8	1,7	19,7	2,5
	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
2012	I	10,7	19,5	1,4	16,6	1,5
	II	9,7	19,2	1,0	17,0	1,4
	III	13,1	30,3	1,5	27,2	2,1
	IV	10,8	23,3	1,4	20,5	1,9
	V	13,4	28,9	1,9	25,3	1,5
	VI	12,4	30,3	1,9	26,7	1,2
	VII	12,4	27,4	1,6	24,1	1,2
	VIII	12,3	23,8	2,4	19,9	1,2
	IX	12,4	23,8	1,6	20,9	1,9
	X	13,7	24,6	1,4	20,4	2,5
	XI	13,9				

^a obejmują zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	IX	5,96	9,70	22,24	22,54	3,73	3,78
	X	6,00	9,62	22,70	23,15	3,78	3,86
	XI	6,11	9,97	22,91	23,51	3,75	3,85
	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	I	6,59	10,56	24,28	24,24*	3,68	3,68
	II	6,58	10,70	24,96	24,75*	3,79	3,76
	III	6,41	11,09	25,12	25,09*	3,92	3,91
	IV	6,32	11,65	25,28	25,38*	4,00	4,02
	V	6,31	10,90	25,33	25,47*	4,01	4,04
	VI	6,42	11,18	25,33	25,48*	3,94	3,96
	VII	6,45	9,72	25,49	25,49*	3,95	3,95
	VIII	6,61	9,31	25,64	25,52*	3,87	3,92
	IX	6,61	10,63	25,93	25,81*	3,92	3,90
	X	6,46	10,21	26,19	25,96*	4,05	4,01
	XI	6,55	11,05		26,03		3,97
w % ceny	sprzed roku	107,1	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,3	-	-	-	-	-

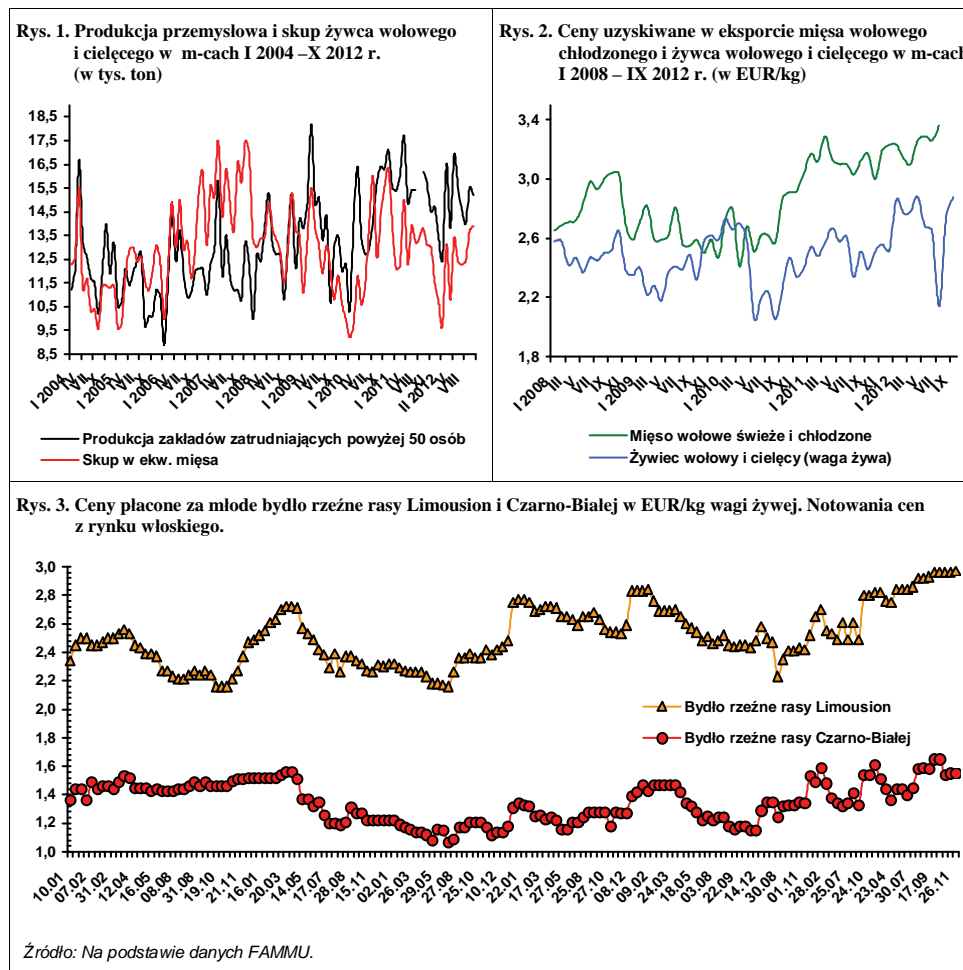
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	IV 2012	V 2012	VI 2012	VII 2012	VIII 2012	IX 2012	X 2012	XI 2012	XII 2012
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	6,24	6,37	6,16	6,36	6,53	6,52	6,41	6,36	6,32
Byki	7,05	7,25	6,81	7,10	7,45	7,47	7,36	7,32	7,17
Krowy	5,20	5,22	5,18	5,34	5,37	5,36	5,21	5,11	5,15
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	12,15	11,93	11,72	11,25	11,70	11,57	11,71	11,88	12,28
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	13 690	13 731	13 526	13 592	13 770	13 957	13 837	13 515	13 495
Ćwierci z krów rzeźnych	11 302	11 384	11 617	11 872	11 456	11 456	11 138	11 820	11 201
Średnia cena rynkowa w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:									
UE-27	383,81	380,91	379,87	382,40	392,02	393,82	393,8	394,8	395,8
Polska	325,75	321,70	302,33	309,36	338,24	350,44	341,6	330,4	331,2

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rozwój sytuacji cenowej na polskim rynku z biegiem lat jest coraz wierniejszą kopią rynku wspólnotowego. Do końca lata 2012 r. ceny skupu żywca wieprzowego na polskim rynku systematycznie rosły, podobnie jak w całej Unii Europejskiej. We wrześniu średnia cena skupu wyniosła 5,91 zł/kg i była o 18% wyższa niż we wrześniu 2011 r. W I połowie października poziom cen skupu był rekordowo wysoki i wynosił 6,07 zł/kg. Jednakże pod koniec tego miesiąca ceny nieoczekiwanie załamały się. W rezultacie w październiku średnia cena skupu (5,93 zł/kg) była nieznacznie wyższa niż we wrześniu i o 16,8% wyższa niż rok wcześniej, a w późniejszych tygodniach systematycznie malała.

W listopadzie cena skupu trzody wyniosła 5,72 zł/kg i była wyższa aniżeli w listopadzie 2011 r. o 10%. Dane meldunkowe (Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW) wskazują, że w grudniu średnia cena skupu trzody mogła osiągnąć poziom ubiegłoroczny. Warto jednak dodać, że w grudniu 2011 r. cena skupu trzody była o 43% wyższa niż rok wcześniej i była rekordowo wysoka.

Załamanie cen w Unii Europejskiej wystąpiło także nieoczekiwanie. We wrześniu przeciętna cena trzody klasy E w UE-27 ukształtowała się na rekordowym poziomie 190 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 23% wyższa niż we wrześniu 2011 r. W październiku i w listopadzie spadły one do 189 i 181 EUR/100 kg, ale w stosunku do odpowiednich miesięcy ubiegłego roku ceny te były wyższe odpowiednio o 21% i 13%. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w grudniu średnia cena trzody klasy E w UE-27 mogła wynieść około 174 EUR/100 kg i być niższa niż w listopadzie o około 3%, ale o 9% wyższa niż w grudniu 2011 r.

Przyczyny spadku cen w Unii Europejskiej są wielorakie, a najważniejszą spośród nich wydaje się być spadek eksportu do krajów trzecich. W okresie od stycznia do października eksport żywca i mięsa wieprzowego z UE-27 do krajów trzecich wyniósł 2 595 tys. ton i był o 3% mniejszy niż w tym samym okresie ubiegłego roku, podczas gdy trzy miesiące wcześniej był on o 1,4% większy. Przypuszczać należy, że w dwu ostatnich miesiącach 2012 r. mieliśmy do czynienia z dalszym spadkiem eksportu. U podstaw tej sytuacji leży umocnienie

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

się euro wobec dolara amerykańskiego. Powoduje to, że ceny wieprzowiny wyrażone w euro w Unii Europejskiej są znacznie wyższe od cen wyrażonych w euro w USA, Kanadzie czy Brazylii, a więc wieprzowina europejska stała się niekonkurencyjna wobec wieprzowiny pochodzącej od innych eksporterów. Wpływ na spadek eksportu Unii Europejskiej ma także realizacja porozumień WTO (przystąpienie Rosji do WTO i obniżenie ceł w imporcie z Kanady i Brazylii).

W świetle tegorocznego i ubiegłorocznego rozwoju cen trzody ich załamanie jest zaskakujące i wyjątkowo niepożądane na całym wspólnotowym rynku. Geny pasz w tym okresie nie spadły, a w niektórych przypadkach nawet wzrosły, co pogarsza i tak niską opłacalność chowu.

Dlatego opinie, co do zmian produkcji trzody w UE-27 w 2013 r. są różne. Przeważa jednak pogląd, że produkcja ta spadnie. Na przykład w krótkookresowej prognozie wydanej we wrześniu przez Komisję Europejską zakłada się, że produkcja zmniejszy się o 3,1%, a eksport o 15%. Mięso pozostające na rynku, w wyniku załamania eksportu, jedynie w połowie skompensuje spadek produkcji. W rezultacie spożycie wieprzowiny w 2013 r. może zmniejszyć się prawie o 1 kg/osobę, a jej ceny wzrosną.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2010 I-VI	984,0	113,2	196,7	115,0	284,7	97,7	-88,0
2010 I-XII	2001,0	113,2	460,3	136,7	601,9	97,9	-141,6
2011 I	119,2	123,8	39,6	195,1	42,9	107,8	-3,3
II	117,7	128,5	46,9	159,5	42,7	110,6	4,2
III	132,2	108,3	49,7	135,4	47,0	80,1	2,7
IV	123,2	127,6	44,0	129,8	47,0	130,4	-3,0
V	114,2	106,8	47,5	116,1	46,9	112,5	0,6
VI	108,8	101,3	46,7	106,6	48,6	112,5	-1,9
I-VI	962,0	97,8	241,2	122,6	303,1	106,5	-61,9
VII	109,9	106,1	43,3	97,7	53,0	122,1	-9,7
VIII	115,6	109,6	51,4	117,6	59,2	121,1	-7,8
IX	111,2	95,8	52,4	108,9	55,8	108,8	-3,4
X	118,1	96,9	54,9	105,8	54,0	113,0	0,9
XI	117,2	93,9	51,8	106,1	54,7	121,3	-2,9
XII	113,9	88,9	45,2	103,2	56,5	132,3	-11,3
I-XII	1913,0	95,6	503,2	109,3	668,6	111,1	-165,3
2012 I	90,2	75,7	44,2	111,6	44,8	104,4	-0,6
II	87,3	74,1	51,0	108,7	44,9	105,2	6,1
III	96,2	72,8	54,6	109,9	58,6	124,7	-4,0
IV	86,4	70,1	49,4	112,3	42,9	91,3	6,5
V	93,5	81,9	50,4	106,1	47,0	100,2	3,4
VI	82,5	75,8	45,7	97,9	51,9	106,8	-6,2
VII	82,3	74,9	55,6	128,4	52,6	99,2	3,0
VIII	85,4	73,8	60,3	117,3	59,6	100,7	0,7
IX	81,1	72,9	55,7	106,3	48,3	86,6	7,4
X	97,4	82,6	63,5	115,7	50,3	93,1	13,2
XI	91,2	77,8	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2011 VI	4,57	5,6	4,9	132,81	3,4	227,26	2,0	113
VII	4,77	5,9	5,1	134,42	3,6	227,02	2,1	123
VIII	4,76	6,1	5,4	134,64	3,5	226,95	2,1	126
IX	5,01	6,4	6,1	133,32	3,8	226,50	2,2	130
X	5,08	6,4	6,2	133,52	3,8	227,47	2,2	133
XI	5,20	6,6	6,4	133,18	3,9	228,62	2,3	138
XII	5,57	7,1	6,8	132,90	4,2	228,79	2,4	152
2012 I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158
II	5,34	6,5	6,3	133,70	4,0	231,61	2,3	160
III	5,20	6,3	5,9	134,32	3,9	232,85	2,2	171
IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177
V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177
VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171
VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180
X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184
XI	5,72	7,2	6,5	151,55	3,8	272,74	2,1	184

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9
VI	5,99	12,71	18,25	10,95	14,35	22,07	14,33	112,9	120,9	130,9
VII	6,25	12,83	18,39	11,13	14,54	22,36	14,34	113,3	121,6	128,8
VIII	6,24	12,84	18,55	11,14	14,64	22,26	14,25	114,0	120,0	127,9
IX	6,57	13,06	18,65	11,30	14,73	22,39	14,49	112,8	120,1	128,2
X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4
XII	7,31	14,01	19,42	11,79	15,34	22,95	15,16	109,5	118,2	128,6
2012 I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0
X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3
XI	7,49	14,41	20,16	12,79	16,03	23,92	16,09	111,2	118,7	125,8

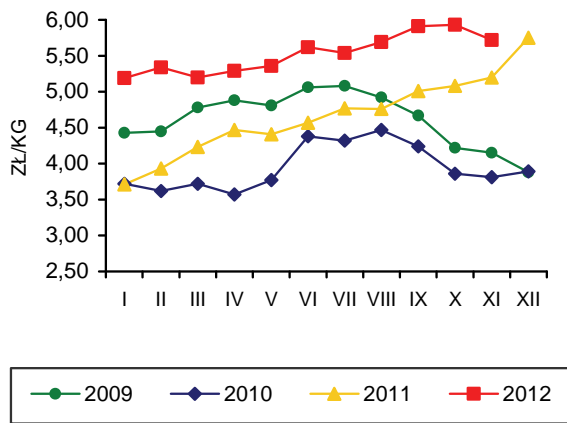
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

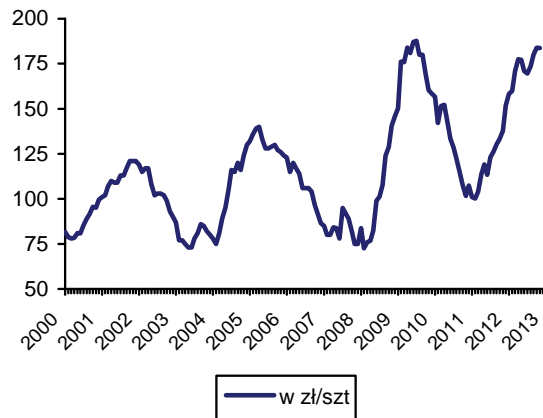
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2010 XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,03	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	155,57	156,08	159,63	140,44	100,3	97,8	111,1
VII	157,03	158,44	160,83	141,49	100,9	98,5	112,0
VIII	155,71	154,28	158,10	139,64	99,1	97,6	110,5
IX	154,84	153,55	158,10	139,12	99,2	97,1	110,4
X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
XII	159,34	165,10	162,94	149,21	103,6	101,3	110,6
2012 I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,1
IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
IX	190,05	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	174,50	174,80	176,00	170,00	100,2	99,3	102,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

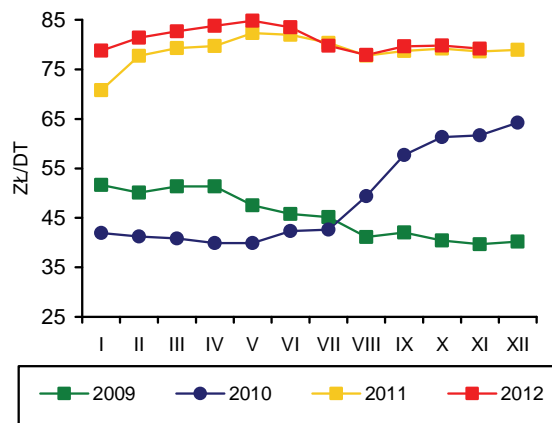
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

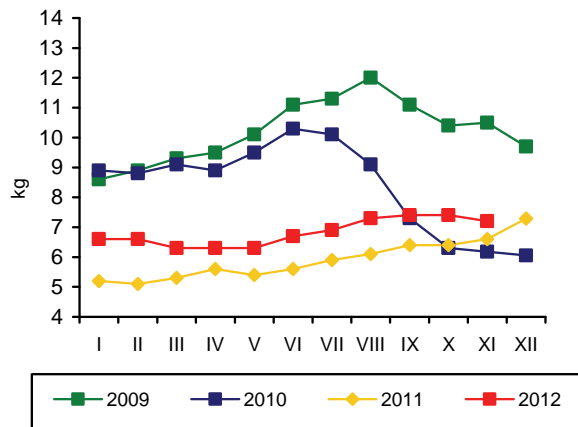
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

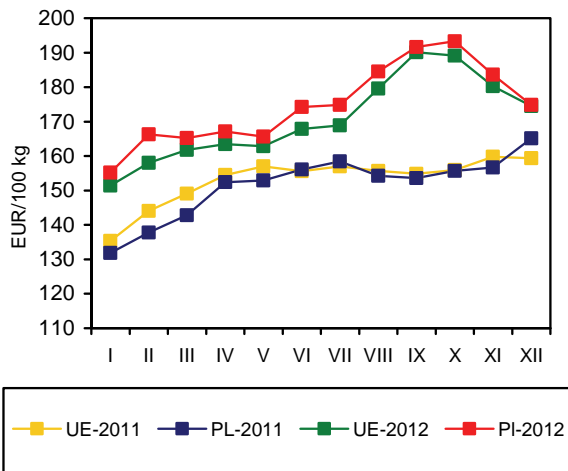
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

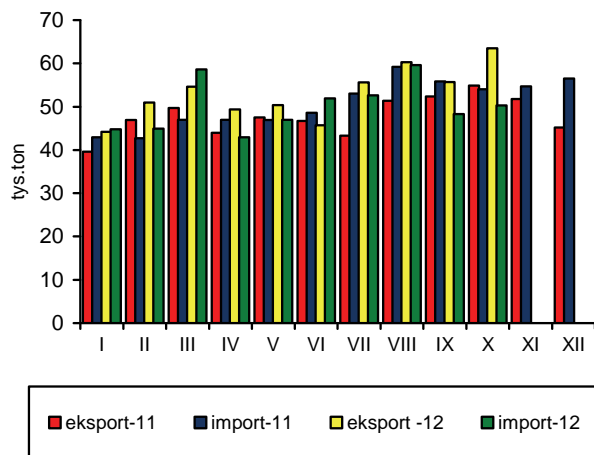
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W listopadzie 2012 r. w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających powyżej 50 pracowników, wytworzono 142 tys. ton tego mięsa, tj. o 9% mniej niż przed miesiącem, ale o prawie 12% więcej niż przed rokiem. W okresie od stycznia do listopada przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wzrosła o prawie 18% w relacji do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Od sierpnia do października 2012 r. utrzymywała się wzrostowa dynamika eksportu mięsa drobiowego. W październiku wolumen tego eksportu był o 18,4% wyższy niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku i o 13,5% wyższy w relacji do września. W całym okresie dziesięciu miesięcy eksport mięsa drobiowego o 17,6% przewyższał poziom z analogicznego okresu 2011 r. Przywóz drobiu z zagranicy był w październiku o 21,7% większy niż we wrześniu i o 42,5% większy niż w październiku 2011 r. W okresie dziesięciu miesięcy 2012 r. łączne zakupy mięsa drobiowego za granicą zwiększyły się o 32,2% w porównaniu do poprzedniego roku. Dynamika importu była więc niemal dwukrotnie silniejsza niż eksportu. Importowane było głównie tanie mięso przerobowe. Dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego drobiem w relacji rok do roku pogorszyło się w ujęciu ilościowym. Natomiast jego wartość wzrosła ze względu na różnice cen. W 2012 r. eksport drobiu stanowił 28% przemysłowej produkcji tego mięsa i wskaźnik ten nie zmienił się w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Wysoki udział sprzedaży zagranicznej w zagospodarowaniu krajowej podaży mięsa drobiowego jest następstwem dużej różnicy cen eksportowych wyrażonych w euro i cen uzyskiwanych w obrotach na rynku wewnętrznym.

Od października 2012 r. pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt brojlerów nieznacznie taniały. W listopadzie ceny tych pasz obniżyły się w relacji do poprzedniego miesiąca o 0,8% a w relacji do września o 2,1%. Były jednak nadal o 17,6% wyższe niż przed rokiem. Cena mieszanki pełnoporcjowej dla indyków obniżyła się w listopadzie o 2,2% w relacji do poprzedniego miesiąca, ale o 13,7% przekraczała poziom z 2011 r. W okresie jedenastu miesięcy 2012 r., w porównaniu z analogicznym okresem w roku poprzednim, mieszanki przemysłowych pasz pełnoporcjowych dla kurcząt rzeźnych podrożały o 6,6%, a dla indyków o 5,6%.

Drożejącym paszom w 2012 r. towarzyszył wzrost cen skupu żywca kurcząt o 4,2%. Natomiast indyki skupowane były po cenie o 3,8% niższej niż w 2011 r. Przyczyną była duża podaż żywca indyjskiego. Opłacalność produkcji kurcząt pogorszyła się jednak wskutek silniej-

szej dynamiki wzrostu cen pasz niż cen żywca. Relacja cen żywiec/pasza obniżyła się. Jeszcze silniej spadła opłacalność chowu indyków. W grudniu ceny skupu kurcząt obniżyły się o 3% w relacji do poprzedniego miesiąca i były tylko o 0,8% wyższe niż w grudniu 2011 r. Mimo, że w grudniu 2012 r. ceny indyków wzrosły o 6,8% w porównaniu z najniższym poziomem we wrześniu, to nadal były o ponad 2% niższe niż przed rokiem.

Inaczej wyglądała dynamika cen zbytu w przemyśle drobiarskim. W 2012 r. tuszki kurcząt brojlerów sprzedawane były po cenach przeciętnie o 4,2% wyższych niż w 2011 r. Natomiast przeciętna cena zbytu mięsa indyjskiego wzrosła o 2,3% w relacji do poprzedniego roku. Relatywnie niewielki wzrost cen zbytu nie pokrywał rosnących kosztów produkcji. Obniżyła się przeciętna rentowność w przemyśle drobiarskim. Ceny detaliczne mięsa drobiowego były w 2012 r. o 4,7% wyższe niż przed rokiem, podczas gdy podobna dynamika w 2011 r. wynosiła 14%. Mimo że drób pozostał najtańszym gatunkiem mięsa, w sytuacji silnie drożejącej wołowiny i wieprzowiny, konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych była w pierwszym półroczu 2012 r. tylko o 1% wyższa niż przed rokiem. Świadczy to o ujawniającej się coraz wyraźniej barierze popytowej. Ceny detaliczne mięsa drobiowego systematycznie spadały w drugim półroczu 2012 r.

W listopadzie 2012 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 48,5% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska ciągle należy do najtańszych. W listopadzie średnia cena unijna wzrosła w relacji rok do roku o 3,7%, tj. w takiej samej skali jak cena polska. W tym samym czasie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech obniżyły się o 0,7%, w Holandii o 1,5%, a we Francji wzrosły o 2,2%. Znacząca przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim gwarantuje wysoki udział eksportu w rozdysponowaniu podaży mięsa drobiowego w Polsce. Przeważająca część sprzedaży zagranicznej realizowana była, podobnie jak w okresach poprzednich, na rynku unijnym.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
I	108	95,2	96,4	111,0	133,0
II	92,9	85,8	96,5	101,0	122,0
III	95,1	98,1	118,0	110,0	136,0
IV	105,0	99,0	101,0	116,0	126,0
V	99,1	97,0	139,0	116,0	137,0
VI	94,2	101,5	112,0	118,0	137,0
VII	105	107,0	116,0	112,0	132,0
VIII	96	101,0	112,0	114,0	139,0
IX	101	105,0	119,0	116,0	134,0
X	108	113,0	125,0	128,0	156,0
XI	93	105,0	123,0	127,0	142,0
XII	97,7	107,0	122,0	127,0	
RAZEM	1195	1217,0	1368,0	1396,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012
I	2221	2548	33708	40321
II	2310	2934	33677	41218
III	3741	3535	34491	43655
IV	2443	3194	31698	38220
V	2514	3192	35373	42041
VI	1364	2643	37292	40146
VII	1875	2714	35162	39300
VIII	3242	5232	33732	39947
IX	2764	3427	38927	44111
X	2927	4170	42285	50064
XI	3345		40861	
XII	2385		35822	
RAZEM	31131		433028	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a,b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	1276	1312	3,22	3,48	4,73	6,40	6,61	7,08
II	1356	1339	3,43	3,78	5,38	6,56	6,61	7,42
III	1373	1339	3,86	3,77	6,02	6,57	7,59	7,49
IV	1385	1386	3,92	3,79	6,16	6,61	7,62	7,52
V	1409	1438	3,54	3,84	4,90	6,61	7,39	7,60
VI	1422	1469	3,55	4,01	5,39	6,91	6,92	8,01
VII	1391	1508	3,71	4,14	5,91	7,15	6,88	7,89
VIII	1369	1493	3,90	4,07	6,16	7,13	7,52	7,85
IX	1337	1574	4,00	4,00	6,20	6,89	7,61	7,81
X	1327	1554	3,84	3,87	6,76	6,58	7,63	7,60
XI	1310	1541	3,74	3,76	6,64	6,88	7,52	7,41
XII	1302		3,62	3,65	6,52	6,43	7,12	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	1363	1387	4,93	5,86	7,17	9,01
II	1402	1400	5,18	5,71	7,16	8,90
III	1438	1414	5,28	5,67	7,78	8,54
IV	1454	1446	5,71	5,43	9,15	8,94
V	1466	1502	5,87	5,37	8,39	8,83
VI	1505	1546	6,20	5,45	8,49	8,84
VII	1516	1583	6,09	5,51	8,68	8,68
VIII	1478	1636	6,07	5,38	8,82	8,35
IX	1438	1635	5,82	5,30	9,09	8,33
X	1411	1628	5,94	5,51	8,96	8,38
XI	1400	1592	6,01	5,67	9,15	8,64
XII	1383		6,03	5,66	9,29	9,05

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2010 I	112,42	241,55	168,53	174,43	191,61	138,55	133,51	159,24
II	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
III	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
IV	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
V	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
VI	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VII	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VIII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
IX	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
X	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
XI	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14
VI	134,10	256,60	182,10	178,40	225,00	190,20	191,50	188,29
VII	138,80	256,30	180,10	175,50	225,00	183,60	197,40	189,07
VIII	148,00	256,00	179,40	170,70	225,00	189,30	199,60	193,50
IX	141,90	256,00	180,80	162,00	225,00	193,00	201,50	192,00
X	135,10	256,00	177,50	152,50	225,00	197,70	192,90	189,60
XI	126,20	255,90	170,80	142,10	225,00	198,00	186,20	187,00
XII	119,30	255,00	170,80	144,40	225,00	198,00	178,20	186,10
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	186,60
IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	192,70
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	195,50
IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,90
X	136,90	251,50	202,20	172,80	230,00	207,20	189,00	195,90
XI	130,90	254,10	199,10	175,90	230,00	195,10	189,40	194,40

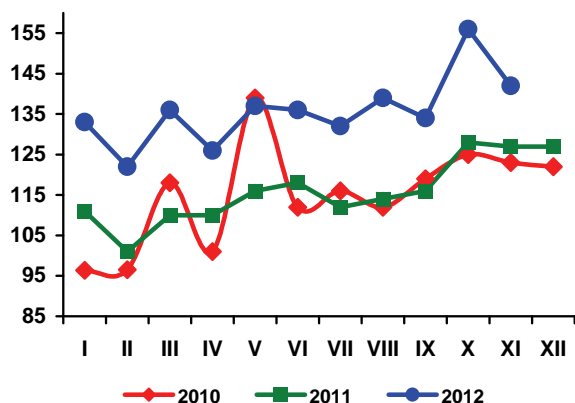
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

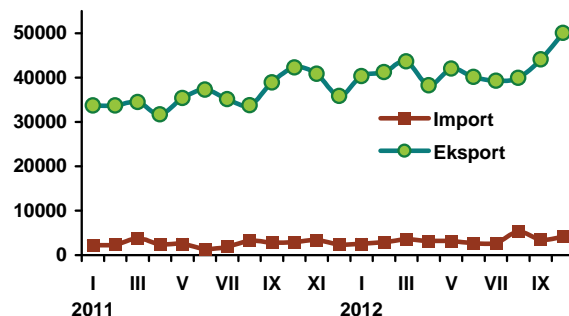
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
I	1,50	1,45	1,50	0,21	0,21	0,21
II	1,50	1,50	1,48	0,21	0,20	0,20
III	1,49	1,51		0,23	0,21	
IV	1,63	1,58		0,22	0,20	

Źródło: Dane GUS.

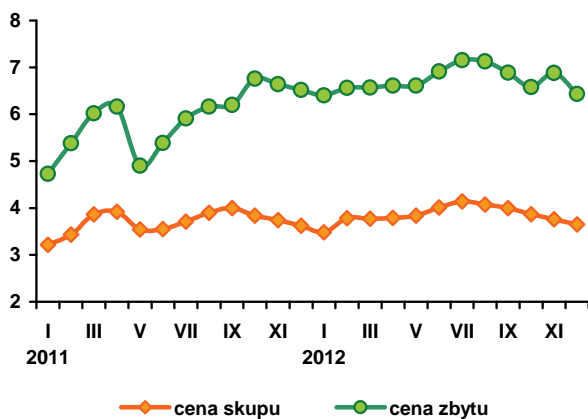
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

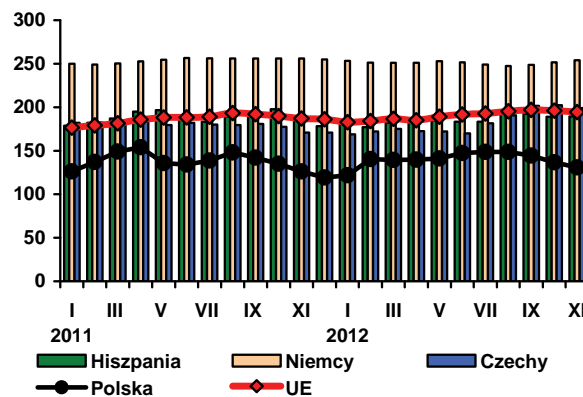
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rok 2012 charakteryzowała silna wzrostowa tendencja cen jaj spożywczych. Po drastycznych podwyżkach w lutym i marcu, ceny jaj zaczęły w następnych miesiącach obniżać się i trend taki utrzymywał się do sierpnia. W następnych miesiącach ceny jaj spożywczych ponownie wolno rosły. W listopadzie i grudniu podrożały jaja wszystkich klas wagowych, z wyjątkiem jaj najmniejszych. Średnia cena sprzedaży jaj świeżych wzrosła w grudniu do 41,5 zł za 100 sztuk, tj. o 11% w relacji do sierpnia, kiedy jej poziom był najniższy. Cena ta była o 30% niższa niż w marcu, ale nadal aż o ponad 24% wyższa od notowanej przed rokiem. Biorąc pod uwagę przeciętne ceny uzyski-

wane w całym 2012 r., najbardziej w relacji rok do roku podrożały jaja małe: klasy M – o 54,3% oraz klasy S – o 53,8%. Najmniej jaja bardzo duże, klasy XL, które były droższe o 37,6%. Jaja klasy L podrożały o 43,8%.

Wysokie ceny utrzymywały się także w skupie jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu. W skali całego roku 2012 były one o ponad 60% wyższe niż w roku poprzednim. Warto jednak przypomnieć, że w latach 2011 i 2010 dynamika cen skupie jaj przerobowych była ujemna. W grudniu 2012 r. ceny skupie jaj do przetwórstwa przemysłowego były o 12,5% wyższe niż w sierpniu i o 8,4% wyższe niż

przed rokiem. Wysoki poziom cen to skutek dużego popytu krajowego i zagranicznego na przetwory z jaj. Nadal rynek ten charakteryzuje się silnymi wahaniami cen w poszczególnych miesiącach roku.

Opłacalność produkcji jaj jest bardzo wysoka, mimo wzrostu cen pasz. W listopadzie 2012 r. mieszanki pełnoporcjowe pasz treściwych dla kur niosek potaniały w relacji do października o 1,5%. Była to jedyna obniżka cen pasz zużywanych w produkcji jaj w 2012 r. W okresie jedenastu miesięcy 2012 r. pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kur niosek podrożały o 6,3% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem. Natomiast przeciętna cena uzyskiwana przez producentów za jaja spożywcze wzrosła o ponad 60%, a cena sprzedaży jaj przez zakłady pakujące o 45%. Przeciętne ceny detaliczne jaj spożywczych wzrosły w 2012 r. o 34%.

W październiku br. ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej obniżyły się średnio o 21% w relacji do najwyższych notowań w marcu. Jaja potaniały w Niemczech o 32,5%, w Holandii o 25,4%, a we Francji o 28,2%. W Polsce ceny zbytu jaj wyrażone w euro obniżyły się w tym okresie o 23%. W październiku 2012 r., w relacji rok do roku, jaja były droższe na rynku unijnym średnio o 36,6%, a w Polsce, o 43,8%. Relacje przeciętnych cen sprzedaży

jaj w Polsce i we Wspólnocie pogorszyły się. W październiku 2011 r. 100 kg polskich jaj kosztowało w przeliczeniu na euro o 0,42 euro-centy mniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w tym samym okresie 2012 r., o 7,58 euro więcej.

Według wstępnych danych CAAC, w okresie dziesięciu miesięcy 2012 r. eksport jaj świeżych zwiększył się o 14% w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku, a przetworów z jaj, o 47%. Natomiast import był mniejszy niż przed rokiem, jaj świeżych o 21%, a przetworzonych o 40%. Dodatkowo saldo obrotów handlu zagranicznego jajami i ich przetworami poprawiło się w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku.

Wzrost eksportu, przy równoczesnym spadku produkcji jaj spowodowanej redukcją pogłowia niosek utrzymywanych w klatkach nowego typu, a także mniejszy import, przyczyniają się do redukcji podaży jaj na rynku wewnętrznym. W pierwszym półroczu 2012 r., mimo silnego wzrostu cen, spożycie jaj w gospodarstwach domowych zmniejszyło się według danych GUS tylko o 0,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. Na rynku jaj bariera popytowa ujawniała się więc znacznie wolniej niż na rynku mięsa drobiowego.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
I	2226	1571	15106	18271	444	620	1271	1261
II	1903	1246	13301	15466	851	687	1261	1465
III	1586	1184	16468	13094	1008	614	1341	2380
IV	1586	928	14814	16971	900	342	1053	1516
V	1317	1140	16342	18286	772	501	1063	1941
VI	1242	1185	14182	16127	1025	504	1042	1996
VII	2532	1223	12765	15957	970	311	1148	1908
VIII	1171	1162	19881	13640	1090	569	1356	1861
IX	1470	1031	8623	14169	735	454	1259	1625
X	1740	1013	10861	20371	822	558	1360	1917
XI	2200		16276		974		1543	
XII	2055		15384		651		1140	
RAZEM	19028		174103		10242		14837	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2011	2012	2011	2011	2011	2012	2011	2012
I	38,30	44,00	29,00	35,60	24,00	34,20	19,00	26,10
II	37,70	47,80	28,20	40,20	24,40	36,60	19,50	30,60
III	36,20	70,00	27,80	60,70	24,60	56,40	19,40	49,30
IV	35,40	63,70	25,90	51,40	23,80	49,80	18,40	43,60
V	35,40	50,60	25,90	39,50	21,80	38,40	17,40	31,30
VI	37,10	50,40	25,90	37,40	22,40	35,30	17,90	27,10
VII	41,40	50,20	31,00	38,00	25,20	35,40	21,60	27,00
VIII	39,90	51,10	30,20	37,70	25,40	34,90	20,10	26,10
IX	39,30	52,60	28,50	39,30	26,60	38,30	21,50	29,60
X	39,40	52,20	31,80	41,30	26,30	39,80	20,50	32,70
XI	42,10	55,20	33,60	42,80	30,30	40,10	23,90	29,80
XII	43,50	54,40	33,90	42,80	31,40	40,20	25,90	29,80

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

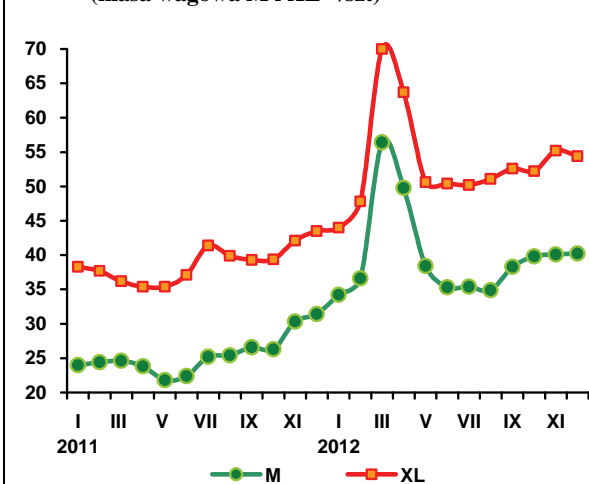
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

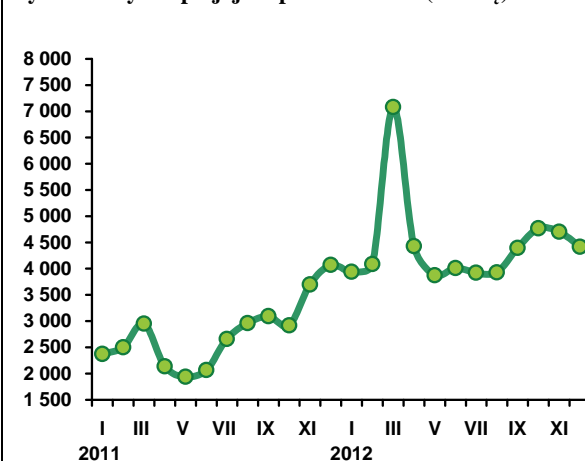
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	123,25	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	124,31	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	123,25	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	124,38	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	130,54	153,65	148,98	145,00	154,77

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL -/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W grudniu 2012 r. ceny jagniąt, a także owiec ciężkich w Unii Europejskiej kontynuowały trend spadkowy. Przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 635 EUR/100 kg i była o 8% niższa niż w grudniu 2011 r. We Włoszech, które są podstawowym rynkiem zbytu polskich jagniąt ich ceny, co prawda nadal rosły, ale w coraz mniejszym tempie. W grudniu 2012 r. przeciętna cena była o 2% wyższa niż w grudniu 2011 r., podczas gdy w listopadzie była ona wyższa o 5%, a we wrześniu o 17% w stosunku do analogicznych miesięcy poprzedniego roku. Malejąca z miesiąca na miesiąc stopa wzrostu tych cen jest prawdopodobnie zwiastunem nadchodzącej i na tym rynku tendencji spadkowej.

Ceny owiec ciężkich do niedawna oscylowały wokół poziomów z poprzedniego roku, ale ich spadek w listopadzie, a zwłaszcza w grudniu także nie jest dobrą wróżbą, tym bardziej że w Wielkiej Brytanii, a więc na największym unijnym rynku owiec, ceny obniżyły się w większym stopniu niż średnio w UE-27.

W grudniu, kiedy ceny owiec zazwyczaj sezonowo rosną, przeciętna cena owiec ciężkich w UE-27 wyniosła 463 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 2% niższa niż w listopadzie i o 8% niższa aniżeli rok wcześniej. W Wielkiej Brytanii osiągnęła ona 435 EUR/100 kg i także była o 2% niższa od listopadowej i o 12% niższa od ceny z grudnia 2011 r.

Sytuacja ta jest prawdopodobnie wynikiem spadku popytu na baranię, o którym świadczyć może wzrost eksportu i zmniejszenie importu żywca i mięsa baraniego. W okresie I-IX 2012 eksport żywca i mięsa baraniego i jagnięcego z Unii Europejskiej do krajów trzecich zwiększył się w porównaniu z analogicznym okresem

poprzedniego roku o 30%, a import zmniejszył o 20%. W rezultacie ujemne saldo handlu zagranicznego żywcem i mięsem owczym było o 28% mniejsze niż w analogicznym okresie 2011 r. Warto jednak dodać, że import, który do lipca wyniósł 129 tys. ton, czyli miesięcznie 18 tys. ton, w ciągu dwu następnych miesięcy wyniósł tylko 16 tys. ton, a więc średnio po 8 tys. ton miesięcznie, co wskazuje, że tendencja spadkowa nasila się. Dzieje się tak pomimo dużo niższych cen na rynkach krajów importerskich, a więc w Nowej Zelandii i Australii (o ponad 30% w stosunku do roku ubiegłego) oraz aprecjacji euro w stosunku do walut tych państw.

Z danych Komisji Europejskiej wynika, że ceny polskich owiec ciężkich w 2012 r. oscylowały wokół cen ubiegłorocznych, podobnie jak przeciętne ceny w UE-27. W listopadzie cena w Polsce utrzymała się na poziomie sprzed roku, ale w grudniu była o 6% niższa. W grudniu 2012 r. wyniosła ona 415 EUR/100 kg wagi poubojowej, wobec 441 EUR/100 kg w grudniu 2011 r. Sytuację na polskim rynku pogarsza aprecjacja złotego względem euro w stosunku do roku ubiegłego. W jej wyniku ceny wyrażone w złotych były niższe od cen z poprzedniego roku - w listopadzie o 5%, a w grudniu o 14%.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012 ^{a)}	Zmiana w % 2012/2011
I półrocze	899	1054	741	70
II półrocze	875	595	450	76
Rok	1774	1649	1191	72

a) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2011	21,4	78,2	62,3	255,2	69,7	82,3	59,1	97,7	71,5	72,8	61,5	105,9	1039
2012	0,2	16,8	218,3	76,3	29,1	74,4	54,6	52,7	42,5	68,3	x	x	750^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	0,9	21,5	350,4	29,9	41,8	90,4	92,4	53,9	59,4	93,8	x	x	72,2
Import 2011	25,5	29,6	30,3	49,2	172,7	92,7	107,8	125,7	53,8	77,6	27,0	22,1	814
2012	51,7	56,5	74,7	39,9	13,2	11,6	12,2	12,6	8,7	19,8	x	x	550^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	202,7	190,9	246,5	81,1	7,6	12,5	11,3	10,0	16,2	25,5	x	x	67,6

b) prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2010/2011	6,06	5,64	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28	7,24	7,45	7,05	7,16	6,92
201/2012	6,80	6,02	9,61	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,2	106,7	119,8	131,3	99,2	110,0	100,7	90,1	105,9	89,9	103,8	89,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
X	7,8	16,6	1,79	3,81
XI	8,4	17,9	1,90	4,04
XII	10,7	22,8	2,39	5,09
I 2012	9,2	19,6	2,10	4,47
II	8,7	18,6	2,09	4,45
III	9,1	19,4	2,20	4,68
IV	9,1	19,4	2,18	4,64
V	8,6	18,3	2,01	4,27
VI	8,5	18,1	1,97	4,20
VII	8,1	17,2	1,93	4,11
VIII	8,3	17,7	2,01	4,27
IX	8,0	17,1	1,95	4,14
X	8,0	17,0	1,94	4,13
XI	7,7	16,4	1,87	3,97

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25	43,25	43,68	43,55	46,19	45,62	45,32	45,16
2011	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78	51,25	51,25	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,3	103,2	102,5	102,8	103,8	108,1	110,6	113,4	109,9	112,3	113,1	x

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-27												
2010/2011	572,1	553,8	567,6	601,2	578,8	582,1	597,8	617,9	646,1	669,6	683,4	691,3
2011/2012	602,5	582,8	584,6	593,1	581,5	554,6	570,6	598,4	627,8	631,2	631,0	635,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,3	105,2	103,0	98,7	100,5	95,3	95,4	96,8	97,2	94,3	92,3	91,9
Włochy												
2010/2011	464,8	453,9	465,1	550,7	507,7	509,8	511,9	513,4	515,4	515,9	576,8	594,7
2011/2012	601,8	604,5	605,0	607,3	607,0	603,8	603,6	578,1	604,3	605,3	606,0	609,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	129,5	133,2	130,1	110,3	119,6	118,4	117,9	112,6	117,2	117,3	105,1	102,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
UE-27												
2010/2011	449,6	459,8	486,9	534,7	551,1	491,0	466,7	433,7	446,2	452,8	473,0	501,9
2011/2012	517,7	512,7	519,2	541,5	518,4	501,2	498,3	505,5	499,4	476,6	470,2	462,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	115,1	111,5	106,6	101,3	94,1	102,1	106,8	116,6	111,9	105,3	99,4	92,2
Wielka Brytania												
2010/2011	464,5	469,2	511,6	581,7	616,4	472,0	471,5	456,7	436,0	439,2	471,7	527,0
2011/2012	529,3	524,9	530,9	562,5	527,0	516,3	518,6	526,7	506,3	453,5	445,0	434,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,0	111,9	103,8	96,7	85,5	109,4	110,0	115,3	116,1	103,3	94,3	82,5

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010/2011 NZD/szt. 15 kg	80,42	81,56	81,44	83,58	71,36	92,82	91,88	94,39	92,00	96,50	100,9	88,36
2011/2012 NZD/szt. 15 kg	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65	66,85	68,29	59,53
miesiąc roku poprzedniego = 100	91,3	85,2	79,2	76,7	72,0	69,1	67,7	65,8	68,1	69,3	67,7	67,4

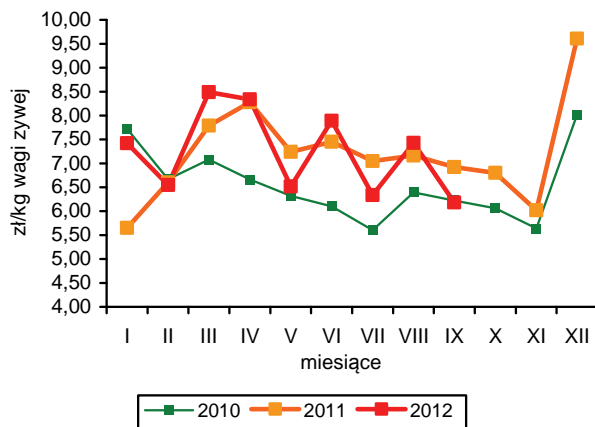
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

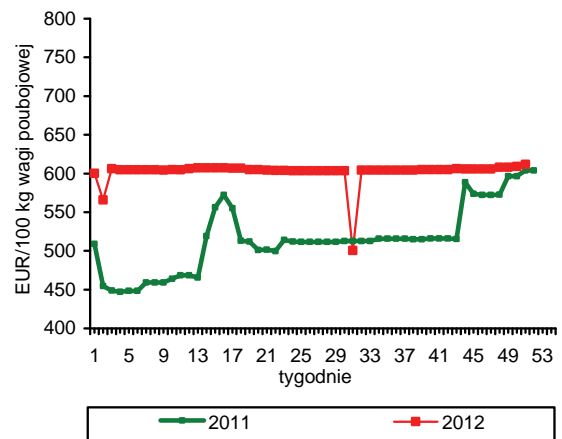
Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010/2011 AUD/100 kg cwe	568	620	606	625	558	514	499	489	519	519	519	512
2011/2012 AUD/100 kg cwe	461	475	478	441	427	409	426	416	403	382	324	331
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,2	76,6	78,9	70,6	76,6	79,6	85,4	85,1	77,6	73,6	62,4	64,6

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

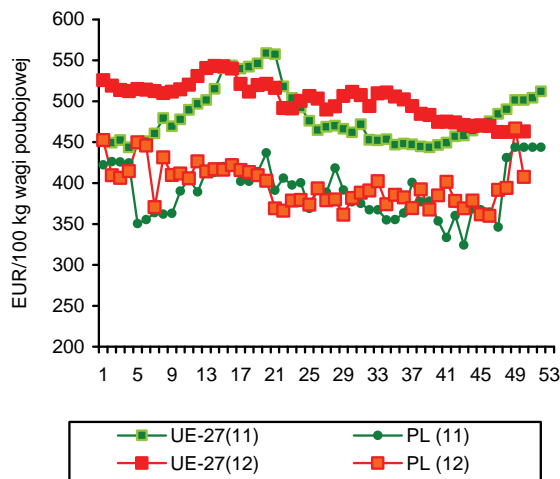
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

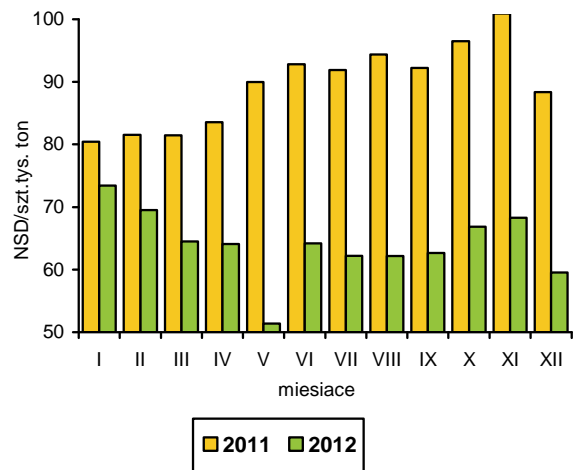
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

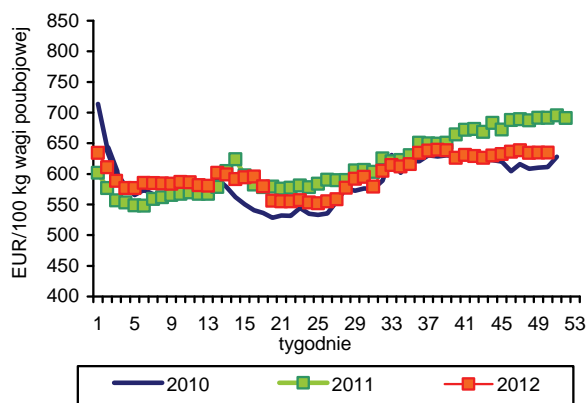
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

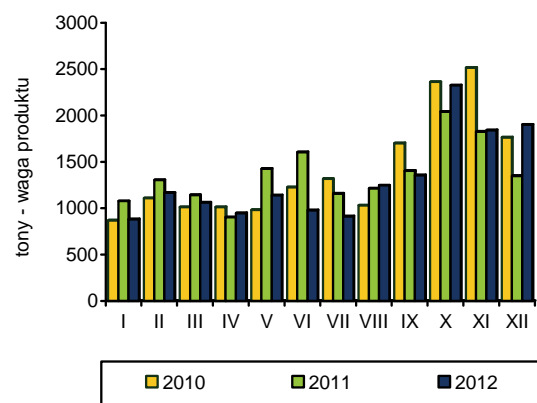
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Połowy ryb na Bałtyku w październiku 2012 r. były aż o 40% większe niż przed rokiem i łącznie od początku roku o 5% przekraczały połowy z okresu 10 miesięcy 2011 r. W październiku łowiono przede wszystkim śledzie, w konsekwencji czego pod koniec miesiąca wprowadzono zakaz ich połowu na Bałtyku Centralnym, gdzie wykorzystanie kwoty przekroczyło 88% rocznego limitu przewidzianego dla tego obszaru. Łączne połowy śledzi w okresie styczeń–październik przekraczają ogólny limit o 13%, ale administracja rybacka będzie wnioskować do Komisji Europejskiej o uznanie przekroczenia jako przyłowu śledzia w trakcie ukierunkowanych połowów innych gatunków ryb. Wyższe niż przed rokiem były także wyładunki dorszy (o 11,8%), szprotów (o 5,2%) i storni (o 2,5%) oraz innych ryb (2-krotnie). Spośród ryb, których połowy liczne są w sztukach w 2012 r. o 30 zmniejszyły się połowy troci, natomiast o 70% więcej złowiono łososi.

W październiku 2012 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego, wyraźnie zwiększyła się produkcja ryb i przetworów rybnych (o 12,2% do 32,0 tys. ton). Dynamicznie rośnie przetwórstwo łososi, zarówno na produkty wędzone (o 36%) jak i wysokoprzetworzone (5,5-krotnie). O ponad 20% zwiększyła się także produkcja konserw ze szprotów i sardynek oraz całego asortymentu mrożonego z ryb morskich (filetów, ryb całych i mięsa z ryb). Maleje natomiast nadal produkcja innych, poza łososiami, ryb wędzonych (o 15%). Duża produkcja październikowa spowodowała, że od początku roku, zwiększyła się ona ogółem o 3% i wyniosła 256,8 tys. ton. Znacznej poprawie uległa sytuacja ekonomiczno-finansowa dużych zakładów przetwórczych w okresie trzech kwartałów 2012 r. Zysk netto wzrósł z 17,8 do 83,2 mln zł, przy 10% wzroście przychodów ze sprzedaży (3,9 mld zł). Nieznacznie szybciej rosły przychody osiągnięte ze sprzedaży eksportowej (11%), niż na rynku krajowym (o 9%). O 10 pkt. proc. do 71,4% zwiększyła się także liczba firm, które zanotowały zysk netto, ale nadal jest to odsetek dużo niższy niż w latach 2009-2010. Wysokie zyski pozwoliły utrzymać tempo inwestycji. Duże i średnie zakłady przetwórcze przeznaczyły na różne cele 94 mln zł (głównie na zakup i budowę budynków i lokali – 44% oraz na zakup maszyn i urządzeń – 50%). Kwota ta była jednak niewiele wyższa od wartości odpisów amortyzacyjnych.

Eksport ma decydujące znaczenie dla sektora rybnego w Polsce i stanowi 67% przychodów netto generowanych przez duże i średnie zakłady przetwórcze, a jego wolumen o ok. 20-25% przewyższa wielkość sprzedaży ryb w kraju. Wywóz ryb, przetworów rybnych i owoców morza w okresie styczeń–październik

2012 r. był o 3,8% mniejszy niż w tym samym okresie roku poprzedniego, ale w ujęciu wartościowym zwiększył się o 10,1% (3,99 mld zł). Wzrost eksportu odnotowano we wszystkich ważniejszych grupach towarowych – rybach wędzonych (o 18,4% ilość i o 4,5% wartość – głównie łososie), konserwach i przetworach (odpowiednio o 5,8 i 29,6% - śledzie) oraz filetach z ryb (o 5,2 i 2,5% - dorsze i łososie). Podobnie jak w latach ubiegłych ponad ¾ produktów lokowane jest na rynku unijnym, głównie niemieckim, który zwiększył się w analizowanym okresie o ponad 15%. Spadki cen ryb w imporcie, w ostatnich miesiącach spowodowały, że w październiku 2012 r. sprowadziliśmy o 7% więcej ryb niż przed rokiem, a w konsekwencji przywóz ryb w okresie styczeń–październik był tylko o 2,2% niższy niż w tym samym okresie 2011 r. Ryby nadal pozostają jednak dużo droższe niż przed rokiem, w skutek czego wartość przywozu zwiększyła się o 5,9% (3,93 mld zł). Relatywnie niewielki spadek wielkości importu to wynik głównie zwiększonego zapotrzebowania przetwórców na surowiec z przeznaczeniem na eksport produktów przetworzonych, przy nadal słabym rynku krajowym. Zmniejszył się zarówno import ryb mrożonych (o 14%) jak i filetów rybnych (o 10%), przy wzroście przywozu ryb świeżych (o 17%). Spośród najważniejszych gatunków ryb, oprócz łososi, wzrost importu odnotowano tylko w przypadku łupaczy. Największy spadek popytu obserwowany jest natomiast w odniesieniu do pangii (o 40%) oraz tuńczyków (o 30%).

Na spadek popytu krajowego wpływają przede wszystkim ceny detaliczne, których poziom wyraźnie wzrósł w ostatnich dwóch latach. Od końca 2010 r. do listopada 2012 r. ryby podrożały średnio o prawie 15%, a w przypadku części produktów (np. płatów śledziowych) wzrost cen sięga 45%. W ostatnich miesiącach wzrosty cen wyhamowały, w konsekwencji czego ryby zaczęły relatywnie tanieć w porównaniu do głównego konkurenta - mięsa (ceny detaliczne mięsa i przetworów wzrosły w okresie dwóch lat o ok. 17%). W 2012 r. obserwowano przede wszystkim podwyżki ryb konserwowanych i solonych (średnio o 8-10%), przy zdecydowanie niższym tempie wzrostu cen ryb świeżych, chłodzonych, mrożonych (o 2-3%) i obniżce cen ryb wędzonych (o 2,5%).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2011 IX	1 304	2 984	1 057	715	351	6 411	1 145	36
X	702	2 775	1 056	725	177	5 435	1 652	272
XI	1 707	2 603	1 375	752	90	6 527	2 961	526
XII	1 686	147	1 308	524	104	3 769	5 578	3 732
2012 ^a I	2 586	1 118	1 576	719	45	6 044	5 780	943
II	3 082	1 101	895	686	27	5 791	2 872	553
III	11 295	1 662	1 695	2 350	154	17 156	8 582	1 348
IV	14 160	2 869	1 355	544	286	19 214	3 551	127
V	16 083	1 026	1 291	721	239	19 360	4 003	123
VI	5 508	2 325	764	815	675	10 087	230	4
VII	1 987	2 808	334	717	1 399	7 245	1 342	8
VIII	790	4 049	318	687	1 285	7 129	876	-
IX	116	3 377	690	700	409	5 292	1 852	18
X	408	4 935	1 343	723	232	7 641	1 739	79
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2012}{X\ 2011}$	58,1	177,8	127,2	99,7	131,1	140,6	105,3	29,0
$\frac{I-X\ 2012}{I-X\ 2011}$	105,5	93,1	111,8	102,5	202,4	104,7	72,2	169,2

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 44	85 788	181 906	97 291	12 030	10 973	312 522
2011 IX	625	2 996	6 594	15 819	8 208	1 096	1 048	26 034
X	944	2 963	7 049	17 581	9 766	1 015	1 039	28 537
XI	1 023	3 434	8 221	18 471	10 196	1 024	1 085	31 149
XII	874	3 506	10 295	17 318	10 126	1 083	813	31 993
2012 I	792	3 545	6 017	15 787	8 743	950	1 018	26 141
II	852	3 194	7 113	18 618	10 751	1 004	1 066	29 777
III	855	4 189	7 867	18 508	9 268	1 583	1 055	31 419
IV	621	4 018	5 693	13 778	6 560	1 037	825	24 110
V	638	3 510	5 431	13 163	5 968	1 139	826	22 742
VI	569	2 873	5 197	13 508	6 277	826	548	22 147
VII	278	2 577	5 067	11 835	6 294	573	533	19 757
VIII	289	2 518	5 659	14 466	7 406	797	559	22 932
IX	611	3 143	6 225	15 735	7 500	1 122	846	25 714
X	732	3 852	7 999	19 429	10 115	1 248	883	32 012
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2012}{X\ 2011}$	77,5	130,0	113,5	110,5	103,6	123,0	85,0	112,2
$\frac{I-X\ 2012}{I-X\ 2011}$	96,1	113,3	92,6	106,0	102,5	103,6	89,9	103,0

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2011 IX	27,1	8,6	3,9	3,0	7,1	40,7	15,9	9,1	3,9	9,8
X	27,7	10,3	4,8	3,4	5,7	42,4	18,2	8,8	3,4	9,8
XI	30,1	13,6	5,4	3,9	3,4	49,4	21,4	8,2	4,2	12,2
XII	35,1	12,7	4,6	5,6	6,7	41,7	16,7	6,0	3,3	11,9
2012 ^b I	28,0	9,6	5,1	3,0	6,0	41,0	16,9	8,5	2,8	10,8
II	27,7	10,2	4,9	3,5	5,5	35,4	15,5	5,9	3,3	8,7
III	38,2	10,5	5,5	4,2	10,1	44,0	15,1	7,7	3,9	14,2
IV	29,7	8,4	5,0	3,2	8,0	29,0	10,4	4,9	2,0	9,2
V	30,3	8,8	4,4	3,2	1,8	32,8	10,9	5,6	2,7	11,1
VI	24,0	8,5	4,2	3,0	4,7	29,3	9,6	5,1	2,4	9,5
VII	23,5	8,3	3,9	3,1	4,5	27,4	9,4	4,3	2,4	9,1
VIII	24,1	8,5	3,4	3,2	5,8	31,2	13,0	4,4	2,0	9,1
IX	24,7	8,8	4,5	3,4	4,8	36,2	12,5	6,7	3,0	11,5
X ^c	25,3	11,0	5,1	4,5	0,8	45,5	19,1	8,7	3,4	11,2
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	91,2	106,6	106,2	132,4	14,0	107,3	105,1	98,8	100,4	114,4
<u>I-X 2012</u> <u>I-X 2011</u>	96,2	105,7	105,4	118,1	95,5	97,8	90,0	85,7	95,5	117,3

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b (03035410)			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b (03021400)	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
						mintaj 03042985 ^b (03047500)	panga 03042903 ^b (03046200)	morszczuk 03042956 ^b (03047415)		
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2011 XI	6,26	6,26	6,12	7,19	5,94	5,79	7,11	12,05	15,88	12,63
X	7,90	7,47	6,20	6,86	6,47	7,08	7,67	12,88	15,37	12,55
XI	8,06	7,66	6,36	6,93	6,51	5,83	7,57	12,51	14,45	13,45
XII	7,55	7,93	6,20	6,64	5,71	6,16	7,66	13,32	15,24	15,46
2012 ^a I	8,06	8,19	6,30	6,97	6,64	6,87	7,51	13,22	14,74	14,30
II	8,65	8,25	6,38	6,68	6,37	6,65	7,53	13,09	14,74	14,80
III	8,33	7,89	6,26	6,55	6,46	6,27	6,66	12,61	15,30	14,26
IV	8,12	7,72	6,24	6,56	6,66	6,88	7,52	12,15	16,30	15,42
V	8,10	5,55	6,09	6,97	6,65	7,62	7,51	11,86	17,04	14,41
VI	8,06	8,49	6,34	6,84	6,70	8,35	7,22	12,49	16,34	15,63
VII	8,04	7,62	6,22	6,56	6,69	7,92	7,21	12,27	15,82	15,74
VIII	7,69	7,65	6,38	6,30	6,26	7,43	7,08	11,94	15,76	16,42
IX	7,20	7,49	5,81	5,67	5,41	6,93	6,27	12,61	15,85	16,22
X	7,40	7,59	4,69	5,63	5,20	6,81	5,98	12,05	15,30	13,19
Wskaźnik zmian (%)										
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	93,7	101,6	75,6	82,1	80,4	96,2	78,0	93,5	99,6	105,1
<u>I-X 2012</u> <u>I-X 2011</u>	137,8	132,4	115,7	129,9	117,9	113,8	107,6	111,9	83,9	145,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b (03047190)			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b (03054300)	Krewetki przetw. 160520 ^b (160521)	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b (03024390)
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04	2,38	0,51
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2011 IX	8,57	22,67	18,69	20,61	49,27	43,93	40,45	2,74	0,67
X	8,97	24,67	19,91	21,58	52,69	47,30	40,55	2,70	0,73
XI	5,10	24,58	17,61	22,19	47,79	49,17	42,35	2,72	0,66
XII	9,43	25,71	22,23	22,36	49,54	48,18	40,66	-	0,67
2012 ^a I	13,52	25,62	19,56	22,44	46,57	47,49	42,23	3,07	-
II	13,08	23,46	19,17	21,32	43,27	44,17	40,75	3,23	0,84
III	13,05	23,62	20,24	20,29	42,90	44,85	b.d. ^c	3,43	0,87
IV	13,04	20,78	18,97	19,47	43,78	43,12	49,04	3,28	0,90
V	13,56	22,93	20,88	19,97	43,02	45,14	51,33	3,49	0,91
VI	13,46	21,60	18,92	20,61	42,63	45,51	52,11	3,40	0,85
VII	13,34	24,82	21,93	20,25	41,82	43,52	55,06	3,39	0,92
VIII	13,08	24,21	19,62	18,70	39,78	42,64	53,80	-	-
IX	13,19	23,12	18,22	20,95	40,81	44,02	47,56	3,17	-
X	12,89	21,96	20,47	21,02	39,85	43,51	46,53	-	-
Wskaźnik zmian (%)									
<u>X 2012</u> <u>X 2011</u>	143,7	89,0	102,8	97,4	75,6	92,0	114,8	x	x
<u>I-X 2012</u> <u>I-X 2011</u>	181,7	108,0	104,2	115,4	85,3	107,5	x	134,5	105,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	x	7,56	75%	9,18	75%
2011 X	12,03	-	12,38	58%	12,62	65%	8,85	x	8,38	81%	10,95	84%
XI	12,10	-	12,47	58%	12,60	62%	8,91	x	8,65	79%	12,22	87%
XII	11,94	-	12,28	56%	14,19	69%	8,65	x	8,80	76%	12,31	82%
2012 I	11,99	-	12,29	57%	14,62	70%	9,41	x	8,98	76%	12,66	82%
II	11,71	-	12,20	56%	14,44	68%	9,34	x	8,99	74%	12,76	82%
III	11,63	-	12,48	57%	14,28	67%	9,40	x	9,01	73%	12,67	80%
IV	11,57	-	12,45	56%	13,48	63%	9,37	x	9,04	73%	12,78	80%
V	11,63	-	12,46	57%	13,61	63%	9,35	x	9,11	73%	12,84	80%
VI	11,53	-	12,44	56%	14,09	66%	9,29	x	9,27	74%	12,91	80%
VII	11,44	-	12,16	55%	14,13	66%	9,35	x	9,29	74%	12,92	80%
VIII	11,36	-	12,12	55%	14,03	65%	9,31	x	9,34	74%	12,79	79%
IX	11,32	-	12,22	56%	14,07	65%	9,49	x	9,41	74%	12,71	78%
X	11,46	-	12,33	56%	13,56	63%	9,00	x	9,35	74%	12,67	78%
XI	10,72	-	12,25	56%	13,56	63%	8,92	x	9,29	73%	12,48	77%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>XI 2012</u> <u>XI 2011</u>	88,6	x	98,2	x	107,6	x	100,1	x	107,4	x	102,1	x
<u>I-XI 2012</u> <u>I-XI 2011</u>	100,6	x	100,0	x	114,5	x	108,2	x	123,4	x	143,2	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2009I-XII	16,94	13,20	19,19	66,98	26,09	14,67	15,95	20,69	24,77	11,01	13,05
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2011 X	19,52	13,03	24,67	75,80	31,30	17,10	17,80	23,06	27,24	12,95	15,07
XI	20,21	13,29	25,23	76,90	31,52	17,49	18,05	23,25	27,59	14,02	15,16
XII	20,62	13,24	25,91	76,63	31,83	17,75	18,65	23,56	27,59	14,92	15,12
2012 I	20,87	13,47	26,45	76,50	31,83	17,80	19,08	23,56	27,71	15,40	15,13
II	21,20	13,63	26,63	76,40	32,01	17,87	19,50	23,69	28,00	15,62	15,13
III	21,38	13,66	26,71	76,60	32,08	17,89	19,55	23,63	28,53	15,82	15,40
IV	21,41	13,71	26,80	76,10	32,17	17,87	19,75	24,12	28,88	15,97	15,38
V	21,54	13,84	26,67	75,10	31,98	17,83	19,95	24,44	29,41	16,05	-
VI	21,49	13,80	26,72	75,50	32,05	17,86	20,30	24,88	29,65	16,07	-
VII	21,49	13,76	26,73	74,40	32,31	17,73	20,50	25,31	30,00	16,15	-
VIII	21,49	13,75	26,89	74,70	32,24	17,73	20,50	25,81	30,41	16,23	-
IX	21,51	13,73	27,03	74,90	32,17	17,61	20,35	25,94	30,76	16,25	-
X	21,56	13,69	26,98	74,80	32,20	17,46	20,68	26,31	31,29	16,21	15,40
XI	21,53	13,57	26,87	74,90	32,16	17,09	20,75	26,44	31,59	16,27	15,43
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XI 2012</u> XI 2011	106,5	102,1	106,5	97,4	102,0	97,7	115,0	113,7	114,5	116,0	101,8
<u>I-XI 2012</u> I-XI 2011	114,0	105,7	113,9	100,9	106,2	111,3	115,3	110,7	110,6	132,6	106,2

Źródło: Dane GUS.

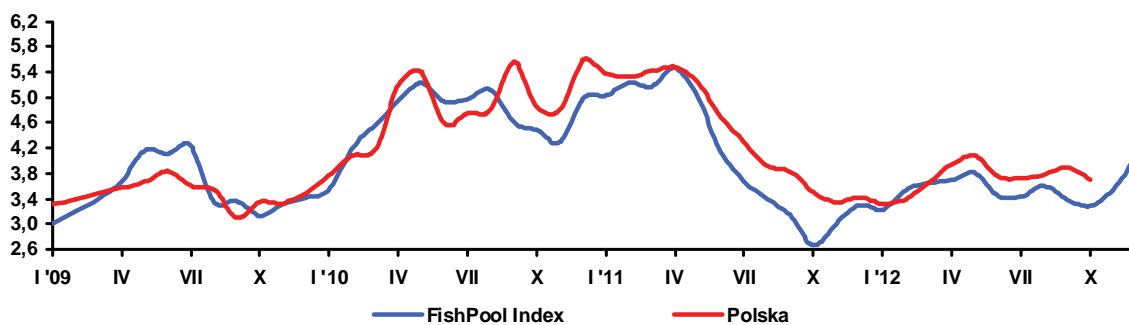
Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
2011	5,04	2,05	0,82	0,60	0,52	1,05
I-VI 2011	2,22	0,96	0,42	0,32	0,23	0,29
I-VI 2012	2,15	0,96	0,41	0,29	0,21	0,27
Wskaźnik zmian (%)						
<u>I-VI 2012</u> I-VI 2011	96,8	100,0	97,6	90,6	91,3	93,1

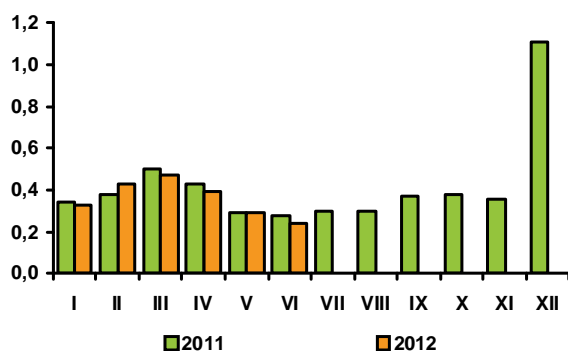
^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

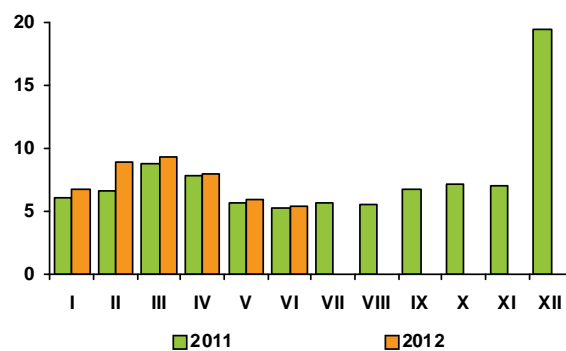
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

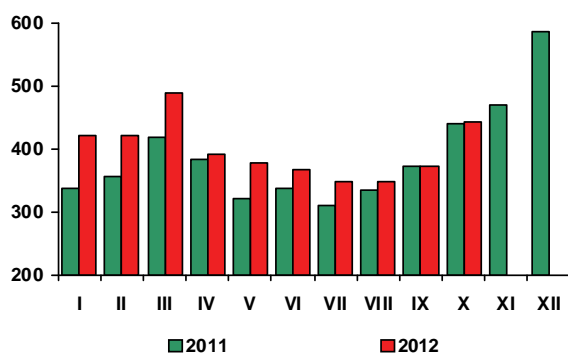
Rys. 2. Spożycie ryb i przetworów rybnych (w kg/osobę/ miesięcznie, w wadze produktu)

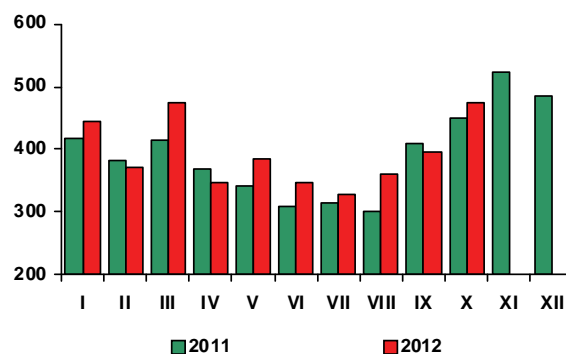
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

W listopadzie br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 0,5%, wobec wzrostu o 0,7% w październiku. Najbardziej podrożały warzywa (o 6,8%), w tym ziemniaki o 5,4%, a warzywa świeże, chłodzone i mrożone o 13,4%. Wydatnie wzrosły ceny ogórków świeżych (o 46,9%), sałaty (o 30,5%), kalafiorów (o 11,7%) i pomidorów (o 9,9%), przy stabilizacji bądź niewielkim spadku cen pozostałych warzyw korzeniowych i bulwiastych oraz grzybów i przetworów warzywnych. Wzrosły ceny makaronów (o 1,0%), masła i olejów roślinnych (po 0,8%), serów dojrzewających i topionych, tłuszczów wieprzowych i wędlin (po 0,5%) oraz jaj (o 0,4%) i mięsa wołowego (o 0,3%). Ceny mięsa wieprzowego, mleka spożywczego i ryb utrzymały się na niezmiennym poziomie. Spadły ceny owoców (o 2,2%, w tym cytrusów o 10,3%, bananów o 2,7% i jabłek o 2,6%), mięsa drobiowego (o 1,8%), cukru (o 0,4%), margaryn (o 0,3%), ryżu (o 0,2%) i nieznacznie - pieczywa (o 0,1%). W listopadzie napoje bezalkoholowe podrożały średnio o 0,1%, w tym soki i herbata po 0,5%, przy spadku cen kawy (o 0,2%). Ceny wód mineralnych i źródlanych nie wykazywały zmian.

W listopadzie 2012 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 3,9% wyższe, w tym żywności o 4,0% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Najbardziej, bo o 29,8% wzrosły ceny jaj. Ceny mięsa, podrobów i przetworów mięsnych zwiększyły się o 6,4%, w tym mięsa wołowego o 10,8%, wieprzowego o 8,3%, wędlin o 7,2%, a mięsa drobiowego o 0,6%. Ryby i przetwory rybne podrożały średnio o 5,3%, w tym śledzie o 16,3%, przetwory rybne o 8,5%, ryby morskie o 5,5%, a stockowodne o 2,9%. W listopadzie br. konsumenci musieli zapłacić za owoce średnio o 3,8% więcej niż rok wcześniej, o czym zadecydował wydatny wzrost cen owoców cytrusowych (o 11,5%) i bananów (o 11,2%), przy spadku cen owoców jagodowych (o 5,6%) i jabłek (o 5,0%). Wyższe niż przed rokiem były łączne ceny cukru, wyrobów cukierniczych i miodu (o 3,4%), w tym wyrobów cukierniczych i miodu o 3,4%, a cukru o 1,0%. Pieczywo i produkty zbożowe oraz artykuły mleczarskie podrożały średnio po 1,9%. Przeciętne ceny warzyw podniosły się o 1,0%, na co złożył się wzrost cen ziemniaków o 3,4% i spadek cen warzyw (świeżych, chłodzonych i mrożonych) o 1,2%. Droższe niż przed rokiem były w listopadzie br. m.in.: sałata (o 18,4%), kapusta biała świeża (o 13,2%) i marchew (o 8,6%) oraz mieszanki warzywne i grzyby (po ok. 4,5%). Tańsze natomiast były – ogórki i pomidory świeże (odpowiednio o 12,0% i 6,0%) oraz warzywa kalafiorowate (o 4,5%). Najmniej spośród wszystkich grup żywności podrożały tłuszcze jadalne (o 0,4%), przy dużym zróżnicowaniu zmian cen poszczególnych ich rodzajów. Spadkowi cen masła (o 5,5%) towarzyszył wydatny wzrost cen tłuszczów wieprzowych (o 15,5%) oraz dużo mniejszy – olejów roślinnych (o 2,6%) i margaryn (o 1,9%). W listopadzie br. ceny napojów bezalkoholowych były średnio o 3,0% wyższe niż przed rokiem. Za kakao należało zapłacić o 7,7% więcej, a za herbatę i kawę odpowiednio o 4,3% i 2,9% więcej. Ceny soków owocowych zwiększyły się o 5,0%, a wód mineralnych o 2,0%, przy nieznacznej zwwyżce cen soków warzywnych (o 0,3%).

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w listopadzie br., w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku (3,9%) był większy od stopy inflacji (2,8%). Bardziej niż żywność podrożały tylko towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 4,8%), w tym nośniki energii o 5,2%.

Stosunkowo wysoki wzrost cen żywności, niskie tempo wzrostu płac, utrzymujące się negatywne zjawiska na rynku pracy oraz wzrost obciążeń gospodarstw domowych wydatkami związanymi z utrzymaniem mieszkania doprowadziły do redukcji popytu na żywność. W listopadzie 2012 r. przeciętna miesięczna płaca realna brutto w sektorze przedsiębiorstw pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem, a stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 12,9% i była o 0,8 pkt. proc. wyższa niż rok wcześniej.

Według danych GUS w listopadzie br., w porównaniu z listopadem 2011 r., sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób zmalała o 1,5%. Spadek sprzedaży

odnotowano także w działach: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” - o 22,4%, „pojazdy samochodowe, motocykle, części” - o 4,9% oraz „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” - o 0,3%. Wzrosła natomiast sprzedaż mebli, rtv i agd (o 14,4%), farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego (o 7,2%) oraz tkanin, odzieży i obuwia (o 3,1%).

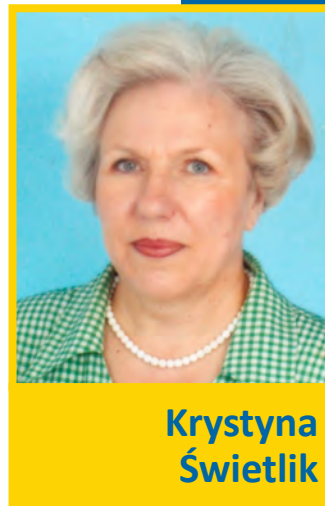
Oslabiająca się aktywność gospodarcza Polski, niska presja płacowa i niekorzystne zjawiska na rynku pracy będą głównymi czynnikami deprecjonującymi popyt na żywność w najbliższych miesiącach. Potwierdzają to grudniowe wyniki prowadzonych przez NBP i GUS badań koniunktury konsumenckiej oraz ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym. W grudniu br., w porównaniu z poprzednim miesiącem pogorszyły się nastroje konsumentów związane z oceną bieżących i przyszłych zmian w konsumpcji indywidualnej. W grudniu br. ogólny klimat koniunktury w handlu detalicznym oceniany był bardziej negatywnie niż w listopadzie i gorzej niż w analogicznym miesiącu poprzedniego siedmiu lat. Nasilająca się bariera popytu będzie hamować tempo wzrostu cen żywności i sprzyjać spadkowi inflacji.

Według metodologii Eurostat-u w Polsce w listopadzie br. wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w ujęciu rocznym wyniósł 3,9%, wobec wzrostu o 3,2% w UE-27 i o 2,9% w strefie euro. W UE-27 wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,8 pkt. proc. wyższy, a w strefie euro - o 0,7 pkt. proc. wyższy od stopy inflacji. Bardziej niż w Polsce żywność podrożała na Węgrzech (o 7,5%), w Rumunii (o 6,5%), w Republice Czeskiej i na Malcie (po 5,9%), w Finlandii (o 5,8%), Estonii (o 5,5%), na Słowacji (o 5,6%) oraz w Słowenii (o 4,7%) i Bułgarii (o 4,1%). Najmniejszy wzrost cen żywności odnotowano w Grecji (o 0,1%) i Irlandii (o 1,0%), a spadek – na Cyprze (o 0,8%).

Według danych Urzędu Statystycznego Niemiec w listopadzie br. w Niemczech ceny żywności i napojów bezalkoholowych były o 4,2% wyższe, w tym żywności o 4,0% wyższe niż przed rokiem. Znacząco wzrosły ceny owoców (o 10,5%) i warzyw (o 6,9%). Mięso i przetwory mięsne podrożały o 6,1%, a ryby i przetwory rybne o 5,2%. Ceny pieczywa i produktów zbożowych zwiększyły się o 3,6%, a słodyczy o 3,4%. Obniżyły się natomiast ceny tłuszczów jadalnych i olejów (o 6,4%) głównie za sprawą znaczącej redukcji cen masła (o 13,5%). Zgodnie z metodologią Eurostat-u zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych w Niemczech wyniósł w porównywanym okresie 1,9%, w tym żywności i napojów bezalkoholowych – 3,9%.

Według FAO, w listopadzie br., w stosunku do poprzedniego miesiąca, światowe ceny żywności obniżyły się o 1,5%. Potaniały: cukier (o 4,8%), tłuszcze i oleje jadalne (o 3,0%), zboża (o 1,5%) oraz artykuły mięsne (o 0,7%), a podrożały produkty mleczne (o 0,5%). O spadku cen zadecydowała głównie spodziewana duża podaż eksportowa w sezonie 2012/2013, przede wszystkim w Brazylii – będącej największym światowym eksporterem cukru. Zniżyły cen olejów i pozostałych tłuszczów jadalnych związane były z dużą podażą oleju palmowego w południowo wschodniej Azji, przy słabnącym popycie importowym oraz z większymi niż oczekiwano zbiorami soi w USA, jak również stosunkowo wysoką globalną podażą rzepaku i nasion słonecznika. Do spadku cen zbóż przyczyniły się głównie redukcje cen ryżu i pszenicy

W listopadzie br. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 2,5% niższy niż rok wcześniej. Mniejsze niż przed rokiem były ceny wszystkich grup produktów, z wyjątkiem zbóż. Ceny cukru zmalały o 19,3%, olejów i tłuszczów jadalnych o 14,7%, produktów mięsnych o 3,5%, a artykułów mleczarskich o 3,0%. Ceny zbóż wzrosły w tym czasie o 11,7%.

Krystyna Świątek

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2012 r.

Wyszczególnienie	XI 2012			I-XI 2012
	X 2012=100	XII 2011=100	XI 2011=100	I-XI 2011=100
O G Ó Ł E M	100,1	102,3	102,8	103,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,5	103,0	103,9	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,2	103,7	103,6	104,1
Odzież i obuwie	99,9	95,9	95,2	95,9
Mieszkanie	100,1	104,1	104,3	105,3
Użytkowanie mieszkań i nośniki energii	100,1	104,6	104,8	105,9
w tym nośniki energii	100,1	105,0	105,2	106,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,9	101,8	101,9	102,3
Zdrowie	100,4	99,7	101,3	103,5
Transport	98,8	102,1	103,1	107,6
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	97,6	102,0	103,2	111,9
Łączność	100,0	100,1	100,1	100,8
Rekreacja i kultura	100,0	100,7	100,7	101,1
Edukacja	100,1	102,7	102,7	104,3
Restauracje i hotele	100,1	102,6	102,8	103,0
Inne towary i usługi	100,1	101,5	101,8	102,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2012 r.

Wyszczególnienie	XI 2012			I-XI 2012
	X 2012=100	XI 2011=100	XII 2011=100	I-XI 2011=100
Żywność (bez napojów)	100,5	104,0	103,0	104,4
Pieczywo i produkty zbożowe	100,1	101,9	101,9	102,8
Pieczywo	99,9	101,2	101,1	102,4
Ryż	99,8	102,2	102,3	104,0
Makarony	101,0	102,6	102,4	102,8
Mięso i przetwory	100,0	106,4	105,5	108,7
Mięso wieprzowe	100,0	108,3	105,5	110,8
Mięso wołowe	100,3	110,8	108,4	114,9
Drób	98,2	100,6	103,8	106,5
Wędliny i inne przetwory mięsne	100,5	107,2	105,8	108,0
Ryby	100,0	105,3	103,5	109,1
Mleko, sery i jaja	100,3	105,5	104,6	107,1
Artykuły mleczarskie	100,2	101,9	101,5	103,4
Mleko	100,0	101,5	101,1	103,1
Sery twarogowe	100,2	100,8	100,7	101,2
Sery dojrzewające i topione	100,5	101,2	101,0	103,1
Jaja	100,4	129,8	125,6	132,5
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,4	100,4	99,7	104,0
Masło	100,8	94,5	93,6	99,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,5	115,5	109,3	126,0
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,7	101,9	102,1	105,8
Oleje roślinne	100,8	102,6	103,0	103,0
Owoce	97,8	103,8	103,9	101,6
Jabłka	97,4	95,0	93,4	83,5
Owoce cytrusowe	89,7	111,5	121,9	107,4
Banany	97,3	111,2	109,8	109,5
Warzywa	106,8	101,0	95,8	92,5
Ziemniaki	105,4	103,4	103,9	59,4
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,8	102,8	102,5	103,1
Cukier	99,6	101,0	100,6	98,3
Napoje bezalkoholowe	100,1	103,0	102,6	104,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	
Mięso	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	
Ryby	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	
Mleko, sery, jaja	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	
Tłuszcze	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	
Owoce	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	
Warzywa	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	
Cukier	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	
III. Średnia płaca ^a	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	104,7	103,9		
Pieczywo i produkty zbożowe	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	
Mięso	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	
Ryby	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	
Mleko, sery, jaja	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	
Tłuszcze	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	
Owoce	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	
Warzywa	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	
Cukier i wyroby cukiernicze	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	
Cukier	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	
III. Średnia płaca ^a	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

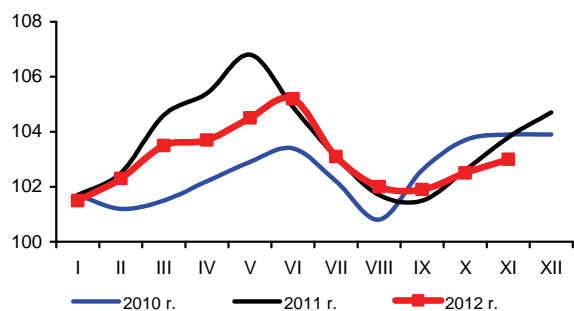
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2011 r. b – 2012 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09	4,12	4,11	4,09	4,10	4,12	4,14	4,18
	b	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22	4,23	4,23	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23	2,23	2,22	2,22	2,23	2,24	2,25	2,25
	b	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	
Makaron – 250 g	a	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21	2,20	2,22	2,23	2,24	2,26	2,24	2,24
	b	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27	2,27	2,29	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30	2,33	2,32	2,32	2,34	2,33	2,34	2,32
	b	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39	2,37	2,41	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93	22,04	22,06	22,16	22,54	23,15	23,51	23,96
	b	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81	25,96	26,03	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91	28,87	28,97	28,95	29,49	30,13	30,66	31,25
	b	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46	33,71	33,82	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46	14,35	14,54	14,64	14,73	14,91	15,01	15,34
	b	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02	16,09	16,03	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39	6,92	6,88	7,52	7,61	7,63	7,52	7,12
	b	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81	7,60	7,41	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96	22,07	22,36	22,26	22,39	22,59	22,76	22,95
	b	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67	23,73	23,92	
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27	14,33	14,34	14,25	14,49	14,61	14,81	15,16
	b	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72	15,95	16,09	
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57	18,69	18,76	18,90	18,98	19,52	20,21	20,62
	b	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51	21,56	21,53	
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76	2,75	2,75	2,77	2,76	2,78	2,78	2,78
	b	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75	2,76	2,75	
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96	0,95	0,95	0,97	0,98	0,99	1,00	1,01
	b	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22	1,22	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50	12,50	12,53	12,53	12,52	12,56	12,64	12,72
	b	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83	12,76	12,80	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66	18,79	18,90	18,99	18,88	19,01	19,06	19,25
	b	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13	19,42	19,50	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44	5,45	5,42	5,47	5,51	5,54	5,53	5,56
	b	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64	5,68	5,69	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44	0,44	0,44	0,45	0,45	0,45	0,46	0,48
	b	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60	0,60	0,60	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42	4,47	4,49	4,53	4,52	4,57	4,62	4,63
	b	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08	4,21	4,21	
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83	3,87	3,88	3,90	3,88	3,95	3,98	3,97
	b	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93	3,96	3,95	
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81	6,82	6,88	6,92	6,94	6,90	6,88	6,88
	b	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04	7,05	7,01	
Słonina – 1 kg	a	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84	4,87	4,95	5,02	5,23	5,54	5,89	6,36
	b	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08	7,21	7,27	
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42	1,43	1,44	1,47	1,54	1,67	1,80	1,91
	b	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99	2,02	2,03	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63	4,26	4,05	3,97	3,87	3,90	3,94	3,95
	b	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98	3,97	3,96	
Jabłka – 1 kg	a	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34	4,77	4,80	3,77	2,92	2,58	2,46	2,50
	b	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68	2,40	2,34	

Źródło: Dane GUS.

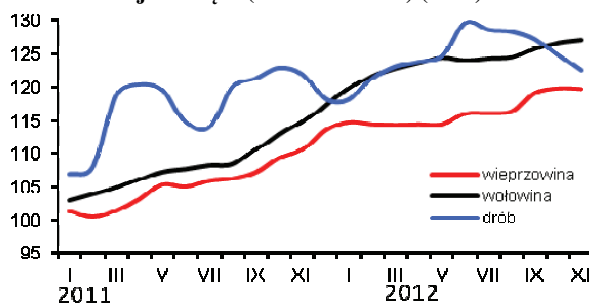
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

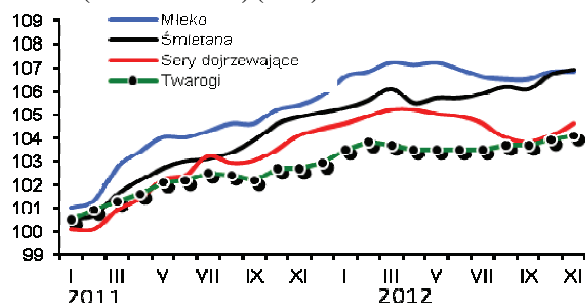
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

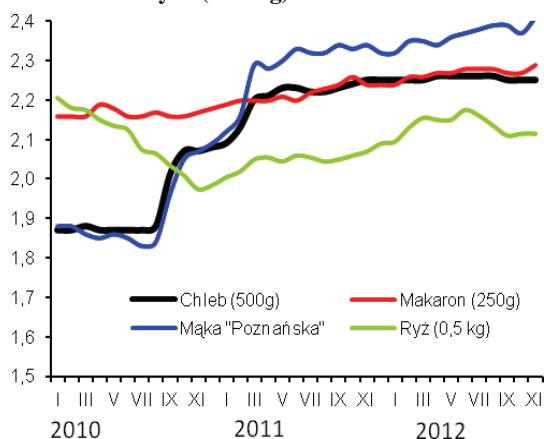
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

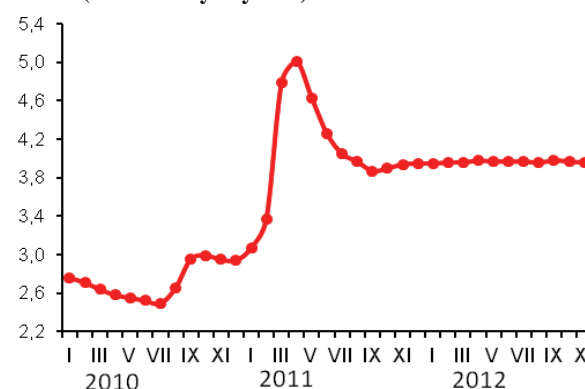
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

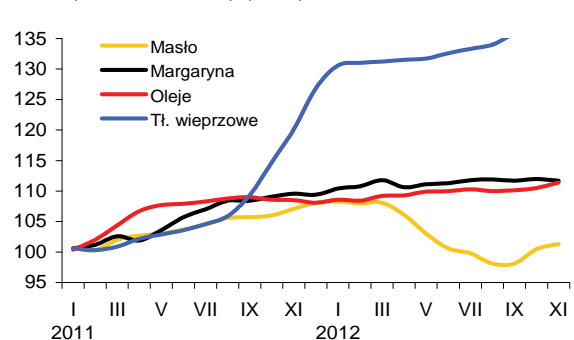
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

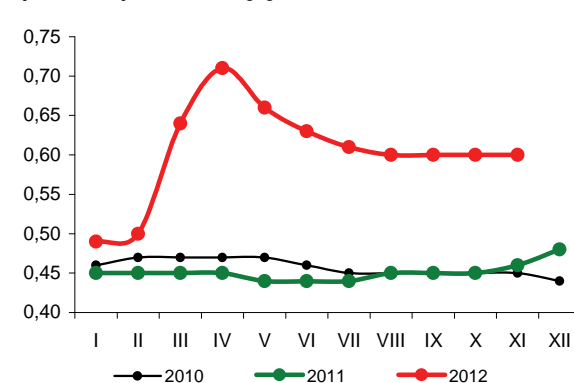
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W listopadzie 2012 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa był niewielki, co skutkowało dalszym spadkiem ich średnich cen. Wyraźnie potaniały przede wszystkim bezpośrednie nośniki energii, głównie z powodu taniejących paliw ropopochodnych. Umiarkowanie podrożały natomiast maszyny rolnicze.

W listopadzie 2012 r. nastąpiło zahamowanie trwającego od pół roku spadku cen nawozów mineralnych. Ceny pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca, co ma związek z oczekiwanym wzrostem popytu w okresie wypłat dopłat bezpośrednich, a w szczególności w grudniu 2012 r. oraz w I kwartale 2013 r. W listopadzie 2012 r. najbardziej podrożała saletra amonowa (o 0,7%) i mocznik (o 0,4%), potaniała natomiast sól potasowa (o 0,9%) oraz superfosfaty (od 0,2 do 0,4%). Od początku roku nawozy mineralne podrożały o 4,8%, w tym najsilniej polifoska (o 7,2%) oraz superfosfat prosty (o 6,7%).

Ceny nawozów mineralnych w listopadzie 2012 r. były średnio o 6,9% wyższe niż przed rokiem, w tym polifoska podrożała o 8,9%, superfosfat prosty o 8,6%, saletra amonowa o 8,5%, a mocznik o 8,4%. W grudniu 2012 r. oraz w pierwszych miesiącach 2013 r. niewykluczone są podwyżki cen nawozów mineralnych. Ich skala będzie jednak dużo niższa niż rok wcześniej, głównie z powodu niskiego poziomu cen nawozów na światowych rynkach i oczekiwanego zwiększonego importu tańszych nawozów z krajów WNP.

Stagnacja cen nawozów mineralnych w listopadzie 2012 r., przy wyraźnym wzroście cen pszenicy spowodowała poprawę ich wzajemnych relacji, a na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć równowartość 4,4 kg pszenicy, o 0,2 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 0,8 kg mniej niż przed rokiem. Była to jednocześnie najkorzystniejsza dla rolników relacja cen nawozów do cen zbóż w bieżącym roku. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 3,5 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (5,4 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej pogorszyły się. Na zakup 1 dt NPK w listopadzie 2012 r. należało przeznaczyć równowartość 74 kg żywca wieprzowego, o 2 kg więcej niż w miesiącu poprzednim, ale o 4 kg mniej niż rok wcześniej.

W listopadzie 2012 r. wyraźnie potaniały nawozy wapniowe (o 2,9%). Są one obecnie o 13,8% tańsze niż przed rokiem.

Na światowych rynkach ceny nawozów mineralnych¹ po raz kolejny zmalały głównie z powodu zmniejszonego popytu na nawozy w związku z malejącym indeksem cen żywności. Średnie obniżki cen nawozów w listopadzie 2012 r. wyniosły 3,5%. Fosforan amonu² potaniał w tym czasie o 8,4%, superfosfat potrójny³ o 5,6%, mocznik⁴ o 5,5%, sól potasowa⁵ o 3,5%, a ceny fosforatów pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego.

W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym zmniejszyły się o ponad 15%. Superfosfat potrójny potaniał w tym czasie o 22%, mocznik o 21%, fosforan amonu o 14%, a sól potasowa o 10%. Średniokresowy spadek światowych cen nawozów ma związek z rosnącym potencjałem produkcyjnym w krajach rozwijających się w warunkach stabilnego popytu, a także malejącymi kosztami produkcji i transportu wraz z taniejącymi bezpośrednimi nośnikami energii.

W listopadzie 2012 r. trwający od kilku miesięcy trend wzrostowy pestycydów został zahamowany, a ceny zostały

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

obniżone średnio o 0,3%. Najbardziej potaniał Chwastox (o 1,0%) oraz Roundup (o 0,8%). Podrożał natomiast Decis (o 0,4%). Ceny pestycydów są obecnie o 3,0% wyższe niż przed rokiem, przy czym Decis podrożał o 7,5%, Miedzian o 7,1% a Chwastox o 5,1%. Roundup potaniał w tym czasie o 2,4%.

W listopadzie 2012 r. średnie ceny bezpośrednich nośników energii wyraźnie zmalały, głównie z powodu obniżek cen paliw ropopochodnych. Średnie obniżki cen wyniosły 0,6%, w tym benzyny potaniały o 3,9%, olej opałowy o 2,4%, a olej napędowy o 1,6%. Obniżki cen paliw ropopochodnych są następstwem taniejącej ropy naftowej na światowych rynkach. W ciągu 12 miesięcy bezpośrednie nośniki energii podrożały o 2,7%, w tym oleje silnikowe o 9,2%. Benzyny są obecnie o 4,3% droższe niż przed rokiem, a olej napędowy o 3,6%. Tańszy niż rok temu o 4,8% jest natomiast koks opałowy.

Na rynkach światowych cena ropy Brent zmniejszyła się w listopadzie o 2,0%. Podrożał natomiast węgiel kopalny⁶ o 4,4% oraz gaz ziemny. Indeks zmian światowych cen gazu wzrósł o 3,3%, w tym gaz w USA zdrożał o 6,6%, w Japonii o 3,9%, a w Europie o 2,2%. W ciągu 12 miesięcy ropa Brent potaniała o 1%, węgiel o 18%, a cena gazu ziemnego wzrosła średnio o 5%.

W listopadzie 2012 r. średnie ceny materiałów budowlanych podobnie jak w miesiącach wcześniejszych nie zmniejszyły się. Najbardziej, bo o 0,3% podrożały okna drewniane. Potaniały natomiast o 0,5% płyty OSB. Materiały budowlane są obecnie o 1,5% droższe niż przed rokiem. W ciągu 12 miesięcy najbardziej podrożały rury stalowe (o 5,0) oraz wapno budowlane (o 4,9%). Potaniały natomiast płyty OSB (o 6,9%) oraz cegły (o 1,7%).

Maszyny rolnicze w listopadzie 2012 r. podrożały umiarkowanie. Średni wzrost cen wyniósł 0,5%, a najbardziej podrożała sadzarka 2-rzędowa (o 8,2%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 5,5%, w tym kultywatory aż o 39,9%. Tańsze niż przed rokiem o 3,6% były natomiast schładzarki do mleka.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob US Gulf

3 Notowania fob Tunis

4 Notowania fob Yuzhnyy

5 Notowania fob Vancouver

6 Notowania fob Richards Bay

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		XI 2011	XII 2011	XI 2012	XI 2012 / X 2012	XI 2012 / XII 2011	XI 2012 / XI 2011	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	127,20	129,88	132,48	100,3	102,0	104,2	4,87	0,83
Saletra amonowa 34%N	„	134,64	139,04	146,08	100,7	105,1	108,5	4,43	0,75
Mocznik 46%N	„	162,68	167,56	176,36	100,4	105,3	108,4	3,95	0,67
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	96,88	98,64	105,2	99,8	106,7	108,6	5,42	0,92
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	„	182,80	184,40	189,36	99,6	102,7	103,6	4,88	0,83
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	230,16	232,84	243,92	100,0	104,8	106,0	3,93	0,67
Sól potasowa 60% K ₂ O	„	187,72	192,00	201,32	99,1	104,9	107,2	3,46	0,59
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	205,32	208,52	223,52	100,2	107,2	108,9	4,11	0,70
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	88,73	73,17	76,46	97,1	104,5	86,2	1,31	0,22

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2011	XII 2011	XI 2012	XI 2012 / X 2012	XI 2012 / XII 2011	XI 2012 / XI 2011	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	41,15	41,13	42,14	100,1	102,5	102,4	43,41	7,37
Dursban 480 EC	1 l	51,96	52,06	51,83	100,2	99,6	99,7	53,39	9,06
Karate Zeon O50 CS	250 ml	50,83	51,06	51,98	99,4	101,8	102,3	53,55	9,09
Decis 2,5 EC	250 ml	30,07	30,07	32,34	100,4	107,5	107,5	33,32	5,65
Dithane M-45	1 kg	36,51	36,36	37,77	99,5	103,9	103,5	38,91	6,60
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	31,85	31,29	31,93	99,5	102,0	100,3	32,89	5,58
Gwarant 500 SC	1 l	56,26	56,28	58,84	99,7	104,5	104,6	60,62	10,29
Miedzian 50 EC	1,5 l	57,92	57,96	62,03	99,9	107,0	107,1	63,90	10,84
Roundup	1 l	34,87	34,86	34,05	99,2	97,7	97,6	35,08	5,95
Granstar	40 g	40,87	41,25	41,60	100,0	100,8	101,8	42,86	7,27
Fusilade Forte	1 l	121,12	121,20	124,47	99,9	102,7	102,8	128,23	21,76
Chwastox Extra	1 l	16,82	16,74	17,67	99,0	105,6	105,1	18,20	3,09
Kerb 50 WP	300 g	179,91	180,33	188,53	99,9	104,5	104,8	194,22	32,96
Środek gryzoniobójczy	1 kg	30,77	30,82	31,60	99,6	102,5	102,7	32,55	5,52

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2011	XII 2011	XI 2012	XI 2012 / X 2012	XI 2012 / XII 2011	XI 2012 / XI 2011	pszenicy kg	zyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	791,95	793,13	803,51	100,2	101,3	101,5	827,76	140,47
Koks opałowy	t	1346,26	1351,45	1281,13	99,1	94,8	95,2	1319,80	223,97
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,39	5,45	5,62	96,1	103,1	104,3	5,79	0,98
Olej napędowy	1 l	5,50	5,61	5,70	98,4	101,6	103,6	5,87	1,00
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	4,12	4,25	4,06	97,6	95,5	98,5	4,18	0,71
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,83	2,84	2,74	100,4	96,5	96,8	2,82	0,48
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,95	34,26	34,72	99,9	101,3	102,3	35,77	6,07
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	15,47	15,52	16,90	100,4	108,9	109,2	17,41	2,95
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	13,81	13,81	14,61	100,3	105,8	105,8	15,05	2,55
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	11,41	11,47	12,20	100,6	106,4	106,9	12,57	2,13
Energia elektryczna	10 kWh	6,34	6,34	6,71	100,0	105,8	105,8	6,91	1,17

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2011	XII 2011	XI 2012	XI 2012 X 2012	XI 2012 XII 2011	XI 2012 XI 2011	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,74	22,74	22,84	99,8	100,4	100,4	23,53	3,99
Wapno	1 t	520,70	521,47	546,16	100,0	104,7	104,9	562,65	95,48
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	146,84	146,83	153,61	100,3	104,6	104,6	158,25	26,85
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3572,05	3593,81	3663,43	99,5	101,9	102,6	3774,01	640,46
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,05	13,13	13,70	100,1	104,3	105,0	14,11	2,40
Dwuteownik gruby	1 t	3756,23	3756,94	3796,71	99,8	101,1	101,1	3911,31	663,76
Blacha dachowa	1 m ²	30,41	30,54	30,86	99,6	101,0	101,5	31,79	5,40
Tynk „Atlas”	25 kg	51,11	51,13	51,82	99,9	101,3	101,4	53,38	9,06
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,21	1,21	1,19	100,0	98,3	98,3	1,23	0,21
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	698,62	703,44	702,58	99,6	99,9	100,6	723,79	122,83
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	716,46	716,70	728,24	99,7	101,6	101,6	750,22	127,31
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	91,27	90,90	84,94	99,5	93,4	93,1	87,50	14,85
Okno drewniane szklane	1 szt.	1657,09	1674,38	1708,11	100,3	102,0	103,1	1759,67	298,62
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1508,85	1508,38	1552,26	99,9	102,9	102,9	1599,11	271,37

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

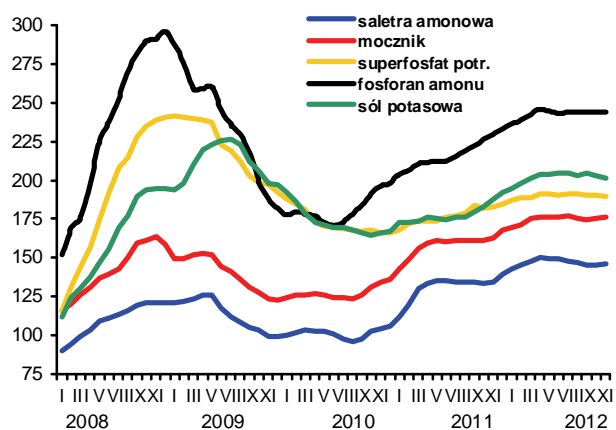
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2011	XII 2011	XI 2012	XI 2012 X 2012	XI 2012 XII 2011	XI 2012 XI 2011	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	362275,1	362275,1	372920,8	100,5	102,9	102,9	3841,77	651,96
Kombajn do ziemniaków	72601,4	72733,4	76058,6	100,0	104,6	104,8	783,54	132,97
Samochód dostawczy „Iveco”	108881,5	109420,1	117369,9	100,0	107,3	107,8	1209,13	205,19
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	42739,7	43696,2	43876,2	99,9	100,4	102,7	452,01	76,71
Siewnik zbożowy 27 redlic	19897,8	19824,5	20962,2	101,1	105,7	105,3	215,95	36,65
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	143156,5	144730,0	151214,3	100,4	104,5	105,6	1557,79	264,36
Ciągnik 90 kW	171351,6	175737,7	183020,1	101,0	104,1	106,8	1885,44	319,97
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	34922,6	35019,0	36586,7	100,4	104,5	104,8	376,91	63,96
Kopaczka elewatorowa	13847,7	13823,7	14597,2	100,1	105,6	105,4	150,38	25,52
Agregat uprawowy do siewnika	15751,3	16171,4	16418,6	98,8	101,5	104,2	169,14	28,70
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6427,3	6427,3	6842,8	100,0	106,5	106,5	70,49	11,96
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5511,9	5546,6	5952,8	100,8	107,3	108,0	61,33	10,41
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	41975,6	41844,6	45266,6	100,6	108,2	107,8	466,33	79,14
Opryskiwacz 400 l	3750,6	3733,6	3807,3	99,8	102,0	101,5	39,22	6,66
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5804,9	5829,5	5748,4	97,6	98,6	99,0	59,22	10,05
Rozsiewacz nawozów	1882,9	1865,5	1901,4	100,5	101,9	101,0	19,59	3,32
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11772,1	11781,0	13696,3	108,2	116,3	116,3	141,10	23,94
Pług 4 skibowy	11498,6	11456,9	11402,2	100,8	99,5	99,2	117,46	19,93
Kultywator 2,1-2,8 m	2383,3	2382,8	3333,8	100,0	139,9	139,9	34,34	5,83
Dojarka 2 konwie ^a	8673,3	8673,3	8392,9	100,0	96,8	96,8	86,46	69,00
Dojarka z rurociągami ^a	40484,9	40484,9	39925,8	100,0	98,6	98,6	411,31	328,23
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17489,1	17489,1	16863,0	100,0	96,4	96,4	173,72	138,63

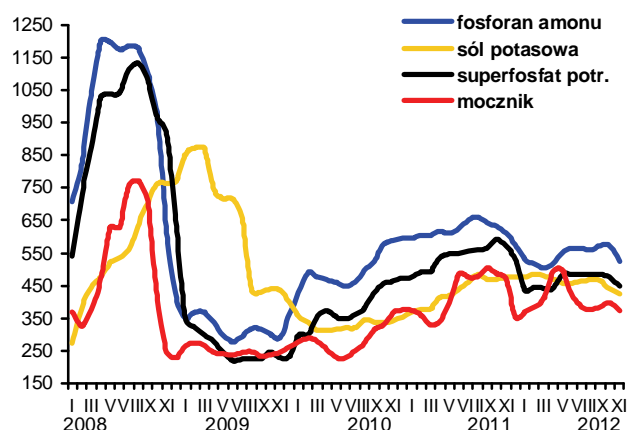
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

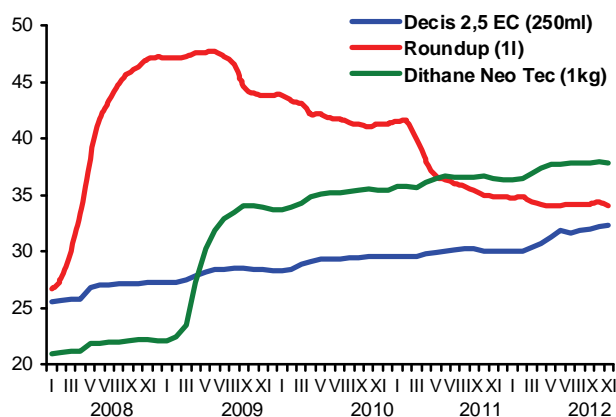
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

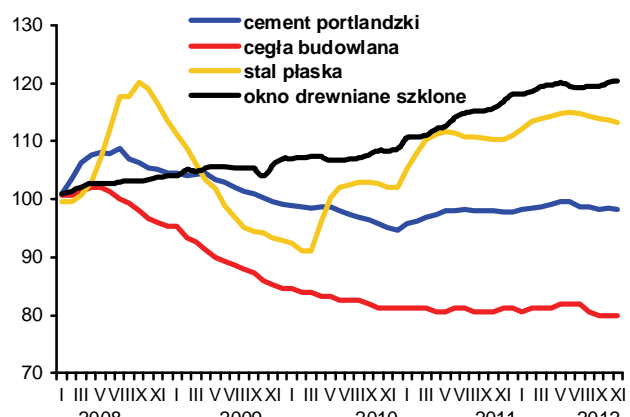
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

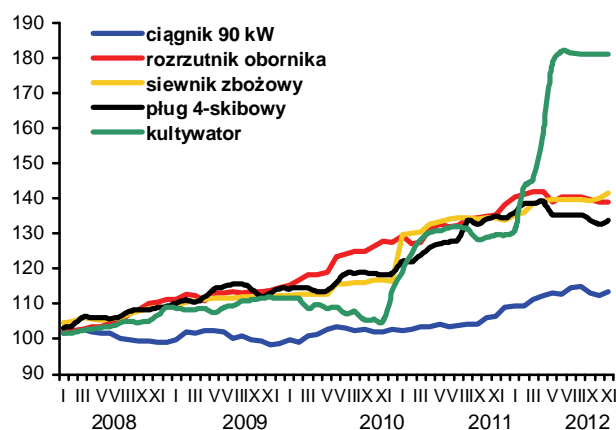
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2007=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2007=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

